

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji Gminy Garbów

GMINA GARBÓW ul. Krakowskie Przedmieście 50 21-080 Garbów

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
STOSOWANE POJĘCIA	8
DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO	10
GMINA GARBÓW	10
SPOŁECZEŃSTWO	11
DEMOGRAFIA	11
RYNEK PRACY	14
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW	15
SZKOLNICTWO I WYCHOWANIE	17
WYCHOWANIE SZKOLNE I BAZA LOKALOWA OŚWIATY	17
INFRASTRUKTURA	19
DROGI I TRANSPORT	19
ZASOBY MIESZKANIOWE	20
INFRASTRUKTURA SIECIOWA	20
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	22
SEKTOR ROLNICZY	22
SEKTOR PRZEDSIĘBIORSTW	23
KULTURA, WIZERUNEK I CZAS WOLNY	26
ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA GMINY GARBÓW	26
KULTURA, SPORT I ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO	30
JAKOŚĆ ŻYCIA	31
ŚRODOWISKO NATURALNE	31
OCHRONA ŚRODOWISKA	33
OPIEKA ZDROWOTNA	35
POMOC SPOŁECZNA	36
BEZPIECZEŃSTWO	37
FINANSE SAMORZĄDU	38
BUDŻET GMINY	38
WPROWADZENIE DO WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI	43
METODA	43
ZAŁOŻENIA OGÓLNE	45
ZASADY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	46
NEGATYWNE ZJAWISKA SPOŁECZNE	46
BEZROBOCIE	46
UBÓSTWO	49
PRZESTĘPCZOŚĆ	55
ZAMIESZKIWANIE PRZEZ MIESZKAŃCÓW BĘDĄCYCH OSOBAMI ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI I POZIOM EDUKACJI, POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM	59
ANALIZA POZOSTAŁYCH CZYNNIKÓW DLA UJAWNIEŃ NEGATYWNYCH ZJAWISK POWODUJĄCYCH DEGRADACJĘ OBSZARU W GMINIE	63
SZFERA GOSPODARCZA, W SZCZEGÓLNOŚCI STOPIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I KONDYCJA LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW	69

SFERA ŚRODOWISKOWA, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA, OBECNOŚCI ODPADÓW STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA, ZDROWIA LUDZI LUB STANU ŚRODOWISKA	74
SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA	78
SFERA TECHNICZNA – W SZCZEGÓLNOŚCI DEGRADACJI STANU TECHNICZNEGO OBIEKTÓW BUDOWLANYCH, W TYM O PRZEZNACZENIU MIESZKANIOWYM, ORAZ NIEFUNKCJONOWANIU ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH UMOŻLIWIAJĄCYCH EFEKTYWNE KORZYSTANIE Z OBIEKTÓW BUDOWLANYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W ZAKRESIE ENERGOOSZCZĘDNOŚCI, OCHRONY ŚRODOWISKA I ZAPEWNIANIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIANIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	84
WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	88
WYZNACZANIE OBSZARU REWITALIZACJI.....	90
LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI I REKOMENDACJE	97
SPIS TABEL, MAP, WYKRESÓW	100
ŹRÓDŁA DANYCH	103

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz.485) dała nowy impuls rewitalizacji zarówno na terenach miast jak i obszarach wiejskich. Zadaniem prowadzonych działań rewitalizacyjnych powinno być zwiększenie szans rozwojowych gminy i poprawa jakości życia mieszkańców poprzez podejmowanie działań kompleksowego przekształcenia fragmentów przestrzeni, z zachowaniem dziedzictwa materialnego oraz zasad zrównoważonego rozwoju.

Przez rewitalizację rozumiemy skoordynowany proces, prowadzony wspólnie przez władzę samorządową, społeczność lokalną i innych uczestników, będący elementem polityki rozwoju i mający na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni i pogłębianiu się zjawisk kryzysowych, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych. Działaniom rewitalizacyjnym towarzyszyć powinien wzrost aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawa środowiska zamieszkania.

Na mocy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 485) przygotowanie, skoordynowanie i tworzenie warunków do wdrożenia i prowadzenia procesu rewitalizacji stanowią zadania własne gminy. Gmina Garbów przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Proces wskazania tych terytoriów, zgodnie z zapisami w ustawie, jest obwarowany konkretnymi wymogami.

Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych, w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- środowiskowych, w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych, w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

- technicznych, w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar cechujący się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20% powierzchni gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, które nie muszą posiadać własnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium. Oba obszary wyznacza Rada Gminy w Garbowie w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego.

Zakres terenowy opracowania obejmuje obszar gminy wiejskiej Garbów, o powierzchni 10 256 ha, zamieszkiwany przez 9 056 mieszkańców (stan na 31.12.2021 r. UG Garbów). Analizy prowadzące do wyodrębnienia obszaru zdegradowanego wykonano dla całego obszaru gminy. Zakres problemowy obejmuje zagadnienia wskazane w ustawie o rewitalizacji, dostosowując je do warunków i specyfiki gminy. Wykonano wieloczynnikową diagnozę obszaru gminy Garbów pod kątem koncentracji negatywnych zjawisk i potrzeby działań rewitalizacyjnych. Przeprowadzona delimitacja obszarów kryzysowych jest zgodna z ustawą o rewitalizacji.

Opierając się na wynikach przeprowadzonych analiz zawartych w poniższej diagnozie wyznaczono obszar zdegradowany obejmujący trzy podobszary:

- Podobszar I: Garbów I
- Podobszar II: Piotrowice Wielkie
- Podobszar III: Wola Przybysławska II

W każdym z podobszarów występuje najwyższa koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych

TABELA 1 OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY GARBÓW

OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY GARBÓW		LICZBA MIESZKAŃCÓW (OSOBA)	UDZIAŁ W LICZBIE MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM (%)	POWIERZCHNIA (HA)	UDZIAŁ W POWIERZCHNI GMINY OGÓŁEM (%)
Podobszar I	Garbów I	1130	12,48	160,7	1,57%
Podobszar II	Piotrowice Wielkie	520	5,74	62,8	0,61%
Podobszar III	Wola Przybysławska II	790	8,72	28,1	0,27%

OBSZAR ZDEGRADOWANY ŁĄCZNIE	2440	26,94	251,6	2,45%
GMINA GARBÓW	9056	100%	10256	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Z uwagi na fakt, że obszar zdegradowany obejmuje tereny najsilniej zdegradowane jeżeli chodzi o współwystępowanie w pierwszej kolejności problemów społecznych a także nagromadzenie negatywnych zjawisk gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, a zatem najbardziej wymagające kompleksowej interwencji, za obszar rewitalizacji uznano następujące podobszary zdegradowane:

- **Podobszar I – Garbów I**- obszar zamieszkały przez 1130 mieszkańców, tereny zamieszkałe 160,7 ha; miejscowość centralna, koncentrująca usługi publiczne i komercyjne o znaczeniu gminnym; poza bardzo wysoką koncentracją problemów społecznych w zakresie przestępczości i wysoką w obszarze niskiego uczestnictwa w życiu publicznym charakteryzuje się bardzo wysoką i wysoką koncentracją negatywnych zjawisk sfer technicznej, szczególnie w zakresie koncentracji obiektów i przestrzeni ogólnodostępnej o niskiej jakości technicznej i potrzebie dostosowania do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami; struktura wieku oraz zróżnicowanie społeczne wskazują wysoką koncentrację zamieszkiwania przez osoby ze szczególnymi potrzebami, tj. osoby z niepełnosprawnością, osoby w wieku senioralnym; na terenie Garbowa I zlokalizowany jest cenny pod względem historycznym Zespół pałacowo-parkowy z II poł. XIX wieku stanowiący potencjał w zakresie bazy do prowadzenia działań rewitalizacji społecznej. Poza tym na terenie sołectwa zlokalizowane są wszystkie kluczowe instytucje i usługi publiczne dla mieszkańców, tj. Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna. Na terenie sołectwa funkcjonuje największa w gminie szkoła, z dużym i niewykorzystanym terenem stanowiącym własność komunalną. W budynku zespołu pałacowo-parkowego działa Multimedialna Izba Tradycji. W sołectwie zlokalizowana jest także parafia rzymskokatolicka, dysponująca zabudowaniami, które ze względu na zły stan techniczny nie są wykorzystywane ale w przyszłości mogą stanowić potencjał rewitalizacyjny i we współpracy z samorządem czy organizacjami społecznymi wykorzystywane do świadczenia usług społecznych na rzecz mieszkańców. Potencjałem sołectwa są również działające organizacje i zrzeszenia, tj. Ochotnicza Straż Pożarna, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Grabowskiej, Stowarzyszenie na rzecz rozwoju inicjatyw lokalnych i oświatowych „Wektor” w Garbowie, Koło Gospodyń Wiejskich.
- **Podobszar II-Piotrowice Wielkie**– obszar zamieszkały przez 520 mieszkańców, o powierzchni - tereny zamieszkałe 62,8 ha; obszar charakteryzujący się wysoką koncentracją problemów społecznych, szczególnie ubóstwa; struktura wieku oraz zróżnicowanie społeczne wskazują koncentrację zamieszkiwania przez osoby ze szczególnymi potrzebami, tj. osoby

z niepełnosprawnością, osoby w wieku senioralnym; dodatkowo na obszarze zdiagnozowano wysoką koncentrację negatywnych zjawisk sfer technicznej, szczególnie w zakresie koncentracji obiektów i przestrzeni ogólnodostępnej o niskiej jakości technicznej i potrzebie dostosowania do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami; obszar posiada potencjał dziedzictwa kulturowego w postaci zespołu pałacowo – parkowego; na terenie sołectwa działa również Ochotnicza Straż Pożarna oraz prowadzona jest filia biblioteki. Sołectwo położone jest również w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika retencyjnego, który w przyszłości poza pełnieniem ważnej funkcji regulacyjnej gospodarki wodnej, może zostać zagospodarowany w sposób umożliwiający aktywny odpoczynek dla mieszkańców.

- **Podobszar III – Wola Przybysławska II**– obejmuje obszar zamieszkały przez 790 mieszkańców, o powierzchni - tereny zamieszkałe 28,1 ha; charakteryzuje się najwyższą koncentracją problemów sfery społecznej w obszarze niskiego kapitału społecznego i bardzo niskiego poziomu edukacji; dodatkowo na obszarze występuje bardzo wysoka koncentracja negatywnych zjawisk gospodarczych tj. znikoma liczba podmiotów gospodarczych; w strefie przestrzenno-funkcjonalnej występuje małe nasycenie obiektami zabytkowymi; struktura wieku oraz zróżnicowanie społeczne wskazują koncentrację zamieszkiwania przez osoby ze szczególnymi potrzebami, tj. osoby z niepełnosprawnością, osoby w wieku senioralnym. Na terenie sołectwa zlokalizowany jest obiekt użyteczności publicznej w postaci remizy OSP oraz przestrzeń publiczna stanowiąca własność komunalną. Stan techniczny obu obiektów nie jest zadowalający, co w istotny sposób ogranicza ich wykorzystywanie przez mieszkańców.

Obszar rewitalizacji poza szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, ma dodatkowo istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy Garbów. Wszystkie miejscowości stanowiące obszar rewitalizacji gminy posiadają potencjał opisany szczegółowo w Rozdziale – *Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji i rekomendacje* oraz właściwości oddziałujące na dynamikę rozwoju społeczno- gospodarczego całej gminy. Obszar rewitalizacji spełnia warunek art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, iż obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic:

- Podobszar I: Garbów I
- Podobszar II: Piotrowice Wielkie
- Podobszar III: Wola Przybysławska II

TABELA 2 OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW

OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW	LICZBA MIESZKAŃCÓW (OSOBA)	UDZIAŁ W LICZBIE MIESZKAŃCÓW OGÓLEM (%)	POWIERZCHNIA (HA)	UDZIAŁ W POWIERZCHNI GMINY OGÓLEM (%)
Garbów I	1130	12,48	160,7	1,57%
Piotrowice Wielkie	520	5,74	62,8	0,61%
Wola Przybysławska II	790	8,72	28,1	0,27%
OBSZAR REWITALIZACJI ŁĄCZNIE	2440	26,94	251,6	2,45%
GMINA GARBÓW	9056	100%	10256	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

STOSOWANE POJĘCIA

W celu właściwego i jednoznacznego rozumienia pojęć związanych z rewitalizacją, przedstawiono ich definicje, bazując na zapisach ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 485):

1. interesariusze rewitalizacji – to w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji; właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, jednostki samorządu terytorialnego, organy władzy publicznej;

2. rewitalizacja – stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji;

3. stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

a. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),

b. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska);

c. przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych);

d. technicznej (w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy;

4. obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy; obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia stanu kryzysowego na każdym z podobszarów;

5. obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 3, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy; w skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

GMINA GARBÓW

Gmina Garbów jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa lubelskiego, na północny-zachód od stolicy województwa – Miasta Lublin. Jest jedną z 16 gmin należących do powiatu lubelskiego. Gmina Garbów oddalona jest od centrum miasta stołecznego Warszawy o ok. 155 km, od stolicy województwa i siedziby powiatu lubelskiego – miasta Lublin o ok. 20 km. W celu realizacji zadań administracyjnych teren gminy został podzielony na 15 sołectw: Bogucin, Borków, Garbów I, Garbów II, Gutanów, Janów, Karolin, Leśce, Mieszno, Piotrowice Kolonia, Piotrowice Wielkie, Przybysławice, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II, Zagrody.

TABELA 3 PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE GARBÓW

województwo	lubelskie
powiat	lubelski
powierzchnia	102,42 km ²
użytki rolne	80%
użytki leśne	15%
liczba sołectw	15
siedziba gminy	Garbów I

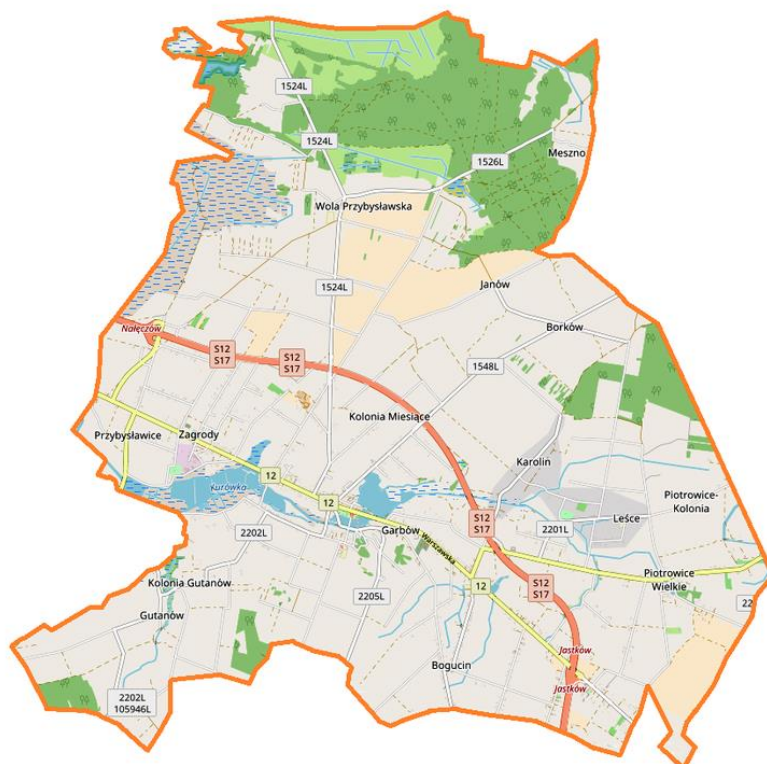
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

MAPA1 POŁOŻENIE GMINY GARBÓW NA TLE WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Źródło: Strona internetowa, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Garbów_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Garbów_(gmina))

MAPA 2 GMINA GARBÓW

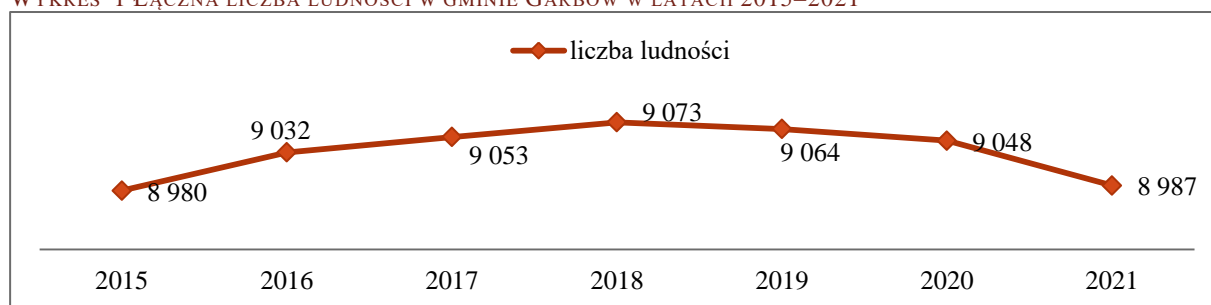
Źródło: Strona internetowa, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Garbów_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Garbów_(gmina))

SPOŁECZEŃSTWO

Demografia

Na koniec 2021 r. liczba ludności w gminie Garbów wyniosła 8987 osób (źródło: GUS BDL), w latach 2015-2018 sukcesywnie wzrastała średnio o 31 osób/rok. Następnie w latach 2019-2020 odnotowano spadek w porównaniu do roku 2018 (o 0,27%). W roku 2020 nastąpił nieznaczny wzrost w porównaniu do roku bazowego.

WYKRES 1 ŁĄCZNA LICZBA LUDNOŚCI W GMINIE GARBÓW W LATACH 2015–2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w gminie Garbów w latach 2014–2020 był praktycznie stały i wynosił najpierw 104, potem w latach 2017-2020 -103, przyjmując w 2021 roku ostatecznie wartość 104, co oznacza, że w analizowanym okresie na 100 mężczyzn przypadało 104 kobiety.

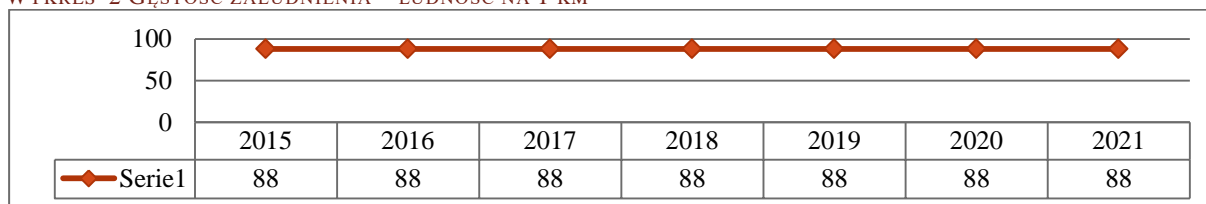
TABELA 4 WSPÓLCZYNNIK FEMINIZACJI W GMINIE GARBÓW

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Garbów	104	104	103	103	103	103	104

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W gminie Garbów gęstość zaludnienia w latach 2015–2021 utrzymywała się na stałym poziomie 88os/km².

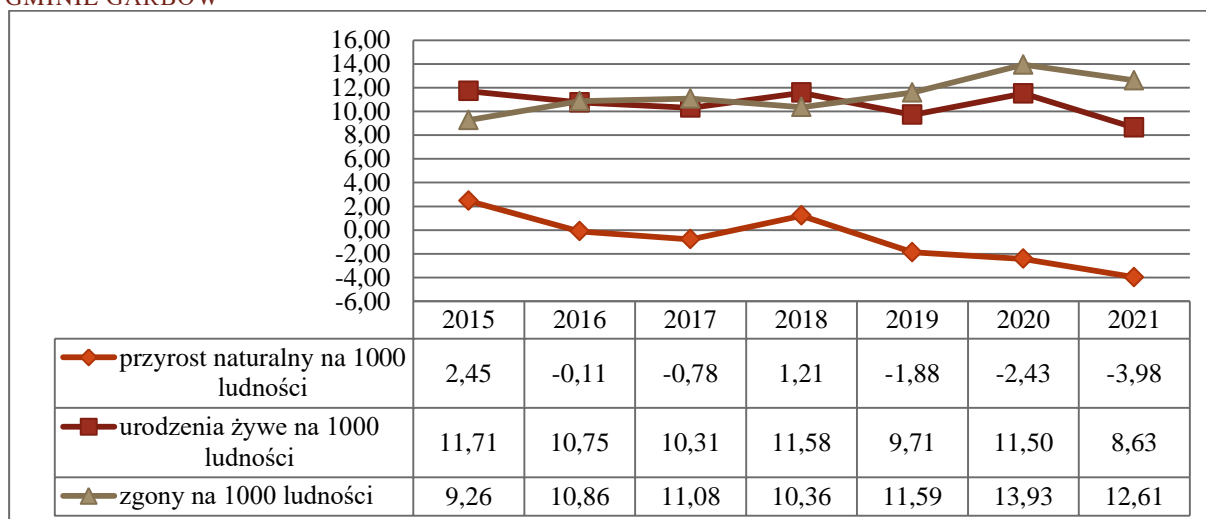
WYKRES 2 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA – LUDNOŚĆ NA 1 KM²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Zarówno wartość wskaźnika urodzeń żywych, jak i zgonów na 1 000 ludności w latach 2015–2021 podlegała wahaniom, ale przyrost naturalny na 1 000 ludności w analizowanym okresie przyjmował głównie wartości ujemne, co oznacza, że w gminie Garbów więcej osób umierało niż przychodziło na świat.

WYKRES 3 PRZYROST NATURALNY ORAZ URODZENIA ŻYWE I ZGONY NA 1 000 LUDNOŚCI W GMINIE GARBÓW

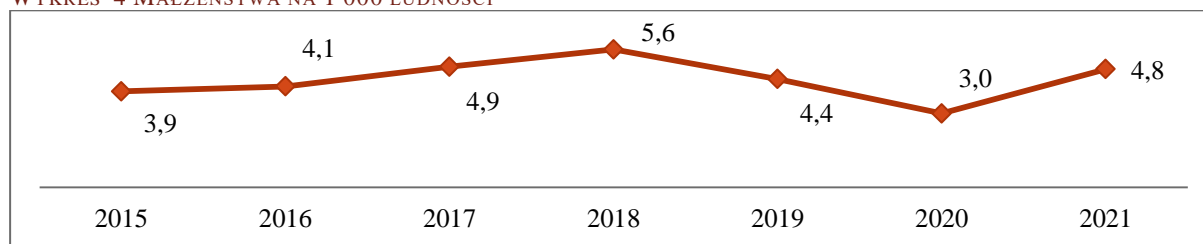

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Liczba zawieranych małżeństw w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Garbów w latach 2015-2018 r. systematycznie wzrastała. W latach 2019-2020 odnotowano spadek, co mogło mieć

wpływ na poziom dzietności gminie. W 2021 roku wzrosła do poziomu 4,8 co w porównaniu do roku bazowego 2015 stanowi zmianę 23%.

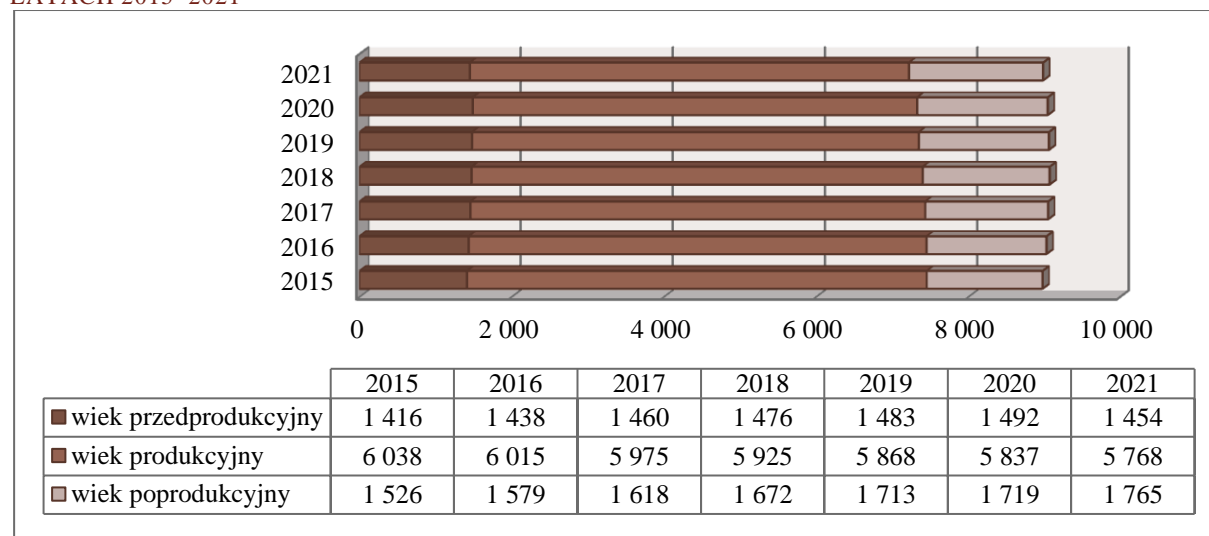
WYKRES 4 MAŁŻEŃSTWA NA 1 000 LUDNOŚCI

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W latach 2015–2021 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminie Garbów zwiększył się nieznacznie, tj. o 2,68% i w 2021 r. wynosił 1454os. Nastąpił także systematyczny spadek ludności w wieku produkcyjnym, co w porównaniu do roku bazowego stanowiło spadek o 4,47%. Znaczący wzrost odnotowano względem ludności w wieku poprodukcyjnym, gdzie w latach 2015 - 2021 systematycznie wzrastała i w 2021r. ostatecznie wyniosła 19,64% liczby ludności. Należy zauważyć, że w całej strukturze demografii przeważa grupa ludności w wieku produkcyjnym, co świadczy o niestarzeniu się społeczeństwa.

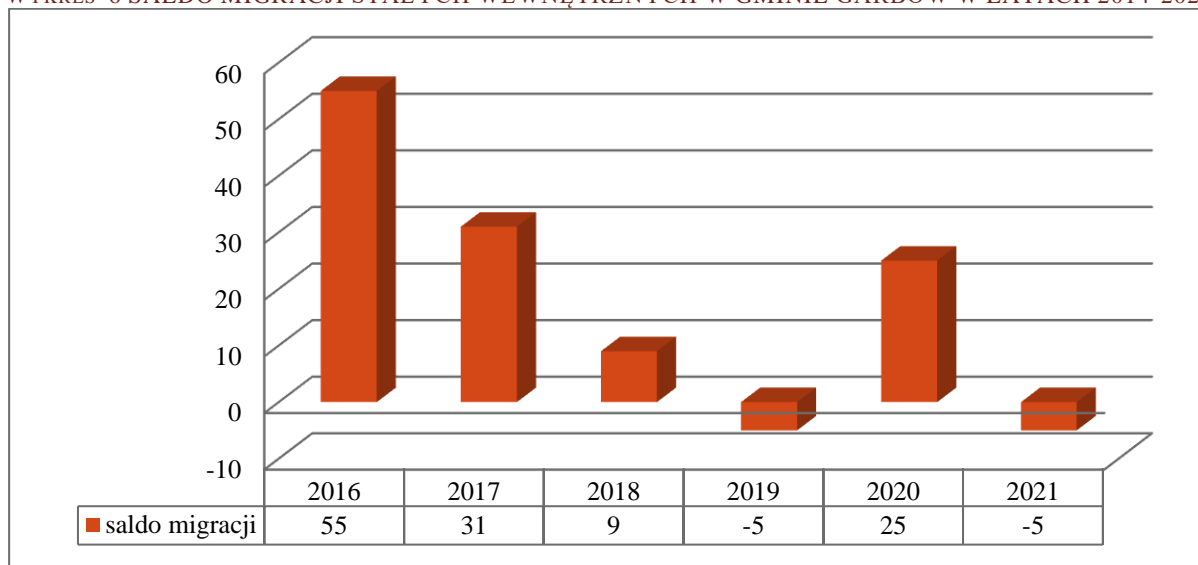
WYKRES 5 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LATACH 2015–2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Saldo migracji wewnętrznych w gminie Garbów w latach 2016-2018 oraz 2020 kształtowało się na poziomie dodatnim, co świadczy o pozytywnym trendzie napływu ludności. Nieznaczny odpływ ludności zanotowano w latach 2019 i 2021.

WYKRES 6 SALDO MIGRACJI STAŁYCH WEWNĘTRZNYCH W GMINIE GARBÓW W LATACH 2014-2020

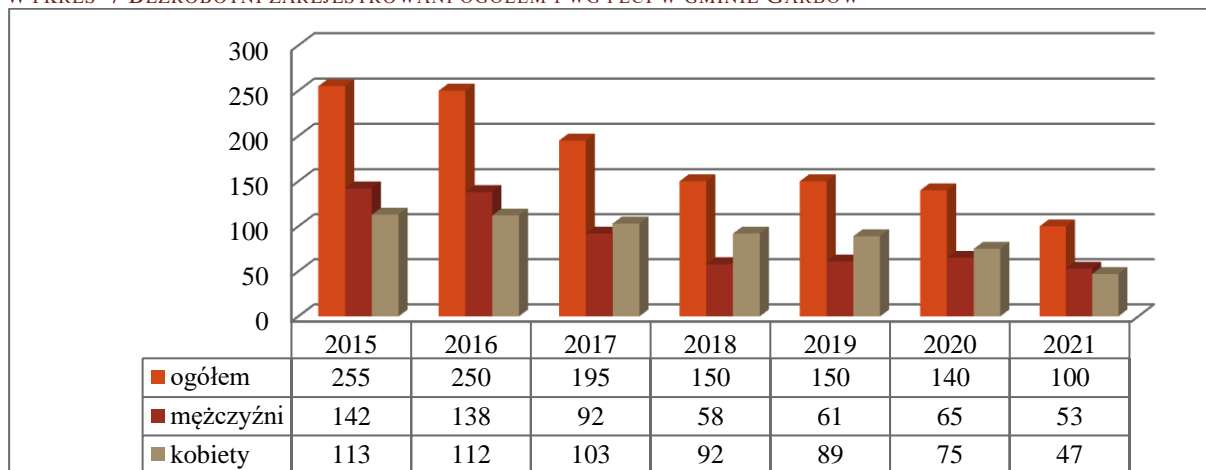
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Rynek pracy

W gminie Garbów na 1000 mieszkańców pracuje poza rolnictwem i sektorem budżetowym 119 osób. 43,45% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 56,55% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Garbów wynosiło w 2020 roku 4,1% (4,8% wśród kobiet i 3,6% wśród mężczyzn). W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Garbów wynosiło 4 253,09 PLN, co odpowiada 77.00% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Garbów 552 osoby wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 165 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -387. Aż 61,1% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Garbów pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 12,5% w przemyśle i budownictwie, a 10,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,9% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Liczba osób bezrobotnych rejestrowanych w gminie Garbów wynosiła w 2021 roku 100 osób (47 osób wśród kobiet i 53 osób wśród mężczyzn). W latach 2015-2021 liczba osób bezrobotnych spadała systematycznie średnio o ok. 26 os/rok. Ostatecznie w roku 2021 wyniosła 100 os.- spadek o 60,78% w porównaniu do roku bazowego.

WYKRES 7 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI OGÓŁEM I WG PŁCI W GMINIE GARBÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Aktywność społeczna mieszkańców

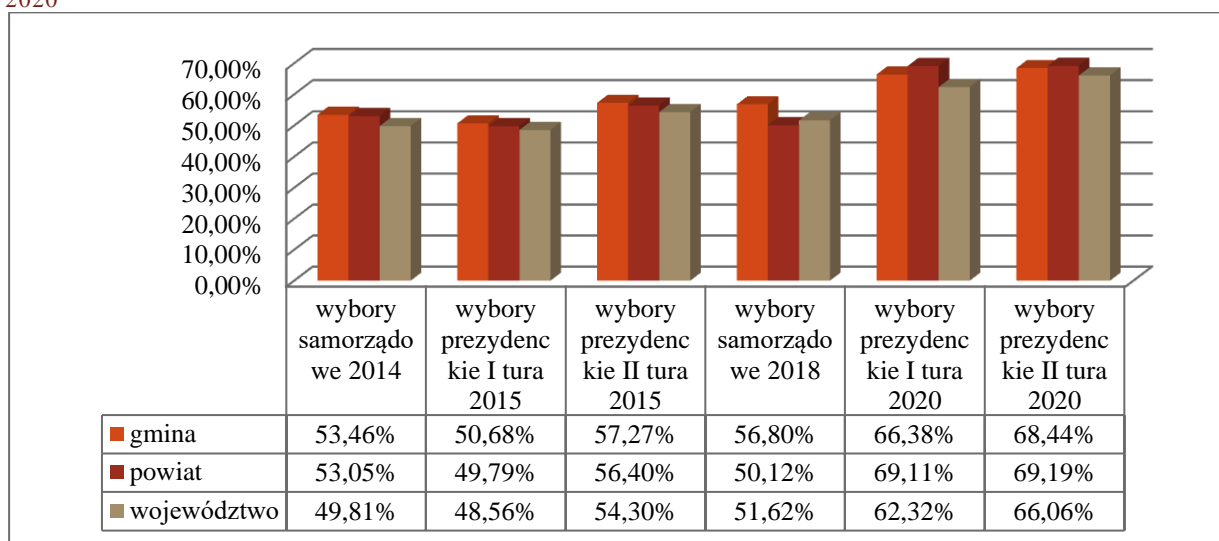
O aktywności społecznej mieszkańców świadczy między innymi uczestnictwo w wyborach. W 2014 r. w wyborach samorządowych (16 listopada) frekwencja w gminie Garbów wyniosła 53,46% i była wyższa niż frekwencja w województwie (49,81%).

W 2015 r. odbyły się z kolei wybory na Prezydenta RP. W pierwszej turze głosowania frekwencja w gminie Garbów wyniosła 50,68% i była wyższa niż frekwencja w powiecie lubelskim (49,79%) czy województwie lubelskim (48,56%). Podobnie było w drugiej turze wyborów – gmina Garbów z frekwencją na poziomie 57,27% przodowała zarówno w porównaniu do frekwencji powiatu lubelskiego (56,40%) czy województwa lubelskiego (54,30%).

Podczas wyborów na Prezydenta RP, które odbyły się w 2020 r., gmina Garbów zarówno w I turze jak i w II uzyskała frekwencję wyższą od województwa ale niższą od powiatu. W ostatecznym głosowaniu udział wzięło 68,44% mieszkańców – była to najwyższa frekwencja dla gminy Garbów w latach 2014-2020.

WYKRES 8 FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH I PREZYDENCCKICH W LATACH 2014–2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Aktywność społeczną mieszkańców potwierdza liczba zarejestrowanych organizacji i działających grup nieformalnych oraz samodzielne działania podejmowane przez te organizacje.

Na terenie Gminy Garbów działają następujące organizacje pozarządowe: 10 Kół Gospodyń Wiejskich, 7 Ochotniczych Straży Pożarnych, 4 Kluby Sportowe, 7 stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS, 2 Koła Emerytów i Rencistów¹.

Gmina Garbów wspiera działalność społeczną mieszkańców i organizacji pozarządowych w ramach zasad i form współpracy wypracowanych w programach współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi. Wysokość środków przeznaczonych na współpracę gminy z organizacjami pozarządowymi wyniosła odpowiednio: 2018r.-130.000, 2019r.-110.000, 2020r.-110.000, 2021: 110.000. Gmina Garbów w latach 2017-2021 powierzyła organizacjom prowadzenie zadań oświatowych tj. prowadzenie szkoły podstawowej i przedszkoli wraz z bezpłatnym użyczeniem budynków i infrastruktury jednocześnie przekazując dotacje:

– dla Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Leśce:

w 2017 r. – 1 022 646,45 zł;

w 2018 r. – 1 257 494,28 zł;

w 2019 r. – 1 497 522,25 zł;

¹Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Garbów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2021

w 2020 r. – 1 876 257,33 zł;

w 2021 r. – 2 239 242,59 zł;

– dla Stowarzyszenia Rozwoju wsi Borków i Janów:

w 2017 r. – 232 338,69 zł;

w 2018 r. – 252 382,45 zł;

w 2019 r. – 328 957,70 zł;

w 2020 r. – 455 113,76 zł;

w 2021 r. – 464 993,85 zł;

– dla Zgromadzenia Sióstr Salezjanek z Garbowa na prowadzenie przedszkola:

w 2017 r. – 627 373,04 zł;

w 2018 r. – 816 709,36 zł;

w 2019 r. – 916 834,02 zł;

w 2020 r. – 1 039 843,88 zł;

w 2021 r. – 1 067 880,78 zł.

SZKOLNICTWO I WYCHOWANIE

Wychowanie szkolne i baza lokalowa oświaty

W roku szkolnym 2020/2021 gmina Garbów była organem prowadzącym dla czterech szkół podstawowych ośmioklasowych z oddziałami przedszkolnymi. Na terenie gminy funkcjonował także 2 szkoły podstawowe prowadzone przez Stowarzyszenia (ośmioklasowa i trzyklasowa z oddziałami przedszkolnymi).²

TABELA 5 STAN ORGANIZACJI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W GMINIE GARBÓW

	Placówki oświatowe	Zespół Wychowania Przedszkolnego	Liczba dzieci w Oddziałach Przedszkolnych	Liczba uczniów klas I-VIII	Razem
1.	Szkoła Podstawowa w Przybysławicach	12	32	228	272
2.	Szkoła Podstawowa w Garbowie	14	35	232	281
3.	Szkoła Podstawowa w Bogucinie	15	29	131	175
4.	Szkoła Podstawowa w Woli Przybysławskiej	15	14	78	104

² Raport o stanie Gminy Garbów w roku 2021, Urząd Gminy Garbów

5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Borkowie	-	15	11	26
6.	Szkoła Podstawowa w Leścach	-	34	87	121
RAZEM		53	159	767	979

Źródło: Raport o stanie Gminy Garbów w roku 2021, Urząd Gminy Garbów

Na terenie Gminy Garbów oprócz placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę funkcjonują także placówki –przedszkola Prowadzone przez inne podmioty:

- Przedszkole Niepubliczne Kolorowe Kredki - liczba dzieci 35;
- Przedszkole Niepubliczne Sióstr Salezjanek im. Laury Vicuna w Garbowie - liczba dzieci 116;
- Społeczne Przedszkole w Leścach - liczba dzieci 52.

W 2021 roku liczba oddziałów szkół podstawowych kształtowała się na poziomie 53, co stanowi wzrost o 32,5% w porównaniu do roku 2015. Jednocześnie trend ten utrzymywał się w odniesieniu do liczby uczniów, gdzie finalnie wyniosła ona 778os., co daje wzrost do roku bazowego o 24,88%.

TABELA 6 STAN ORGANIZACJI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W GMINIE GARBÓW W LATACH 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba szkół podstawowych	6	6	6	6	6	6	6
Liczba oddziałów w szkołach	40	39	42	45	51	55	53
Liczba uczniów	623	574	666	749	769	748	767

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych i danych UG Garbów.

W badanym okresie można zaobserwować stałą liczbę oddziałów przedszkolnych przy jednoczesnym finalnym wzroście liczby dzieci. W 2020r. liczba dzieci wyniosła 153os. co oznacza ich wzrost o 48,54% w stosunku do roku bazowego 2015. Średnio 23 uczniów przypada na 1 oddział szkoły podstawowej.

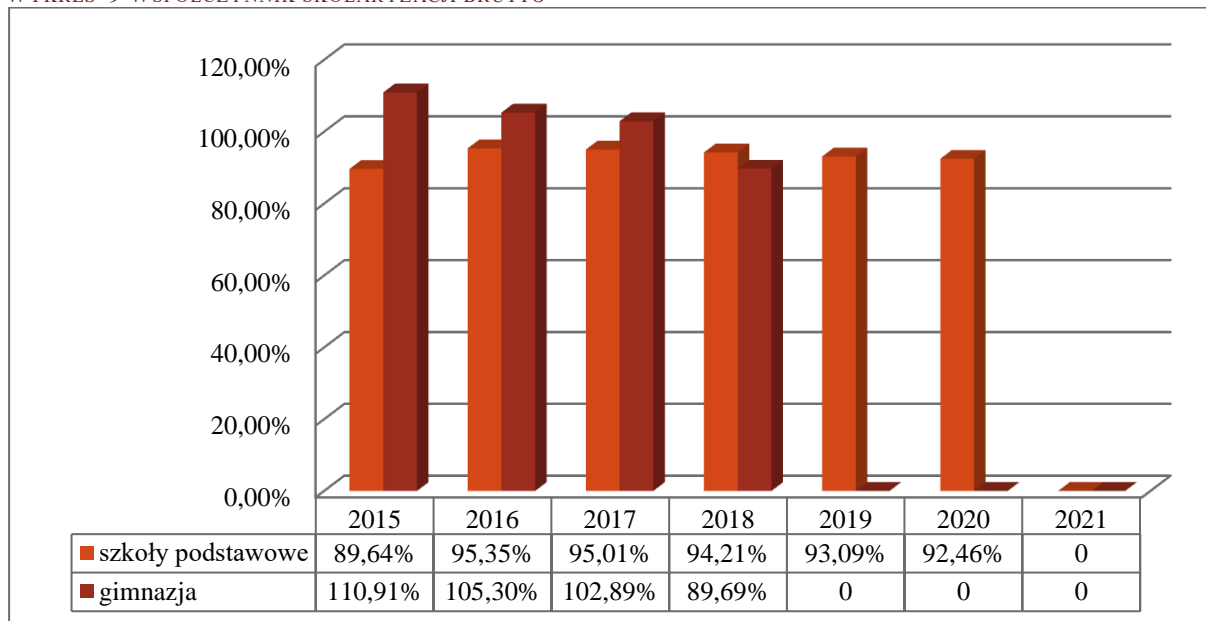
TABELA 7 STAN ORGANIZACJI ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W GMINIE GARBÓW W LATACH 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba oddziałów przedszkolnych	6	6	6	6	6	6	6
Liczba dzieci	103	153	146	139	136	153	159

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych oraz danych UG Garbów

Wartość współczynnika skolaryzacji brutto³ w gminie Garbów w latach 2015–2021 kształtowała się na zmiennym poziomie. W 2020 r. w kategorii szkół podstawowych wyniosła 92,46% (o 2,82% więcej niż w 2015r.).

WYKRES 9 WSPÓLCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

INFRASTRUKTURA

Drogi i transport

Na aktualny układ drogowy gminy składają się droga międzynarodowa, drogi krajowe, wojewódzkie oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. Przez teren Gminy przebiega droga międzynarodowa E 372 – biegnie od Warszawy, przez Garbów, Lublin i Zamość do przejścia granicznego z Ukrainą w Hrebennem. Szlakiem tej trasy biegnie droga krajowa nr 12 (relacji Dorohusk-Chełm-Lublin-Radom-Piotrków Trybunalski – jeden z najważniejszych ośrodków komunikacyjnych w Polsce) oraz nr 17 (Warszawa-Lublin-Zamość-Hrebenne). Przez Gminę Garbów przebiega także droga ekspresowa S17 i S12.

Drogi wojewódzkie w Gminie Garbów to:

- droga wojewódzka nr 828, relacji Garbów – Krasienin – Nasutów – Niemce – Jawidz,
- niewielki odcinek drogi wojewódzkiej nr 826, relacji Markuszów – Nałęczów – Przybysławice.⁴

Przez teren gminy przebiega 11 dróg powiatowych.

³ Współczynnik skolaryzacji brutto jest to wyrażony procentowo stosunek liczby wszystkich osób uczących się na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia.

⁴ Strategia Rozwoju Gminy Garbów na lata 2016-2023

Gmina posiada 78 dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych o łącznej długości 138,82 km, w tym:

- o nawierzchni twardej ulepszonej 114,37 km, (w tym betonowej – 2,38 km);
- o nawierzchni twardej nieulepszonej: tłuczniowej – 2,67 km;
- o nawierzchni twardej gruntowej 21,78 km.⁵

Przewozy pasażerskie na terenie gminy i w powiązaniach zewnętrznych (o znaczeniu międzyregionalnym, regionalnym i lokalnym) obsługiwane są przez autobusy i mikrobusy, zarówno dużych spółek transportowych (PKS), jak i mniejszych, prywatnych. Na terenie gminy znajduje się kilka przystanków autobusowych, które pozwalają na sprawną komunikację pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, a także z Miastem Lublin, Puławą i Nałęczowem.

Na terenie Gminy wytyczone zostały i oznakowane szlaki rowerowe:

- Pętla Południowa i Łącznik (szlak niebieski) Szlak rowerowy jest pętlą długości ok. 19 km i biegnie przez: Garbów, Bogucin, Ługów, Gutanów i kończy się w Garbowie.
- Pętla Północna (szlak czarny) Szlak rowerowy jest pętlą długości ok. 35 km i biegnie przez: Garbów, Karolin, Leśce, Piotrowice Wielkie, Borków, Kruk, Meszno, Wolę Przybysławską, Przybysławice, Zagrody i kończy się w Garbowie.

Zasoby mieszkaniowe

Od 2017 r. liczba mieszkań na terenie gminy Garbów systematycznie wzrastała. W 2020 r. w zasobach mieszkaniowych znajdowało się 2796 mieszkań, dla których przeciętna powierzchnia użytkowa wynosiła 94,5 m² (o 0,8 m² więcej niż w 2017 r.). Wzrosła również wartość wskaźnika liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców – w ostatnim analizowanym roku wyniosła 309, co stanowi wzrost o 1,88% wobec roku 2017.

TABELA 8 ZASOBY MIESZKANIOWE

	2017	2018	2019	2020
mieszkania	2746	2768	2785	2796
mieszkania na 1 000 mieszkańców	303,3	305,1	307,3	309,0
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	93,7	94,0	94,3	94,5
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	28,4	28,7	29,0	29,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Infrastruktura sieciowa

Gmina Garbów posiada 5 stacji wodociągowych w: Garbowie, Borkowie, Bogucinie, Piotrowicach Wielkich i Gutanowie. Na terenie gminy funkcjonuje także jedna stacja wodociągowa z wieżą ciśnień w Zagrodach [po byłej Cukrowni] będąca własnością podmiotu prywatnego.

⁵ Raport o stanie Gminy Garbów za rok 2021

Gmina posiada jedną komunalną zbiorczą oczyszczalnię ścieków w Garbowie o przepustowości do 360 m³/dobę (na terenie gminy działa ponadto jedna zbiorcza oczyszczalnia ścieków komunalnych w Zagrodach będąca własnością podmiotu prywatnego o przepustowości do 450 m³/dobę).

- sieć wodociągowa – długość sieci rozdzielczej (bez przyłączy) 147,4 km, 2104 szt. czynnych przyłączy (w tym 2076 szt. do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania);
- woda pobrana z ujęć podziemnych – 463,0 tys. m³, woda zakupiona – 10,2 tys. m³;
- kanalizacja sanitarna – długość sieci rozdzielczej (bez przyłączy) 23,4 km, 404 szt. czynnych przyłączy (w tym 397 szt. do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania);
- ścieki odprowadzone kanalizacją sanitarną – 53,0 tys. m³;
- liczba przydomowych oczyszczalni ścieków – 378 szt.;
- w 2021 r. zgłoszono do użytkowania: 15 szt. przyłączy wodociągowych, 20 szt. przyłączy kanalizacji sanitarnej oraz 8 przydomowych oczyszczalni ścieków.

W 2021 roku na terenie gminy była kontynuowana budowa sieci gazowej średniego ciśnienia oraz przyłączy gazowych. Stan infrastruktury gazowniczej na koniec 2021 roku dla gminy Garbów wynosił: 32828 m długość sieci gazowej średniego ciśnienia, 2986 m długość przyłączy średniego ciśnienia, ilość przyłączy gazowych 266 szt. [Polska Spółka Gazownictwa poinformowała na początku 2022 r. że wstrzymuje zawieranie umów na realizację przyłączy gazowych dla nowych odbiorców, środki inwestycyjne na lata 2022 – 2023 zostały w pełni zarezerwowane na realizację zawartych już umów przyłączeniowych i PSG nie posiada aktualnie źródeł finansowania dla kolejnych inwestycji przyłączeniowych].⁶

W 2020 r. na 100 km² w gminie przypadało średnio 144,7 km sieci wodociągowej, 24,6 km sieci kanalizacyjnej oraz 10,3 km sieci gazowej.

TABELA 9 SIEĆ ROZDZIELCZA NA 100 KM² W GMINIE GARBÓW

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
sieć wodociągowa	144,5	144,5	144,7	144,7	144,7	144,7	b.d.
sieć kanalizacyjna	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	b.d.
sieć gazowa	0,00	0,00	0,00	2,8	5,1	10,3	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W związku z rozbudową infrastruktury sanitarno-technicznej wzrósł również odsetek osób korzystających z tych instalacji: udział osób korzystających z wodociągu w 2020 roku 99% ogółu ludności (o 0,2 p.p. więcej niż w 2015 r.), z kanalizacji – 17,6% (o 0,5 p.p. więcej niż w 2015 r.), a z sieci gazowej – 1,8%.

⁶ j/w

TABELA 10 KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI SIECIOWYCH JAKO % OGÓŁU LUDNOŚCI (W %)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
sieć wodociągowa	98,8	98,8	86,1	99,0	99,0	99,0	b.d.
sieć kanalizacyjna	17,1	17,3	17,4	17,5	17,5	17,6	b.d.
sieć gazowa	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,8	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych oraz danych UG Garbów.

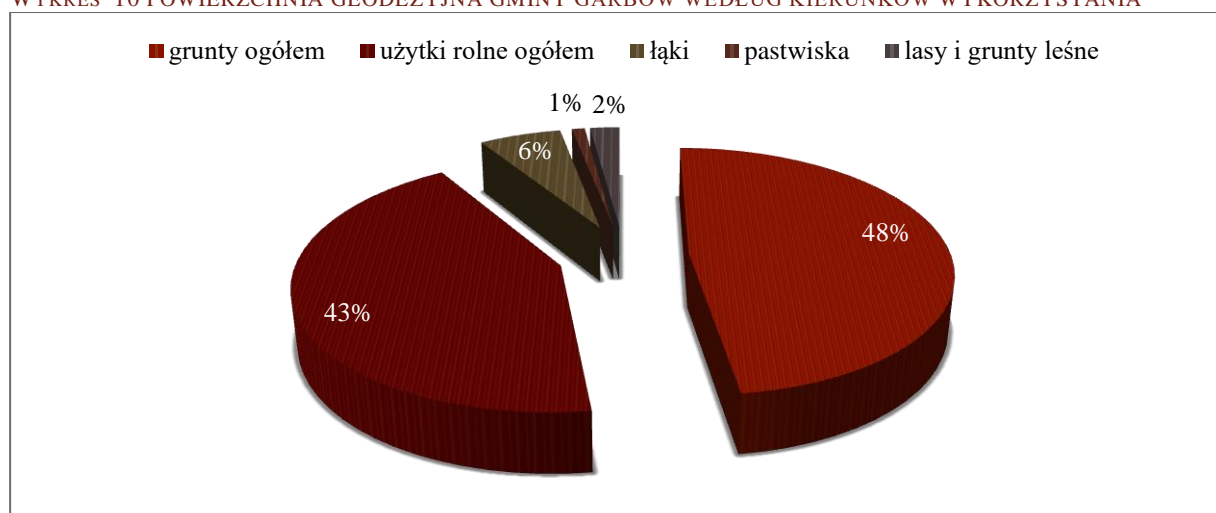
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Sektor rolniczy

Gmina Garbów ma charakter rolniczy. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 7 467,38 ha. Na terenie Gminy Garbów 96,06% użytków rolnych znajduje się w posiadaniu rolników indywidualnych. Szacuje się, że liczba tych gospodarstw rolnych wynosi około 1 760.

Niemal 43% powierzchni gminy Garbów stanowią użytki rolne, a 48% pokrywają grunty orne. Ponad 2% to lasy i grunt leśne, a pozostały odsetek to pastwiska i łąki.

WYKRES 10 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GMINY GARBÓW WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Z Powszechnego Spisu Rolnego⁷ przeprowadzonego w 2010 r. (najnowsze dostępne dane) wynika, że na terenie gminy istniało 1 760 rolnych gospodarstw domowych, z czego ok 86,19% utrzymywało się z działalności rolniczej.

TABELA 11 GOSPODARSTWA DOMOWE Z DOCHODAMI Z RÓŻNYCH ŹRÓDEŁ

	2010
ogółem	1760
z dochodem z działalności rolniczej	1517
z dochodem z emerytury i renty	493
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	481
z dochodem z pracy najemnej	873

⁷ Powszechnym Spisem Rolnym 2010 zostały objęte gospodarstwa rolne osób fizycznych i prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej. Ogółem w Powszechnym Spisie Rolnym 2010 badaniem objętych zostało ok. 1,8 mln podmiotów. Dane z 2010 r. są najnowszymi dostępnymi obecnie danymi, którymi dysponuje Główny Urząd Statystyczny.

	2010
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	50
bez dochodów z działalności rolniczej	243
bez dochodów z emerytury i renty	1267
bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	1279
bez dochodów z pracy najemnej	887
bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emerytura i rentą	1710

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010 wg siedziby gospodarstwa, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

Uprawą roślin zajmowało się 1158 gospodarstw. Wśród upraw dominowało zboże oraz ziemniaki.

TABELA 12 GOSPODARSTWA Z UPRAWĄ WG RODZAJU I POWIERZCHNI ZASIEWÓW

	gospodarstwa rolne ogółem (w ha)
ogółem	1297
zboża razem	1123
zboża podstawowe z mieszankami	1110
zbożowymi	676
ziemniaki	150
uprawy przemysłowe	93
buraki cukrowe	14
Rzepak i rzepik razem	13
Strączkowe jadalne na ziarno razem	220
warzywa gruntowe	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Ogółem powierzchnia gospodarstw rolnych wynosiła 6857,82 ha . Największą powierzchnię, bo aż 35,20% stanowiły gospodarstwa o wielkości 15h i więcej. Dokładną strukturę wielkości gospodarstw prezentuje poniższa tabela.

TABELA 13 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH WG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (HA)

	gospodarstwa rolne ogółem
ogółem	6857,82
do 1 ha	23,14
1-5 ha	1751,33
5-10 ha	1674,40
10-15 ha	995,04
15 ha i więcej	2413,91

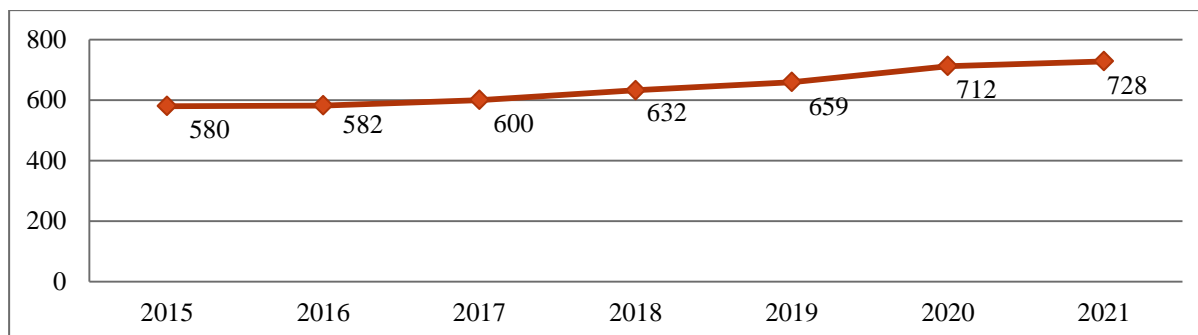
Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010 wg siedziby gospodarstwa, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

Sektor przedsiębiorstw

W latach 2015–2021 liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wzrosła z poziomu 580 do 728, wykazując tym samym tempo wzrostu na poziomie niemal 25,5%. Biorąc pod uwagę strukturę własności zdecydowanie dominowały przedsiębiorstwa z sektora prywatnego. W 2021r. stanowiły ponad 97,93% ogółu przedsiębiorstw.

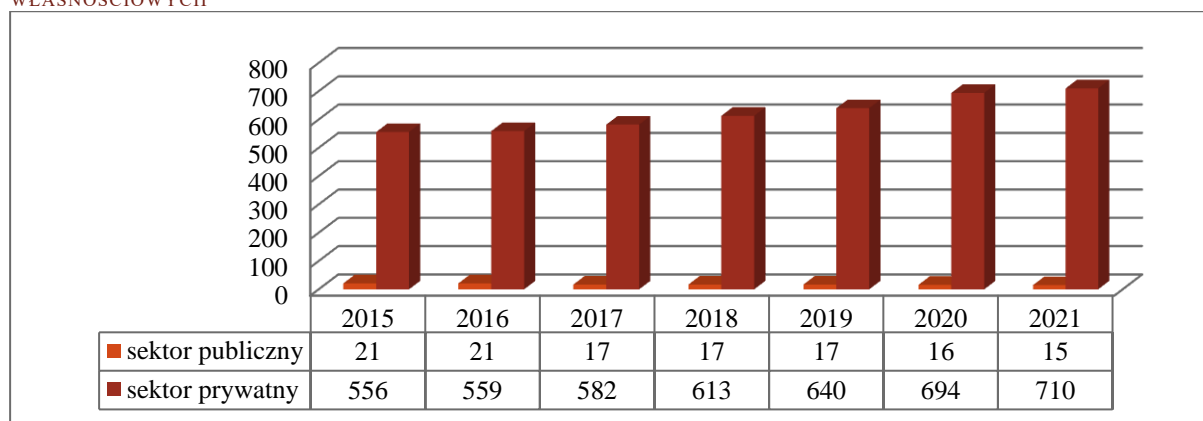
WYKRES 11 PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

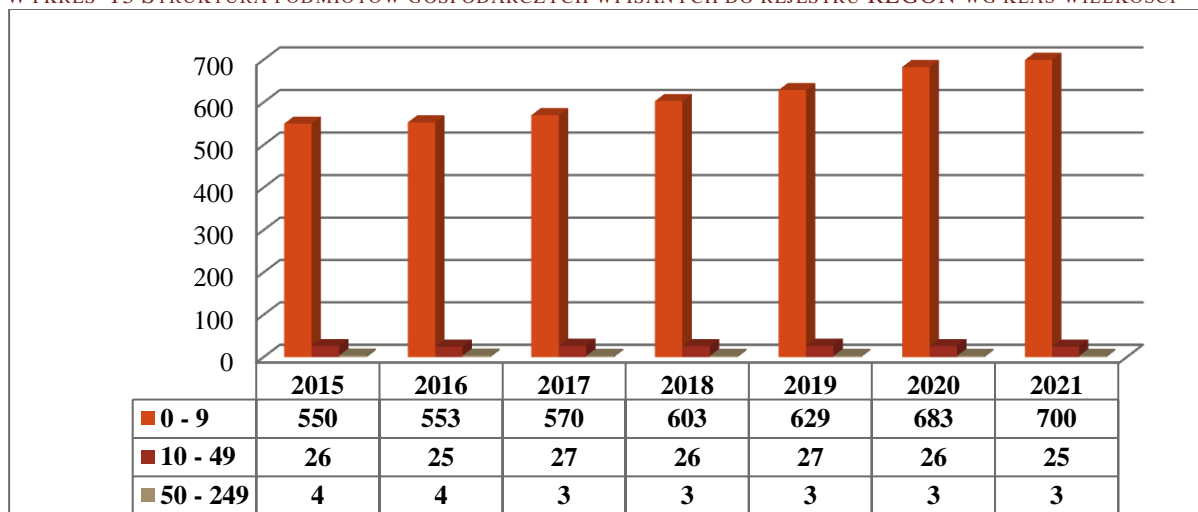
WYKRES 12 PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Analiza struktury sektora przedsiębiorstw pod względem klas wielkości pokazuje, że dominującą grupą przedsiębiorstw w latach 2015–2021 były mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, które w 2021 r. stanowiły 96,15% wszystkich przedsiębiorstw. Należy zauważyć, że ich liczba wzrastała z roku na rok i w 2021 r. była o 27,27% większa niż w 2015 r. W analizowanym okresie nie istniały żadne przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 249 pracowników.

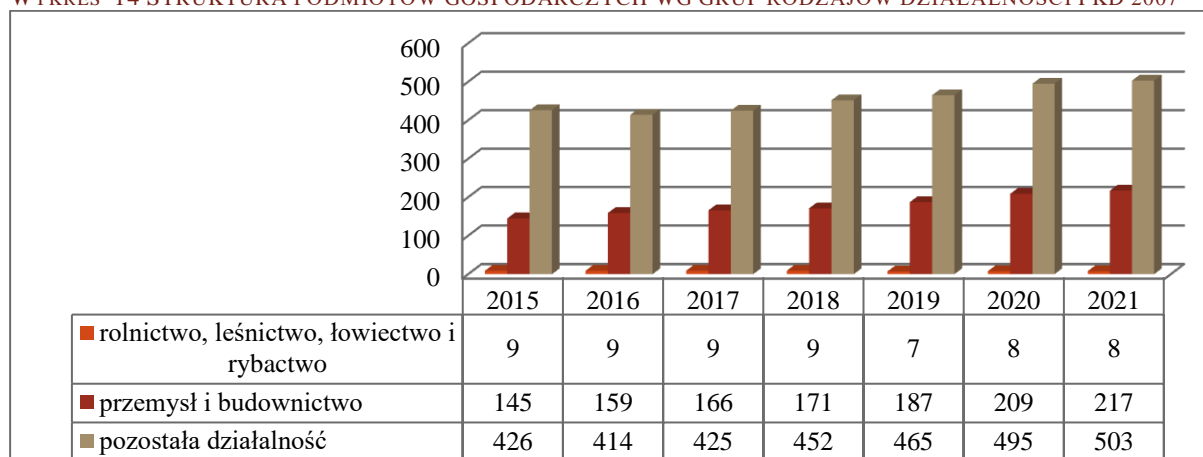
WYKRES 13 STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG KLAS WIELKOŚCI

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Struktura branż gospodarki na terenie gminy Garbów wykazuje dominację firm prowadzących działalność inną niż rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo czy przemysł i budownictwo. Spośród 728 przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2021 r., tylko 1,09% przedsiębiorstw zajmowało się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem bądź rybactwem, 29,80% przedsiębiorstw funkcjonowało w branży przemysł i budownictwo, zaś pozostałą działalnością zajmowało się 69,11% podmiotów.

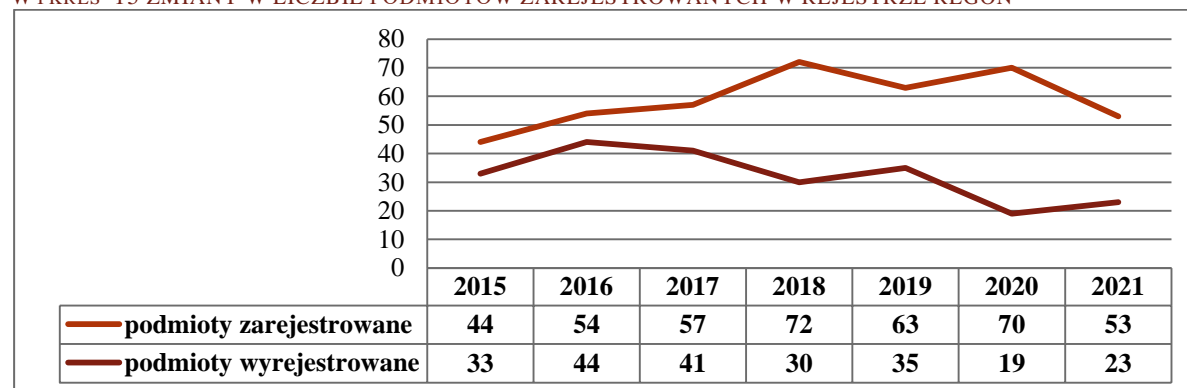
WYKRES 14 STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Analiza zmian w liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON pokazuje, że we wszystkich analizowanych latach, liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych z rejestru. W 2021 r. na terenie gminy Garbów zarejestrowano 53 nowych przedsiębiorstw – o 20,45% więcej niż w 2015 r. – a wyrejestrowano 23 podmiotów (o 30,30% mniej niż w 2015 r.).

WYKRES 15 ZMIANY W LICZBIE PODMIOTÓW ZAREJESTROWANYCH W REJESTRZE REGON

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Garbów najczęściej (24) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie

Garbów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (24.6%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24.3%).

KULTURA, WIZERUNEK I CZAS WOLNY

Atrakcyjność turystyczna gminy Garbów

O atrakcyjności turystycznej gminy Garbów świadczy potencjał kulturowo – historyczny oraz przyrodniczy gminy. Rozwijająca się turystyka ma charakter weekendowy, wiąże się z turystyką aktywną o rodzinnym charakterze. Ze względu na bliską odległość do miasta Lublin, Nałęczowa czy Kozłówki teren gminy jest miejscem aktywnego wypoczynku nie tylko mieszkańców gminy ale i mieszkańców sąsiadujących miast.

Najważniejsze zabytki Garbowa:⁸

- **Zespół pałacowo-parkowy z II poł. XIX wieku w Garbowie**

Dwór, nazywany pałacem, wybudował około 1853 r. (wg projektu warszawskiego arch. Józefa Dietrycha) hr. Jan Jezierski herbu Nowina. Zabytkowy jest także park przypałacowy z drzewostanem, historycznym układem komunikacyjnym i 3 stawami. Jest cennym przykładem ziemiańskiej reprezentacyjnej siedziby mieszkalnej z epoki klasycyzmu. W pałacu obecnie mieści się m.in. Multimedialna Izba Tradycji (MIT).

- **Zespół dworsko-parkowy w Piotrowicach Wielkich z końca XIX w.**

Teren dawnego folwarku z pałacem, parkiem, wzniesiony po 1899 r. przez Ludwika Budziszława Kopcia. Dawny ośrodek dworski zajmuje pow. 4 ha. W niewielkim murowanym dworze jeszcze niedawno mieściła się szkoła podstawowa. Obecnie układ przestrzenno-kompozycyjny jest czytelny mimo dużych zmian i zniszczeń, zwłaszcza w obrębie wnętrza ogrodowych w bezpośrednim otoczeniu dworu. Całość wskazuje na układ krajobrazowy, chociaż istniejące stare szpalery grabowe, o układzie czworobocznych kwater wydzielających sady, narzucają charakter regularny.

- **Zespół willowo-ogrodowy w Zagrodach**

Willa zbudowana w latach 1920-1924 r. Budynek w stylu dworskim wybudowany (wg. arch. Teofila Wiśniowskiego lub Tadeusza Zielińskiego) przez Bohdana Emila Broniewskiego herbu

⁸ Strategia rozwoju Gminy Garbów na lata 2016-2023, Urząd Gminy Garbów

Tarnawa był siedzibą dyrektorów Cukrowni „Garbów”. Należy do nielicznych przykładów architektury związanej z przemysłem na terenie Lubelszczyzny.

- **Zespół Kościoła Parafialnego w Garbowie**

Kościół wybudowany w latach 1908-1912 wg projektu Józefa P. Dziekońskiego. Najwyższy w woj. lubelskim i jeden z najwyższych w Polsce (wysokość wież 75 m). Na jednej z dwóch wież bije dzwon „*protoplasta dzwonu Zygmunta*” z 1512 r., ważący 1000 kg, ufundowany przez ks. Jana Ożarowskiego, kapelana króla Zygmunta Augusta. Plebania murowana z początku XX w. W skład zespołu wchodzi: plebania murowana z pocz. XX w., organistówka, ogrodzenie z bramą trójprzęsłową i czterema kapliczkami procesyjnymi oraz cmentarz parafialny. Położenie w centrum głównego pasa osadniczego na Lubelszczyźnie przyczyniło się do tego, że parafia pod wezwaniem św. Wojciecha w Garbowie powstała zapewne już w pierwszej połowie XII w. i należała do grona sześciu pierwszych parafii na terenie południowo-wschodniej Polski.

- **„Zespół wagi (kolejki) w Bogucinie – budynek z początku XX w. w stylu dworskim**

Dawnej – końcowa stacja kolejki wąskotorowej, wiodącej od Cukrowni „Garbów” do Bogucina, punkt skupu buraka cukrowego (pozostał fragment rampy kolejowej, budynek wagi i budynek gospodarczy). Dziś mieści się tam Hotel-Restauracja Dwór Bogucin.

- **Cmentarz wojenny w Garbowie z I Wojny Światowej**

Cmentarz położony w Garbowie (obręb geodezyjny Wola Przybysławska). Pochowano tu żołnierzy armii austro-węgierskiej i rosyjskiej poległych na początku sierpnia 1915 r. (w skład których wchodził również Polacy zmuszeni do służby w wojsku zaborców). Brak jest informacji o liczbie pochówków znajdujących się w 2 zbiorowych mogiłach.

- **Zespół dworsko-parkowy z XIX w. w Leścach**

Dwór modrzewiowy pokryty gontem, wybudowany około 1855 r. przez Dionizego Trzcńskiego herbu Rawicz. Zabytkowy jest także park z alejami (grabową i lipową). Piętrowa część dworu (od północy) została po wojnie rozebrana. Obecnie własność prywatna.

- **Wiatrak murowany „holender” w Piotrowicach Wielkich**

Jedyny na terenie woj. lubelskiego tego typu zabytek. Przed wojną własność rodziny żydowskiej, a od 1949 r. – rodziny Kochoniów. Zabytkowe jest także wyposażenie wnętrza (urządzenia i mechanizmy młynarskie).

- Ruiny starego kościoła parafialnego z I poł. XVII w. – „Kościelnisko”

Ruiny barokowego kościoła pw. św. Wojciecha na wzgórzu, w centrum osady. Drewniana część świątyni z XVII w. spłonęła w 1915 roku. Pozostała tylko murowana fasada i fragment bocznej ściany (dobudowane w XVIII w). Dziś przez miejscową ludność miejsce to nazywane jest „Kościelniskiem”, zostało wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków, jako trwała ruina krajobrazowa.

- Grodzisko średniowieczne – stary cmentarz parafialny oraz cmentarz parafialny w Grabowie

Wczesnośredniowieczne grodzisko datowane na VIII-X wiek. Majdan grodziska o powierzchni ok. 120 arów zajmuje obecnie XIX wieczny cmentarz katolicki z mauzoleum rodziny Moskalewskich oraz nagrobkami właścicieli okolicznych dóbr ziemskich.

- Zespół pałacowo-parkowy w Przybysławicach

W skład zespołu wchodzi: park, ukształtowanie terenu wraz drzewostanem, ogrodzenie z bramą wjazdową oraz dwór wybudowany po 1904 r. przez Bohdana Emila Broniewskiego herbu Tarnawa w Przybysławicach. Po II Wojnie Światowej (w 1956 r.) dwór został przebudowany, dobudowano piętro i przeznaczono budynek dla domu dziecka. Aktualnie własność gminy Garbów.

- Figurka przydrożna z posągami św. Anny w Gutanowie (w centrum wsi) z XVIII wieku.

Figura jest przykładem późnobarokowej figury przydrożnej o wysokim poziomie artystycznym. Oryginał wykonany z terakoty znajduje się w pobliskiej kaplicy.

- Spichlerz murowany w Garbowie z XIX w.

Spichlerz wybudowany ok. 1900 roku, pierwotnie spalinowy, po II wojnie światowej zamieniony na elektryczny.

Oprócz wymienionych powyżej obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego na terenie Gminy Garbów znajdują się inne interesujące miejsca, posiadające walory historyczno-kulturowe, w tym m.in.:

- Kamień Kościuszki
- Pomnik – obelisk w garbowskim parku
- Pomnik – kamień w Bogucinie
- Pomnik „Garbowscy Lotnicy” – kamień na placu kościelnym w Garbowie
- Pomnik – kamień na placu OSP w Garbowie
- Pomnik – kamień w Bogucinie k/Pociechy

- Budynek-willa w Gutanowie z początku XX w.
- Gorzelnia murowana w Garbowie z początku XX w.
- „Doktorówka” w Garbowie – budynek w stylu dworcowym.
- Kościół parafialny z 1993 r. pw. Macierzyństwa Najświętszej Marii Panny w Garbowie-Cukrowni.
- Wola Przybysławska – kaplica pw. Matki Bożej Różańcowej
- Borków-Janów – kaplica pw. św. Judy Tadeusza
- Kaplica pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Gutanowie
- Kaplica pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Piotrowicach Wielkich
- Dom Zakonny Sióstr Salezjanek w Garbowie.

Atrakcyjność turystyczna gminy to także malownicze tereny. W północnej części gminy dominuje krajobraz równinny z kilkoma kompleksami leśnymi. Północny skrawek gminy, w Woli Przybysławskiej, znajduje się w granicach „Koziego Boru”, utworzonego w 1990 roku, w strefie Obszaru Chronionego Krajobrazu, położonego na Wysoczyźnie Lubartowskiej. Dominują tu bory sosnowe z udziałem dębu szypułkowego oraz bory mieszane. Prawdziwą ozdobą tych lasów jest lęgowa para bocianów czarnych, a także rzadko już spotykane ptaki: myszołów, puszczyk, dzięcioł czarny i dzięcioł średni. Przy północno-zachodniej granicy gminy znajdują się urokliwe naturalne jeziora – „Rejowiec” i „Duży Ług”. Ich brzegi porasta roślinność szuwarowa, która skrywa lęgi m.in. perkozików, kokoszek wodnych, bąków, kilku gatunków kaczek w tym rzadkich krakw. Na terenie podmokłym można spotkać bobry a czasami łosia. Z kolei południowa część gminy leży na atrakcyjnym Płaskowyżu Nałęczowskim o charakterystycznym pagórkowatym krajobrazie. Występują tu liczne wzgórza, doliny, wąwozy lessowe oraz duży kompleks stawów rybnych, położonych wzdłuż koryta rzeki Kurówki (źródło w Piotrowicach Wielkich). W dzisiejszych granicach zostały wykonane w XIX w., przez hr. Jana Jezierskiego. Brak prawidłowej konserwacji w ostatnich dekadach spowodował upodobnienie ich do naturalnych zbiorników wodnych. Na stawach i okalających je podmokłych łąkach żyje około 50 gatunków ptaków. Można tu spotkać: łabędzie nieme, rybitwy, kaczki, bąki, czaple oraz cztery z pięciu gatunków perkozów. Brzegi stawów porośnięte są pasmem szuwaru trzcinowo-pałkowego z tatarakiem, babką wodną i kniecią wodną.⁹

---

⁹ Strona internetowa <https://garbow.pl/turystyka-i-sport/walory-przyrodnicze/n,62309,walory-przyrodnicze-gminy.html>

Kultura, sport i organizacja czasu wolnego

W Gminie Garbów działalność z zakresu kultury prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna im. Bronisława Pietraka w Garbowie. Biblioteka posiada 3 filie: w Bogucinie, Piotrowicach Wielkich i Przybysławicach. Biblioteka udostępnia także czytelnię internetową, umożliwiającą bezpłatne korzystanie z Internetu. Biblioteka prowadzi szeroko rozumianą działalność informacyjną i metodyczną. Przy Gminnej Bibliotece Publicznej działa także Zespół Tańca Nowoczesnego Volumen, który prowadzi zajęcia taneczne dla różnych grup wiekowych dla dzieci oraz zajęcia fitness.

Ogólna liczba czytelników zarejestrowanych w 2021 r. wyniosła 1319 osób. W stosunku do roku ubiegłego nastąpił nieznaczny wzrost o 39 osób. Prowadzone przez bibliotekę statystyki wykazują, że największy wzrost czytelników zarejestrowano wśród czytelników 60+ i dzieci w wieku 13/15 lat natomiast największy spadek czytelników nastąpił wśród młodzieży w przedziale wiekowym 16 – 19 lat. Nastąpił spadek wśród czytelników uczących się, natomiast wzrost nastąpił wśród osób pracujących i pozostałych czytelników. Liczba wypożyczeń w ciągu 2021 roku szacuje się na poziomie 21 368 książek i 25 audiobooków. Łączna liczba odwiedzin w GBP wyniosła 6 483.¹⁰

W pomieszczeniach zabytkowego XIX-wiecznego Pałacu hr. Jezierskich w Garbowie funkcjonuje Multimedialna Izba Tradycji (MIT), która spełnia funkcję miejsca spotkań i integracji mieszkańców chcących działać aktywnie, poznawać przeszłość, kultywować tradycje z wykorzystaniem nowoczesnych technik przekazu.

W Gminie Garbów funkcjonuje 10 Kół Gospodyń Wiejskich. Kobiety zrzeszone w tych kołach działają także w lokalnych grupach kabaretowych, chórach i grupach teatralnych.

W gminie działalność prowadzi Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Garbowskiej (od 1990 r.), które działa na rzecz podniesienia świadomości społecznej i kulturalnej społeczeństwa, popularyzowanie historii Garbowa, folkloru i sztuki ludowej, a także prowadzenie działalności wydawniczej i kulturalnej w Gminie Garbów.

Od 1991 roku, dzięki Towarzystwu Przyjaciół Ziemi Garbowskiej, wydawane jest pismo „Głos Garbowa”, które stanowi źródło wiedzy o wydarzeniach w gminie i regionie, prezentowana jest wielowiekowa historia, a także twórczość artystyczna mieszkańców.

Na terenie Gminy Garbów działa grupa profesjonalnych malarzy, plastyków i amatorów skupionych przy Towarzystwie Przyjaciół Ziemi Garbowskiej. Co roku organizują plener malarski i wystawy poplenerowe. W warsztatach oprócz malarzy biorą udział dzieci i młodzież gimnazjalna. Tematyka obrazów ma na celu promocję gminy Garbów, która wspiera finansowo warsztaty malarskie. Każdy z uczestników jest zobowiązany oddać jeden obraz wykończony na rzecz Urzędu Gminy (z przeznaczeniem na wystrój pomieszczeń instytucji publicznych).

---

¹⁰ Raport o stanie Gminy Garbów za rok 2021

Dzięki wspólnej inicjatywie Proboszcza parafii Garbów i Urzędu Gminy oraz dofinansowaniu z LGD Kraina Wokół Lublina od 2014 roku gra Garbowska Orkiestra Dęta, która swoimi występami uświetnia uroczystości gminne i parafialne.

Sytuacja pandemiczna (związana z Covid-19) wpłynęła na działalność biblioteki i jej filii. Niemniej z zachowaniem obowiązujących obostrzeń sanitarnych udało się zorganizować liczne wydarzenia kulturalne, między innymi:

- Kiermasze Świąteczne,
- Walentynkowa randka w ciemno,
- Irlandzki dzień w bibliotece,
- Spotkanie dla dzieci z okazji Dnia Dziecka z Edytą Zarębską – bajkopisarką i ilustratorką książek dla dzieci,
- Wernisaż i wystawę malarstwa p. Krystyny Zlot pt. „Retrospektywna”,
- Narodowe czytanie 2021 „Moralności pani Dulskiej” połączone z Dniem Seniora,
- Noc bibliotek,
- XXVI Gminny Dzień Kobiet na ludowo pod hasłem „Kto czyta nie błądzi”.
- Półkolonie edukacyjno – artystyczne „Tańcem po mapie”.

JAKOŚĆ ŻYCIA

Środowisko naturalne¹¹

Pod względem walorów naturalnych Gmina Garbów należy do obszaru o stosunkowo wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, które związane są przede wszystkim z różnorodnością ukształtowania terenu oraz położeniem w pobliżu obszaru chronionego krajobrazu. Obecnie prawną ochroną krajobrazową objęta jest północna część Gminy. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w Gminie Garbów wynosi 2 430 ha (23,7% powierzchni Gminy) – jest to 5 miejsce w zestawieniu powierzchni obszarów prawnie chronionych wśród wszystkich gmin powiatu lubelskiego.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór” charakteryzuje równinne ukształtowanie. Dominują bory sosnowe z udziałem dębu szypułkowego oraz bory mieszane. Prawdziwą ozdobą tych lasów jest łęgowa para bocianów czarnych, a także rzadko już spotykane ptaki: myszółow, puszczyk,

---

¹¹ Strategia Rozwoju Gminy Garbów na lata 2016-2023

dzięcioł czarny i dzięcioł średni. Przy północno-zachodniej granicy gminy znajdują się urokliwe naturalne jeziora – „Rejowiec” i „Duży Ług”. Ich brzegi porasta roślinność szuwarowa, która skrywa lęgi m.in. perkozików, kokoszek wodnych, bąków, kilku gatunków kaczek w tym rzadkich krakw. Na terenie podmokłym można spotkać bobry a czasami łosia. Obszar ten może stanowić dobre miejsce na wypoczynek, sprzyjające rozwojowi agroturystyki.

Zgodnie z wykazem Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, na terenie Gminy Garbów znajduje się 2 formy ochrony przyrody:

» OCK Kozi Bór,

» użytek ekologiczny (naturalny zbiornik wodny).

Natomiast w rejestrze pomników przyrody prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie znajduje się dąb szypułkowy o obwodzie pnia 380 cm i wysokości 26 m.

W Garbowie znajdują się malownicze stawy. Zarys historyczny tworzenia gospodarstwa rybackiego na terenie Garbowa sięga II poł. XIX (ok. 1875 r.) i łączy się z osobą hr. Aleksandra Jezierskiego ówczesnego właściciela majątku, który prawdopodobnie kontynuował dzieło swojego dziadka hr. Jana Nepomucena Jezierskiego¹⁰. Pochodzą one z połowy XIX wieku, a przez lata upodobniły się do naturalnych zbiorników. Obecnie na stawach, a także na podmokłych terenach wokół nich, żyje około 50 gatunków ptaków. Spotkać tu można: łabędzie, rybitwy, czaple oraz cztery spośród pięciu istniejących gatunków perkozów. Na stawach występuje chroniony gatunek ssaka – wydra.

W Garbowie znajduje się także Park Przypałacowy – obejmuje on powierzchnię około 3,5 ha. Wiek rosnących tu okazów niektórych drzew sięga 200 lat. Na terenie parku znajduje się około 20 drzew o obwodzie pni ponad 300 cm.

Osobliwością przyrodniczą Gminy Garbów są także wąwozy lessowe, które otaczają m.in. wzgórze „Kościelniska”. Doskonale widać tam profile skały lessowej, z której zbudowana jest cała Wyżyna Lubelska.

Struktura terenu

Gmina posiada różnorodną strukturę funkcjonalno-przestrzenną. Charakteryzuje ją niski udział kompleksów leśnych (lesistość w 2014 r. wyniosła 11,8% - 1 220 ha) oraz stosunkowo wysoki łąk i pastwisk (ok. 11,5%). Użytki rolne stanowią niemal 88% powierzchni gminy, w tym grunty orne 76,3%¹⁴. W północnej części gminy dominuje krajobraz równinny z kilkoma kompleksami leśnymi. Południowa część gminy leży na atrakcyjnym Płaskowyżu Nałęczowskim, o charakterystycznym

pagórkowatym krajobrazie. Występują tu liczne wzgórza, doliny, wąwozy lessowe oraz duży kompleks stawów rybnych

Klimat

Według regionalizacji klimatycznej gmina Garbów leży na pograniczu lubelsko chełmskiej i lubartowsko-parczewskiej dziedziny klimatycznej. Jest to strefa klimatu umiarkowanego o widocznych wpływach klimatu kontynentalnego. Podobnie jak w całej Polsce, klimat jest tu kształtowany przez trzy główne masy powietrza: polarne, arktyczne i zwrotnikowe, przy czym zdecydowanie dominują polarne masy powietrza. Średnia roczna temperatura jest dość wysoka (10,5°C). Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, którego średnia temperatura wynosi 21,5°C, najzimniejsze miesiące to styczeń i luty ze średnią temperaturą -3,5°C. Okres bez przymrozków trwa 161 - 180 dni, przymrozki na ogół występują od początku października do końca kwietnia. Okres wegetacyjny, ze średnią temperaturą dobową ponad 5°C, trwa około 220 dni. Roboty polowe zaczynają się w drugiej połowie marca i trwają do końca października. Roczna suma opadów to zaledwie około 550 mm, z maksimum w lipcu i minimum zimą. Klimat sprzyja rozwojowi rolnictwa.

Gleby

Wśród użytków rolnych dominują tutaj urodzajne gleby lessowe (brunatne i płowe). Jedyne w północnej części gminy występują słabsze gleby piaszczyste. Do I- III klas bonitacyjnych zaliczane jest 63,3% gruntów ornych i 72% użytków zielonych. Sytuuje to gminę w grupie gmin o dobrych warunkach agroekologicznych. Według ewidencji gruntów gleby klasy V i VI – najbardziej korzystne pod uprawy energetyczne – zajmują powierzchnię ok. 950 ha.

Wody powierzchniowe

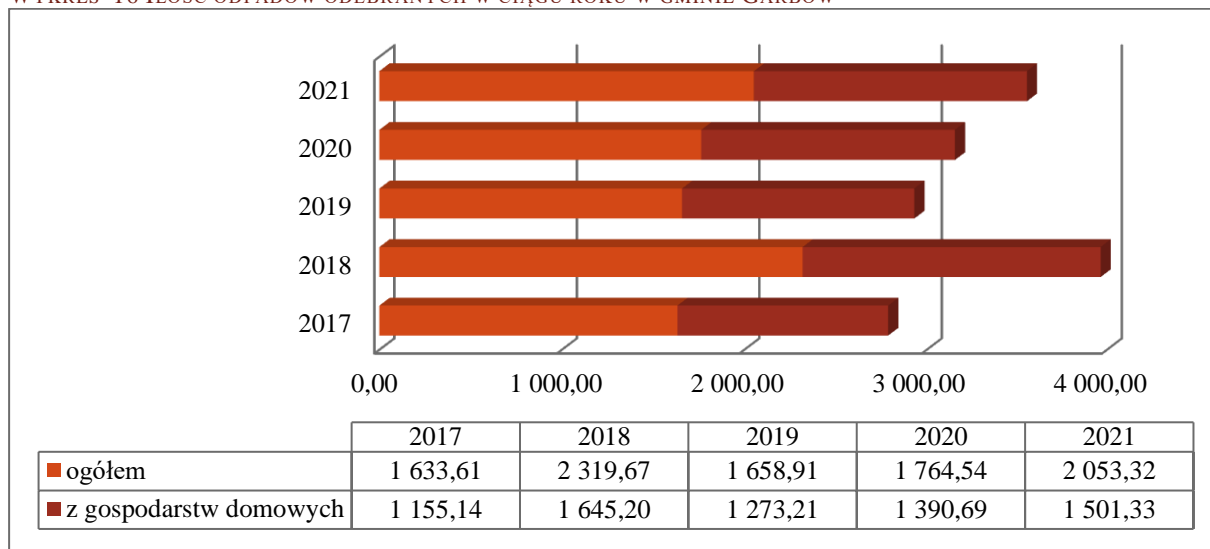
Jakość wód jest na ogół niska. Głównymi źródłami i przyczynami powstawania zanieczyszczeń są: niewielka długość sieci kanalizacyjnej, chemizacja rolnictwa, spływy z tras komunikacyjnych, ścieki przemysłowe i nieszczelne szamba. Obszar gminy leży w zlewni Kurówki, prawego dopływu Wisły. Tylko niewielkie skrawki obszaru gminy należą do zlewni Ciemięgi, Mininy i Bystrej. Kurówka na całej swej długości w granicach gminy niesie wody pozaklasowe.

Ochrona środowiska

Za utrzymanie jakości stanu środowiska przyrodniczego odpowiadają zadania własne gminy ograniczające zanieczyszczenie wody, emisję hałasu, zaśmiecanie i emisję zanieczyszczeń powietrza, tj. przede wszystkim gospodarka odpadami oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

W 2021 r. na terenie gminy Garbów zebrano ok. 2053,32 ton odpadów komunalnych ogółem, w tym ponad 1501,33 ton z gospodarstw domowych. Masa wytworzonych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wyniosła 227kg – o 44kg więcej niż w 2019 r.

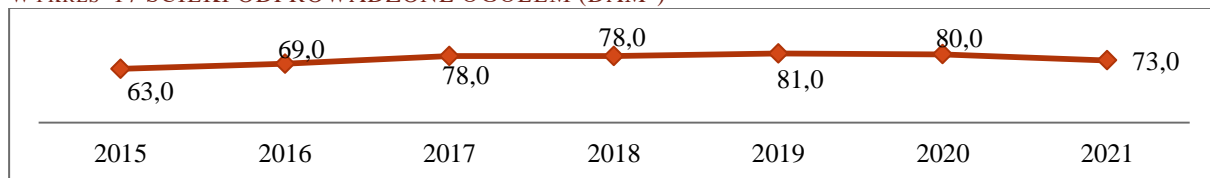
WYKRES 16 ILOŚĆ ODPADÓW ODEBRANYCH W CIĄGU ROKU W GMINIE GARBÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

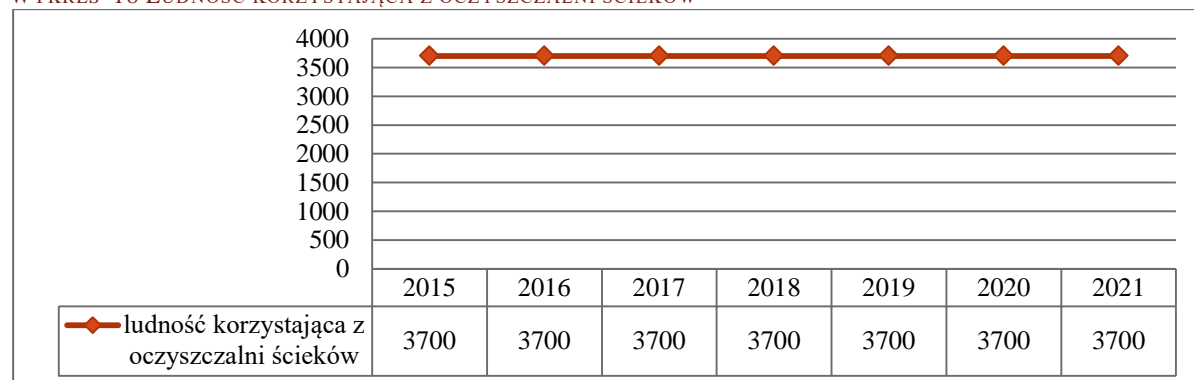
W 2021r. w gminie Garbów odprowadzona (i oczyszczono) 73 dam³ ścieków (prawie o 15,87% więcej w porównaniu do roku 2015). Od 2015 r. liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków pozostaje bez zmian, tj. 3700 osób.

WYKRES 17 ŚCIEKI ODPROWADZONE OGÓŁEM (DAM³)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

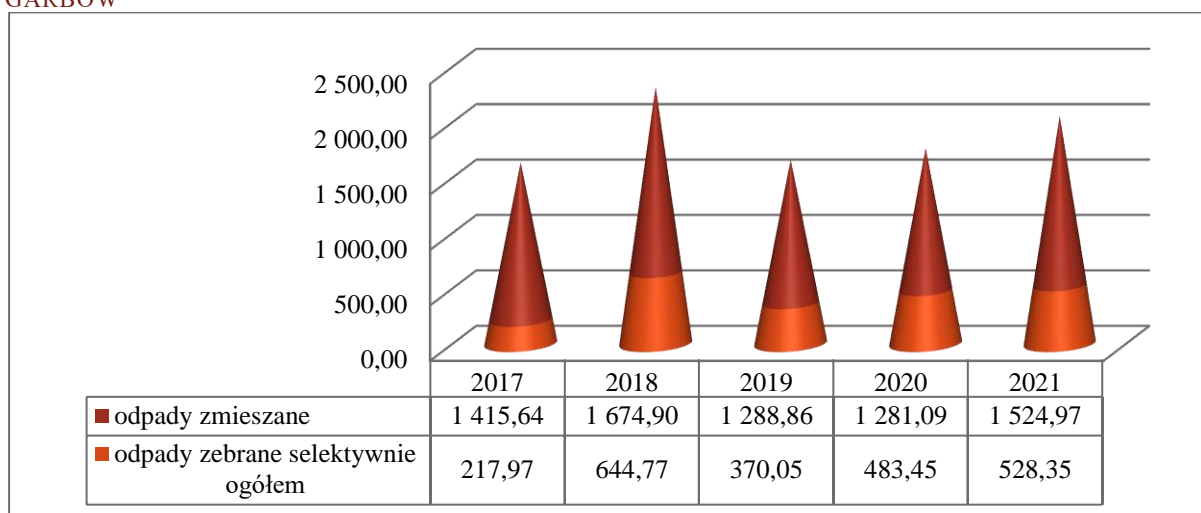
WYKRES 18 LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Ilość odebranych odpadów zmieszanych w latach 2015-2021 stanowiła znaczącą przewagę w odbiorze odpadów ogółem. Największą ilość odebranych odpadów zmieszanych wskazuje się w roku 2018, gdzie stanowiła ponad 72%.

WYKRES 19 ILOŚĆ ODEBRANYCH ODPADÓW ZMIESZANYCH I SELEKTYWNYCH W GMINIE GARBÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

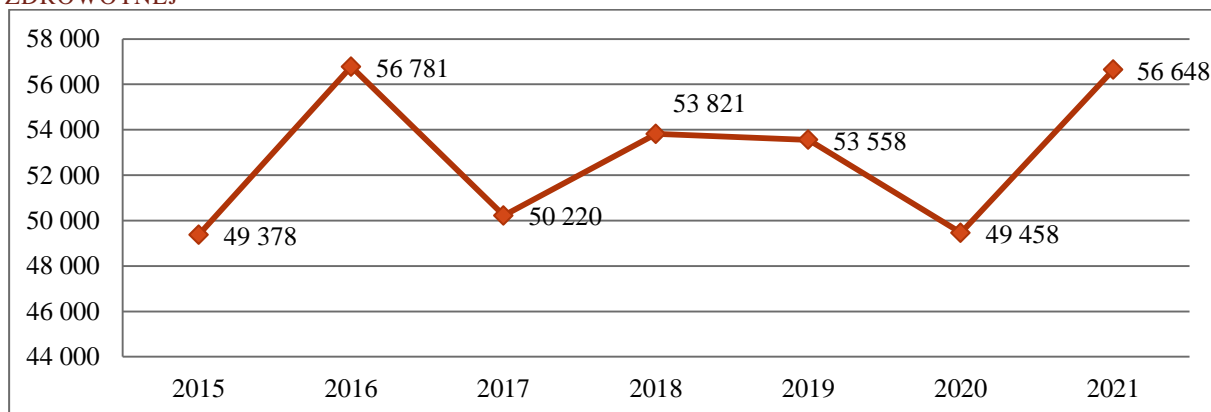
Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany w Garbowie. Przyjęcie odpadów do PSZOK jest bezpłatne.

Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy Garbów funkcjonują 2 zakłady lecznicze POZ (w Garbowie SP ZOZ zarządzany przez gminę oraz Niepubliczny ZOZ w Zagrodach) oraz 3 apteki ogólnodostępne. W Zakładach Opieki Zdrowotnej w Garbowie i Zagrodach mieszkańcy mają dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej (medycyna rodzinna), gabinetu zabiegowego, poradni ginekologiczno-położniczej, poradni kardiologicznej, poradni medycyny pracy i poradni okulistycznej. W Garbowie zlokalizowana jest także stacja wyjazdowa pogotowia ratunkowego. Ze specjalistycznej opieki medycznej mieszkańcy korzystają poza terenem gminy, przede wszystkim w Lublinie.

W 2021 r. w gminie Garbów udzielono ponad 56 tys. porad lekarskich w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W analizowanym okresie najwięcej porad udzielono w 2016 i 2019 r. Na przestrzeni lat 2015–2021 liczba udzielonych porad wzrosła o ok. 15%.

WYKRES 20 PORADY LEKARSKIE W RAMACH PODSTAWOWEJ I AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

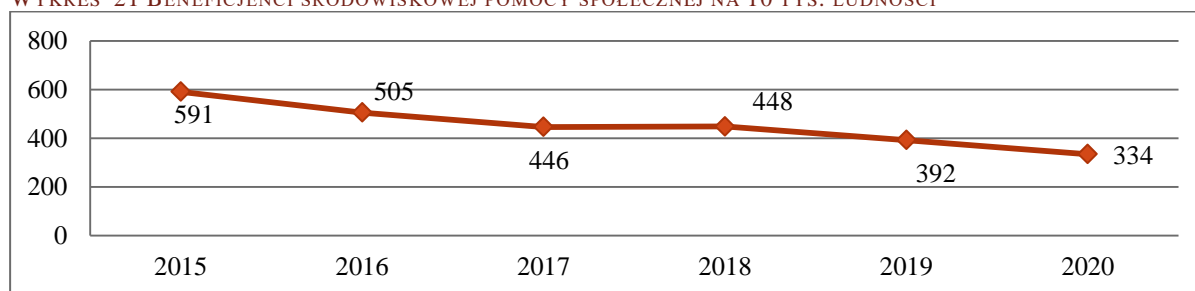
Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Garbów realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Garbowie. GOPS w Garbowie jest jednostką organizacyjną gminy Garbów realizującą zadania własne i zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej¹².

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W gminie Garbów od 2015 r. liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zmniejszała się systematycznie i w 2021 r. wyniosła 334 osoby – o 43,48% mniej niż w pierwszym roku analizy.

WYKRES 21 BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

TABELA 13 WYBRANE PRZYCZYNY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ (LICZBA OSÓB W RODZINACH OBJĘTA POMOCA)

	2021
długotrwała choroba	190
niepełnosprawność	125
ubóstwo	93
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	98
bezrobocie	66

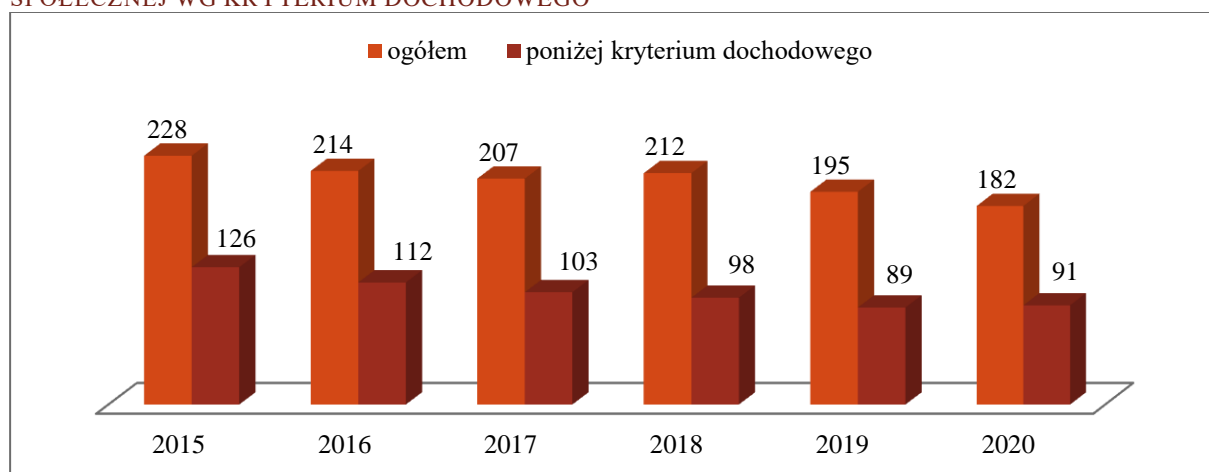
Źródło: Raport o stanie gminy Garbów za rok 2021, Urząd Gminy Garbów

Na poniższym wykresie zaprezentowano dane zawierające rzeczywistą liczbę gospodarstw domowych, które w danym roku skorzystały ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej. Każde gospodarstwo domowe zostało ujęte tylko raz, bez względu na rodzaj i liczbę otrzymanych świadczeń oraz niezależnie od tego czy w gospodarstwie wieloosobowym świadczenie otrzymała jedna, czy

¹² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369, z 2021 r. poz. 794, 803).

więcej osób. Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, gospodarstwo domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej, to takie, które otrzymało pomoc pieniężną, rzeczową lub w formie usług za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Warunkiem przyznania pomocy jest zaistnienie jednego z problemów wymienionych w artykule 7 ustawy. W przypadku świadczeń pieniężnych podstawowym warunkiem ich przyznania jest kryterium dochodowe. W gminie Garbów w 2021r. z pomocy społecznej skorzystało 182 gospodarstw domowych, a ich liczba w analizowanym okresie malała.

WYKRES 22 GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WG KRYTERIUM DOCHODOWEGO

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Bezpieczeństwo¹³

Gminy Garbów objęty jest przez Komendę Miejską Policji w Lublinie. Działalność Komendy skoncentrowana była na realizacji celów w zakresie zabezpieczenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, wynikające z ustawowych zadań Policji, jak również wynikające z bieżących potrzeb sygnalizowanych przez mieszkańców gminy. Zgodnie z posiadanymi danymi, w 2021 r. na terenie gminy Garbów stwierdzono 119 przestępstw w tym 115 przestępstw z wyłączeniem zdarzeń w ruchu drogowym (23,52% Garbów I, 16,80% Zagrody, 11,76% Gutanów, 10,92% Bogucin, 10,08% Wola Przybysławska II, 8,40% Piotrowice Wielkie, 18,52%-pozostałe).

O sprawnie działający system ratowniczo-gaśniczy dba przede wszystkim Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie oraz 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. OSP zajmują się także propagowaniem kultury, kultury fizycznej i działaniami na rzecz ochrony środowiska.

¹³Raport o stanie gminy Garbów za 2020r.

FINANSE SAMORZĄDU

Budżet gminy

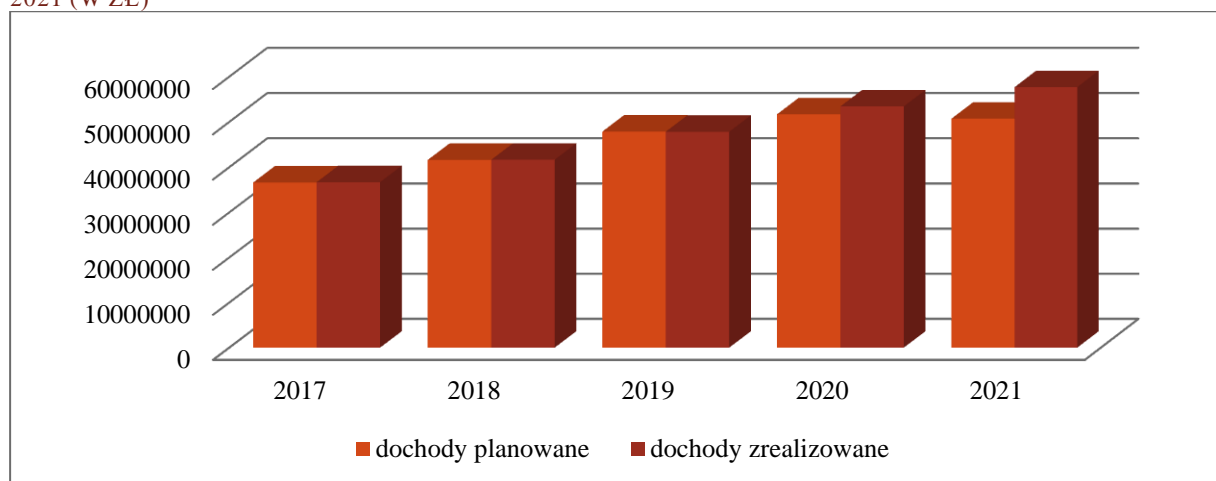
W latach 2017–2021 dochody zrealizowane w budżecie gminy Garbów wzrosły o 57,62% i w 2021 r. wyniosły ponad 57 mln zł. W mniejszym stopniu, bo o 14,87% wzrosła wartość zrealizowanych wydatków, które w 2021 r. wyniosły ponad 42 mln zł.

TABELA 15 WARTOŚĆ ZREALIZOWANYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU GMINY GARBÓW (W ZŁ)

		2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2021/2017
dochody	planowane	36 594 825,34	41 583 893,52	47 848 126,38	51 653 309,82	50 712 127,73	38,57%
	zrealizowane	36 668 863,45	41 613 971,03	47 798 071,42	53 404 188,70	57 666 340,74	57,26%
wydatki	planowane	38 389 973,09	43 477 261,15	49 931 244,65	53 340 587,89	51 405 025,83	33,90%
	zrealizowane	37 110 659,95	42 280 578,40	46 927 247,62	50 112 727,98	42 629 281,36	14,87%

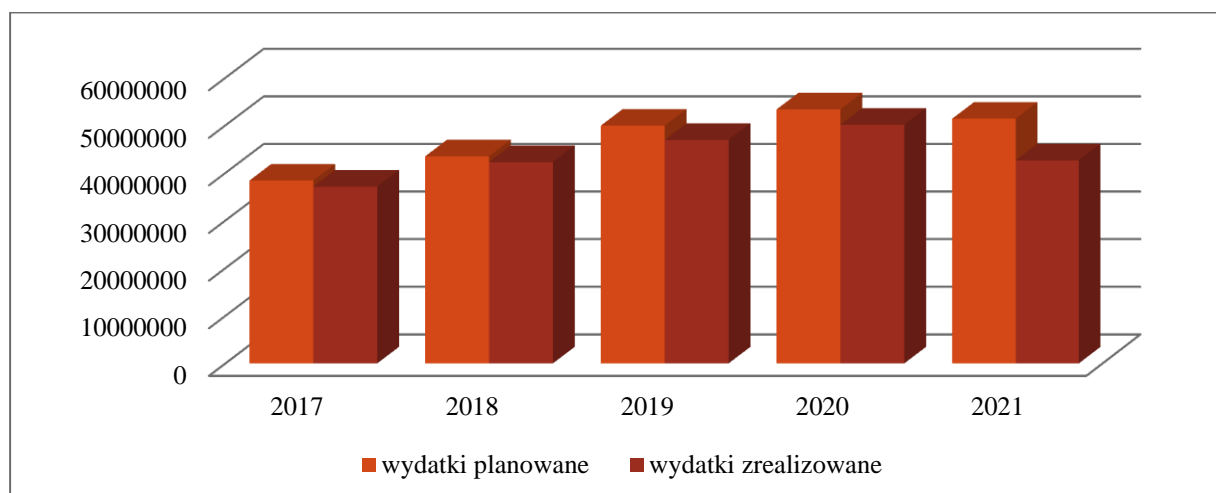
Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Garbów, Urząd Gminy Garbów

WYKRES 23 PORÓWNANIE PLANOWANYCH I ZREALIZOWANYCH DOCHODÓW W LATACH 2017–2021 (W ZŁ)

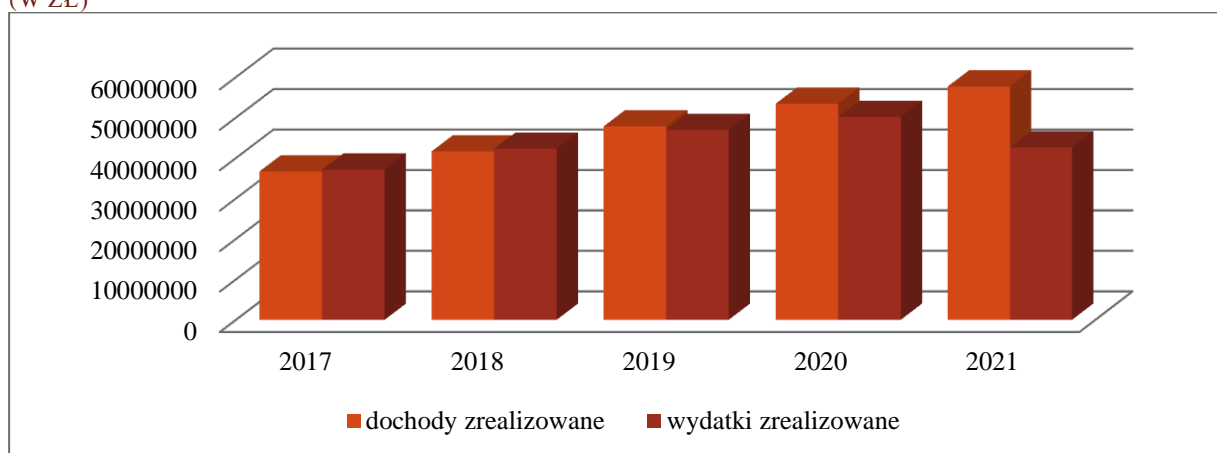
Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Garbów, Urząd Gminy Garbów.

WYKRES 24 PORÓWNANIE PLANOWANYCH I ZREALIZOWANYCH WYDATKÓW W LATACH 2017–2021 (W ZŁ)

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Garbów, Urząd Gminy Garbów

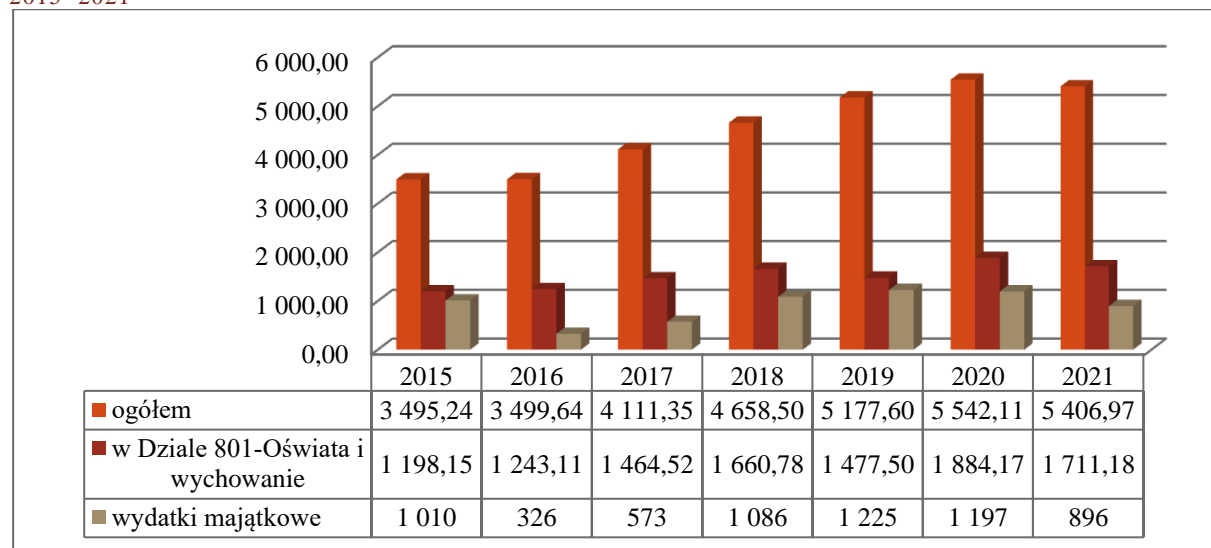
WYKRES 25 PORÓWNANIE ZREALIZOWANYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW W LATACH 2017–2021 (W ZŁ)

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Garbów, Urząd Gminy Garbów.

W latach 2017 i 2018 zrealizowane wydatki budżetu gminy były wyższe od zrealizowanych dochodów. Z kolei w roku 2019, 2020 i 2021 wykonanie budżetu gminy Garbów było zdecydowanie na korzyść dochodów, co szczególnie w 2021 roku wpływa pozytywnie na możliwości rozwoju w przyszłości.

WYKRES 26 WYDATKI BUDŻETU GMINY GARBÓW W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2015 -2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

TABELA 6 WYKONANIE DOCHODÓW BUDŻETU GMINY GARBÓW (W ZŁ) W LATACH 2016-2021 WG KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ

	2017	2018	2019	2020	2021
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	425 012,86	1 235 428,09	1 312 075,07	4 045 025,84	1 982 444,15
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	757 496,21	847 406,66	917 252,53	934 557,62	898 789,10
Dział 600 - Transport i łączność	767 875,49	622 482,18	1 757 243,00	318 344,50	843 744,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	405 385,16	300 487,49	142 308,44	152 424,10	168 255,53
Dział 710 – Działalność usługowa	19 910,00	1 160,00	0,00	47 590,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	167 642,48	135 946,57	125 644,85	141 481,21	118 637,69
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	4 674,00	100 238,10	98 838,00	96 960,00	2 020,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00	835,55
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	10 000,00	100 608,46	10 000,00	10 000,00	104,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	7 622 730,01	8 870 228,25	9 672 445,17	9 567 956,11	11 186 335,52
Dział 758 - Różne rozliczenia	12 841 868,37	13 614 666,65	14 802 129,89	16 769 186,79	22 483 563,73
Dział 801 - Oświata i wychowanie	1 337 123,22	955 990,75	1 831 900,18	2 480 483,18	1 373 642,88
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,00	0,00	0,00	0,00	510 000,00
Dział 852 - Pomoc społeczna	507 588,92	497 844,01	555 486,71	553 802,10	569 450,55
Dział 853- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	106 555,24	194 276,74	147 504,77	216 451,47
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	63 054,90	72 939,00	57 403,17	79 800,00	74 000,00
Dział 855 - Rodzina	10 945 303,59	10 865 671,48	12 329 527,33	14 115 001,28	13 702 861,69
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	792 598,25	3 148 987,87	3 965 261,81	4 006 715,05	3 350 487,81
Dział 926 - Kultura fizyczna	600,00	612,30	2 801,00	0,00	16,00
OGÓLEM	36 668 863,46	41 477 253,10	47 798 070,79	53 466 832,55	57 481 639,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie największy udział w dochodach miały działy: 010 – Rolnictwo i łowiectwo (stanowiąc 26,55% udziału w dochodach ogółem), 758 – Rozliczenia różne (stanowiąc 22% udziału w dochodach ogółem) oraz 855-Rodzina (stanowiąc 21,39% udziału w dochodach ogółem). W 2020r. w dochodach przeważał dział „Rodzina” –stanowiąc 37,70% udziału w dochodach. Największy wzrost dochodów w badanym okresie dotyczył działu 010- Rolnictwo i łowiectwo (ponad 366%), działu 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (ponad 322%) a największy spadek dotyczył działu 710 Działalność usługowa (spadek o 100%) oraz działu 754 - Bezpieczeństwo

publiczne i ochrona przeciwpożarowa (spadek o ponad 99%) oraz działu 926 – Kultura fizyczna (spadek o ponad 97%).

TABELA 17 WYKONANIE WYDATKÓW BUDŻETU GMINY GARBÓW (W ZŁ) W LATACH 2016-2021 WG KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ

	2017	2018	2019	2020	2021
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	2 488 360,43	2 401 545,52	3 360 163,95	5 426 298,27	3 851 322,52
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	266 311,24	179 659,35	150 566,38	100 133,23	87 928,49
Dział 600 - Transport i łączność	3 090 719,46	3 660 537,69	3 490 628,83	3 021 636,91	1 897 538,33
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	185 044,77	308 499,96	158 902,41	116 597,57	175 567,21
Dział 710 - Działalność usługowa	20 042,19	33 565,91	123 288,09	95 487,40	61 794,74
Dział 720 - Informatyka	0,00	39 212,40	36 260,96	0,00	8 640,00
Dział 750 - Administracja publiczna	2 191 371,21	2 506 785,24	2 837 568,74	2 650 621,39	3 165 290,17
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	4 674,00	100 238,10	98 838,00	96 960,00	2 020,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	835,55	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	439 145,22	582 617,71	532 304,62	501 996,61	765 881,71
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00	21 501,14	17 083,21	7 408,14	197,26
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	13 212 889,84	15 064 974,51	13 390 545,52	17 042 323,42	15 470 783,86
Dział 851 - Ochrona zdrowia	115 100,88	127 827,87	209 965,20	89 294,79	388 342,52
Dział 852 - Pomoc społeczna	1 260 455,14	1 334 580,99	1 453 198,82	1 461 579,30	1 545 109,77
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	127 031,60	107 062,30	331 288,56	118 549,08	244 565,06
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	428 712,91	397 750,95	412 142,09	531 068,74	539 080,37
Dział 855 - Rodzina	10 939 255,55	10 859 135,71	12 334 274,37	14 170 119,37	13 743 004,50
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 660 449,85	3 761 915,82	7 261 172,20	4 077 802,13	6 226 625,94
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	460 129,30	608 079,52	506 621,42	458 780,79	546 647,66
Dział 926 - Kultura fizyczna	190 848,60	158 775,71	216 783,29	160 898,11	164 108,03
OGÓŁEM	37 092 610,32	42 257 266,40	46 924 596,66	50 128 390,80	48 884 448,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie największy udział w wydatkach miały działy: 801 – Oświata i wychowanie (stanowiąc 35,62% udziału w wydatkach ogółem), 855 – Rodzina (stanowiąc 29,49% udziału w wydatkach ogółem) oraz 600- Transport i łączność (stanowiąc 8,33% udziału w wydatkach

ogółem). W 2021r. w dochodach przeważał dział „Oświata i wychowanie” –stanowiąc 31,64% udziału w wydatkach. Największy wzrost wydatków w badanym okresie dotyczył działu 851- Ochrona zdrowia (ponad 203,80%) a największy spadek działu 757 – Obsługa długu publicznego (ponad 99,08%).

WPROWADZENIE DO WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI

Metoda

W diagnozie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zastosowano metodę umożliwiającą wyodrębnienie z całej gminy Garbów obszarów, na których kumuluje się największa liczba negatywnych zjawisk. Jednostką statystyczną poddaną analizie w niniejszej diagnozie jest sołectwo. Sołectwo stanowi pseudonaturalną jednostkę statystyczną; to fragment przestrzeni wyodrębnionej do celów administracyjnych, z uwzględnieniem podziału historycznego, tradycji osadniczych i granic naturalnych. Analizowanie danych na poziomie sołectwa w gminie wiejskiej, pozwala na szczegółową analizę zjawisk i procesów zachodzących w poszczególnych fragmentach gminy.

Zastosowaną w ramach diagnozy metodę można podzielić na kolejne etapy prac, tj.:

1. dokonanie analizy sytuacji społecznej w gminie – badanie natężenia negatywnych zjawisk, o których mówi ustawa o rewitalizacji oraz wskazanie sołectw charakteryzujących się kryzysem społecznym;
2. dokonanie analizy sytuacji w innych sferach – badanie natężenia negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej;
3. wyznaczenie obszaru zdegradowanego - wskazania obszaru gminy, na którym współwystępują negatywne zjawiska społeczne i co najmniej jeden z innej sfery;
4. analiza koncentracji negatywnych zjawisk i potencjałów na terenie zdegradowanym – wskazanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska oraz analiza istotności danej miejscowości i jej endogennych potencjałów dla rozwoju gminy;
5. wyznaczenie obszaru rewitalizacji – wskazanie obszaru gminy obejmującego nie więcej niż 20% powierzchni i zamieszkałego przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji w sferze społecznej analizie poddawane jest występowanie następujących negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

W pozostałych strefach analiza koncentrowała się na badaniu występowania co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw), lub

2. środowiskowych (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska), lub,
3. przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych), lub
4. technicznych (w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami).

W analizie wykorzystano dostępne ze względu na lokalne uwarunkowania i specyfikę gminy Garbów wskaźniki obrazujące ww negatywne zjawiska poszczególnych sfer. Źródła pozyskiwania danych stanowiły bazy będące w dyspozycji Gminy Garbów oraz gminnych jednostek organizacyjnych, tj. placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Opieki Społecznej w Garbowie oraz bazy będące w dyspozycji innych instytucji, tj. Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie, Komendy Miejska Policji w Lublinie.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania wyznaczając obszar zdegradowany wykonano serię analiz obejmujących takie zagadnienia jak:

- wykluczenie społeczne (ubóstwo, bezrobocie),
- przestępczość (obszary niebezpieczne wg danych policji),
- edukacja i kapitał społeczny (wyniki testu ósmoklasisty, obecność organizacji pozarządowych),
- dostępność (zamieszkiwanie przez osoby ze szczególnymi potrzebami, dostępność obiektów użyteczności publicznej i terenów publicznych),
- usługi podstawowe i funkcjonalność przestrzeni (dostęp do usług podstawowych, jakość i warunki świadczenia usług, dostosowanie przestrzeni do potrzeb mieszkańców),
- infrastruktura (istniejąca baza techniczna, sieci teletechniczne i komunikacja),
- przestrzeń (stan techniczny miejsc ogólnodostępnych),

- środowiskowo naturalne (poziom potencjalnych zagrożeń środowiska wynikających z ograniczeń w dostępie do sieci wodociągowej, występowanie „dzikich wysypisk”).

Zebrane materiały w formie wskaźników zostały poddane analizie ilościowej obrazującej ich natężenie w danym sołectwie na tle średniej dla gminy. Tak uzyskane wyniki zostały opisane i zwizualizowane na mapie gminy celem zobrazowania koncentracji poszczególnych zjawisk i problemów. W większości wartość wskaźnika określana jest jako niekorzystna kiedy wskaźnik przyjmuje w sołectwie wartość mniej korzystną od średniej ich wartości dla gminy. W diagnozie przyjęto stopniowanie wskaźników negatywnych w skali:

- wartość wskaźnika negatywnego niska - zaznaczenie w tabelach kolorem żółtym,
- wartość wskaźnika negatywnego wysoka - zaznaczenie w tabelach kolorem czerwonym (dwukrotne przekroczenie wartości średniej),
- wartość wskaźnika negatywnego bardzo wysoka - zaznaczenie w tabelach kolorem szarym (ponad trzykrotne przekroczenie wartości średniej).

Dodatkowo, występowanie negatywnych zjawisk podsumowane jest tabelą obrazującą ranking występowania negatywnych wskaźników. Tabela pokazuje intensywność koncentracji negatywnych zjawisk i określa miejsce w rankingu występowania negatywnego zjawiska w każdym sołectwie. W przypadkach szczególnych, kiedy występowanie wskaźnika jest wyjątkowo rzadkie lub jego znaczenie istotne dla rozwoju gminy zastosowano inną skalę (w takim przypadku szczegółowa informacja umieszczona jest przy analizie danego zjawiska).

Cechą charakterystyczną obszarów wiejskich jest hierarchiczność ośrodków związana z zależnością obszarów niewyposażonych od wyposażonych oraz ogólny niedorozwój pewnych aspektów życia społeczno-gospodarczego na wsi. Zatem naturalnym jest, że obsługa mieszkańców odbywa się ośrodku centralnym, w tym przypadku w sołectwie Garbów. W praktyce zatem, nie zawsze za sytuację niewłaściwą w pozostałej części gminy uważa się brak określonych rodzajów usług – fakt ten nie jest zawsze przejawem sytuacji kryzysowej. Badaniu poddano występowanie negatywnych zjawisk, w każdym koniecznym do wybrania obszaru zdegradowanego zakresie.

Założenia ogólne

Zgodnie z przyjętymi definicjami: stanu kryzysowego, obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wskazane zostały sfery i negatywne zjawiska, które w szczególności powinny być podstawą do identyfikacji danego obszaru jako obszaru zdegradowanego, a dalej obszaru rewitalizacji. Powyższe cechy – leżące u podstaw identyfikacji sytuacji problemowych – należy traktować także jako ramy interwencji, zgodnie z zasadą, że interwencja powinna być ukierunkowana na likwidację lub ograniczenie sytuacji problemowej.

Zasady wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich odbywa się poprzez wskazanie miejscowości wykazujących stan kryzysowy (za obszar zdegradowany uważa się najczęściej obszar, na którym stwierdzono występowanie stanu kryzysowego).

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające granic.

Negatywne zjawiska społeczne

Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym i ekonomicznym, które polega na pozostawianiu bez pracy pewnej części ludności w wieku produkcyjnym, gotowych do jej podjęcia na typowych warunkach istniejących w gospodarce. Zjawisku temu towarzyszą zatem trzy charakterystyczne cechy stanowiące o tym, że daną osobę możemy nazywać bezrobotną. Te cechy to: pozostawanie bez pracy, poszukiwanie pracy, gotowość do podjęcia pracy.

Bezrobocie jest jednym z podstawowych zjawisk kryzysowych zachodzącym w sferze społecznej, powiązanych z innymi problemami społecznymi. Analizę zjawiska przeprowadzono w zakresie obejmującym zmienne, tj.:

- poziom bezrobocia rejestrowanego ogółem,
- okres pozostawania bez pracy – mierzony jako osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy – długotrwale bezrobotni,

TABELA 18 SFERA SPOŁECZNA – PROBLEM BEZROBOCIA

Sołectwo	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców
Bogucin	1180	9	0,42
Borków	284	1	0,00
Garbów I	1130	21	0,62
Garbów II	1027	0	0,00

Gutanów	486	7	0,41
Janów	234	3	1,28
Karolin	340	8	0,88
Leśce	527	4	0,38
Meszno	68	0	0,00
Piotrowice Kolonia	125	3	0,80
Piotrowice Wielkie	520	5	0,58
Przybysławice	791	12	0,51
Wola Przybysławska I	603	14	0,66
Wola Przybysławska II	790	0	0,00
Zagrody	951	13	0,42
GMINA	9056	100	0,42

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Garbów

Jednym z największych pod względem liczby ludności sołectwie tj. Garbowie I, liczba osób bezrobotnych rejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lublinie obejmuje aż 21% wszystkich osób bezrobotnych zamieszkujących gminę Garbów.

Analiza wskaźnikowa wykazała, że problem długotrwałego bezrobocia koncentruje się w sołectwach: Janów (ponad trzykrotne przekroczenie wartości średniej dla gminy), Karolin (ponad dwukrotne przekroczenie wartości średniej dla gminy) oraz Garbów I, Piotrowice Kolonia, Piotrowice Wielkie, Przybysławice, Wola Przybysławska I. Gospodarstwa domowe osób dotkniętych długotrwałym bezrobociem charakteryzują się innymi problemami społecznymi. Przede wszystkim dotyczą je problemy uzależnień, bierności i bezradności czego pochodną jest ubóstwo. Bezrobocie długotrwałe ze względu na złożoność przyczyn i towarzyszące postawy jest problemem wymagającym konsekwentnej i długotrwałej pracy socjalnej, ukierunkowanej przede wszystkim na aktywizację społeczną a dopiero po jej osiągnięciu podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnego.

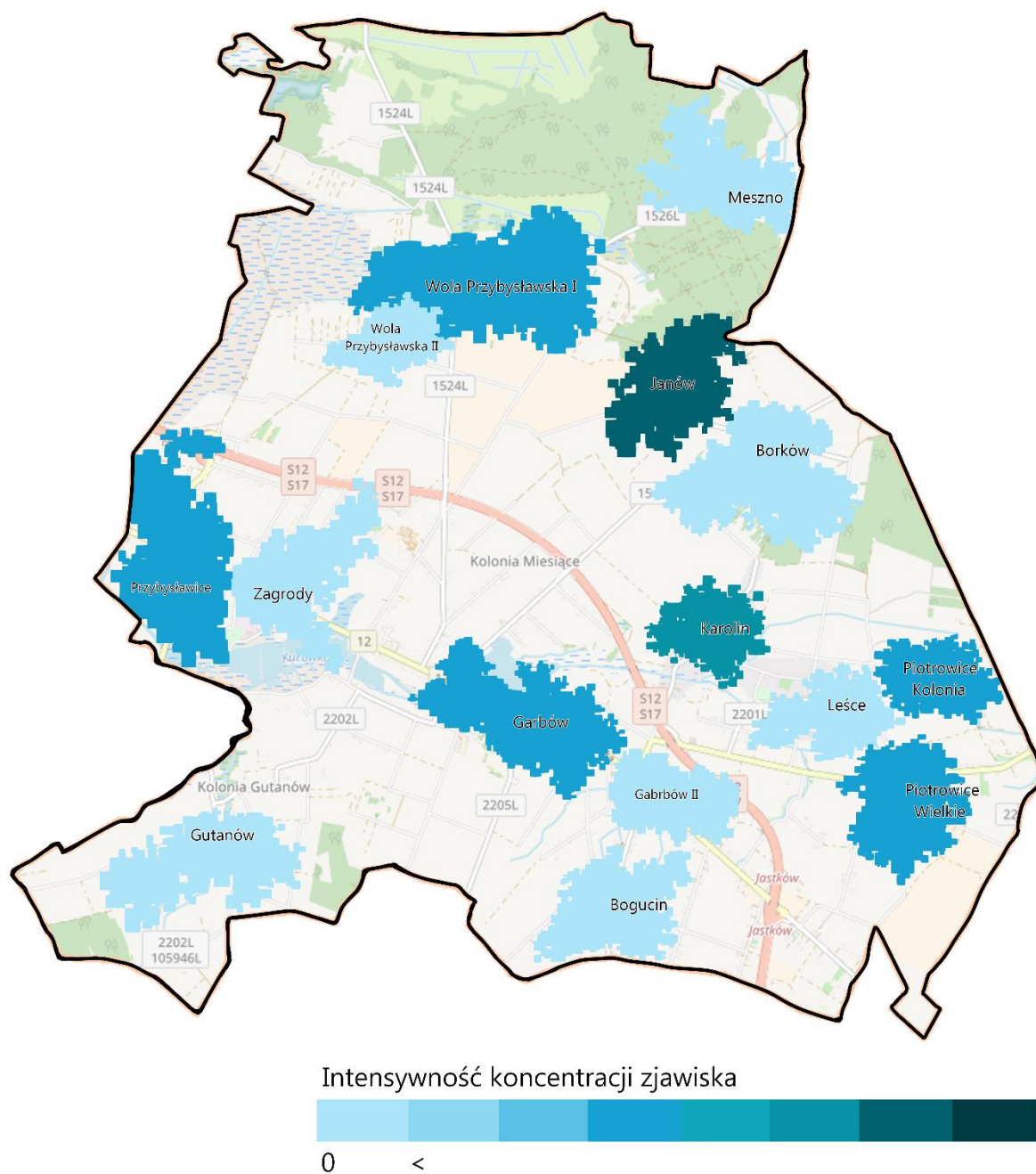
TABELA 19 NATĘŻENIE PROBLEMU BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY GARBÓW

Sołectwo	Wartość wskaźnika bardzo wysoka- kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Janów	1	0	0	3	0	0	3
Karolin	0	1	0	0	2	0	2
Garbów I	0	0	1	0	0	1	1
Piotrowice Wielkie	0	0	1	0	0	1	1
Wola Przybysławska I	0	0	1	0	0	1	1
Piotrowice Kolonia	0	0	1	0	0	1	1
Przybysławice	0	0	1	0	0	1	1
Gutańów	0	0	0	0	0	0	0
Bogucin	0	0	0	0	0	0	0
Borków	0	0	0	0	0	0	0
Leśce	0	0	0	0	0	0	0
Garbów II	0	0	0	0	0	0	0
Meszno	0	0	0	0	0	0	0
Wola Przybysławska II	0	0	0	0	0	0	0
Zagrody	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową największa intensywność zjawiska bezrobocia występuje w sołectwach: Janów, Karolin, Garbów I, Piotrowice Wielkie, Wola Przybysławska I, Piotrowice Kolonia, Przybysławice.

RYСУNEK 3 SFERA SPOŁECZNA, KONCENTRACJA ZJAWISKA BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY GARBÓW.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Ubóstwo

Ubóstwo jest społecznym zjawiskiem o charakterze wielowymiarowym. Definicja przyjęta przez Organizację Narodów Zjednoczonych opisuje ubóstwo jako ograniczenie wyboru i szans życiowych, naruszenie ludzkiej godności. W praktyce, ubóstwo to nie tylko kondycja ekonomiczna jednostki ale i jej sytuacja społeczna związana ze statusem i możliwością prowadzenia interakcji.

Ubóstwo oznacza brak możliwości skutecznego uczestnictwa w społeczeństwie, niedostatek żywności i ubrań potrzebnych w życiu codziennym, brak możliwości uczęszczania do szkoły i korzystania ze służby zdrowia, brak dostępu do ziemi, którą jednostka może uprawiać lub pracy, żeby móc zarobić na życie. Ubóstwo oznacza również zagrożenie, bezsilność i wykluczenie jednostek, rodzin i społeczności. Problem ubóstwa jest problemem złożonym, zależnym od lokalnych uwarunkowań. Dotyka rodziny, w których występują przede wszystkim inne problemy społeczne (np. bezrobocie, problem alkoholowy, niepełnosprawność czy przewlekła choroba) a samo ubóstwo jest w istocie ich pochodną. Ubóstwo jest pojęciem, które określa warunki życia jednostki oraz wskazuje na nierówności występujące w społeczeństwie.

Dla polityki społecznej ubóstwo związane będzie z kontrastem sytuacji ekonomicznej jednostki i rodziny występującym w powiązaniu z innymi cechami. W takim zakresie gromadzone są dane statystyczne. Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Zgodnie z przyjętymi w niej zasadami udzielania pomocy społecznej, wywnioskować można, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza określonego przepisami kryterium dochodowego, żyje w ubóstwie. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń pieniężnych,
- przyznawaniu świadczeń niepieniężnych,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Za zdania z zakresu pomocy społecznej w gminie Garbów odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Garbowie. Podstawowymi wskaźnikami wykorzystywanymi do zobrazowania koncentracji problemu w poszczególnych sołectwach gminy Garbów są:

- liczba osób korzystających ogółem z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 rodzinę,
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby na 1 rodzinę,
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z niepełnosprawności na 1 rodzinę,
- liczba osób korzystająca ze świadczeń na 1 rodzinę,
- liczba osób korzystających z programów na 1 rodzinę.

TABELA 20 SFERA SPOŁECZNA - LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOĄ SPOŁECZNĄ W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY GARBÓW

Sołectwo	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba os. korzystających z pomocy z powodu ubóstwa na 1 rodzinę	Liczba os. korzystających z pomocy z powodu długotrwałej choroby na 1 rodzinę	Liczba os. korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności na 1 rodzinę	Liczba osób korzystających ze świadczeń na 1 rodzinę	Liczba osób korzystających z programów na 1 rodzinę
Bogucin	1180	23	1,13	1,17	0,91	2,17	1,04
Borków	284	8	0,75	0,38	0,38	2,50	0,25
Garbów I	1130	13	0,77	0,54	0,31	3,08	0,62
Garbów II	1027	8	0,88	0,38	0,25	4,75	0,75
Gutanów	486	14	0,64	0,86	0,79	2,14	0,21
Janów	234	5	0,40	1,60	0,40	3,00	0,00
Karolin	340	3	0,33	1,00	0,67	5,00	1,00
Leśce	527	15	1,07	0,93	0,27	0,80	0,53
Meszno	68	3	0,67	0,33	0,67	2,00	0,00
Piotrowice Kolonia	125	2	0,00	1,50	1,00	2,50	1,00
Piotrowice Wielkie	520	5	0,60	1,60	0,60	4,40	1,00
Przybysławice	791	11	0,18	0,55	0,36	2,82	0,45
Wola Przybysławska I	603	14	0,21	0,64	0,57	3,07	0,00
Wola Przybysławska II	790	19	0,68	0,47	0,53	2,00	0,42
Zagrody	951	20	0,05	0,45	0,20	2,25	0,65
GMINA	9056	163	0,62	0,75	0,50	2,52	0,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Koncentracja wskaźnika liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 rodzinę występuje przede wszystkim w sołectwach: Bogucin, Borków, Garbów I, Garbów II, Gutanów, Leśce, Meszno, Wola Przybysławska II.

Sołectwa, na terenie których występuje koncentracja zjawiska długotrwałej choroby w przeliczeniu na 1 rodzinę, często współwystępującej czy powodującej ubóstwo to: Janów i Piotrowice Wielkie (wskaźnik dwukrotnie wyższy od średniej dla gminy Garbów która wynosi 0,75) oraz Bogucin, Gutanów, Karolin, Leśce, Piotrowice Kolonia.

W zakresie niepełnosprawności jako przyczyny korzystania z pomocy społecznej najwyższą koncentrację problemu zdiagnozowano w sołectwach: Bogucin, Gutanów, Karolin, Meszno, Piotrowice Kolonia, Piotrowice Wielkie, Wola Przybysławska I i II.

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym zjawisko ubóstwa to m.in. liczba osób otrzymujących świadczenia rodzinne w przeliczeniu na 1 rodzinę, tj.:

- a. zasiłek rodzinny i dodatki,
- b. świadczenia opiekuńcze,
- c. jednorazową zapomogę.

Średnia wartość liczby osób otrzymujących świadczenia rodzinne na 1 rodzinę w gminie Garbów wynosi 2,52. Koncentracja w/w zjawiska wystąpiła w sołectwach: Garbów I, Garbów II, Janów, Karolin, Piotrowice Wielkie, Przybysławice, Wola Przybysławska I.

Diagnostując mieszkańców gminy Garbów w zakresie koncentracji zjawiska ubóstwa wzięto pod uwagę szerszy obraz dotyczący sytuacji rodzin zamieszkujących gminę. W tym celu wybrano wskaźnik obrazujący poziom wykorzystywania działań wpierających mieszkańców w postaci wsparcia ukierunkowanego na poprawę kondycji i sytuacji bytowej rodzin. Analizie zbiorczej poddano wsparcie dedykowane rodzinom, w postaci: dodatków mieszkaniowych, programu dożywiania. Z przeprowadzonej analizy wynika, że średnia wartość wskaźnika dla gminy wynosi 0,53. Natężenie wskaźnika liczby osób korzystających z programów na 1 rodzinę wystąpiło w sołectwach : Bogucin, Garbów I, Garbów II, Karolin, Piotrowice Kolonia, Piotrowice Wielkie, Zagrody.

Wyniki analizy problemu ubóstwa, dokonane za pomocą w/w wskaźników zostały uszeregowane według poziomu istotności. Problem ubóstwa najbardziej dotyka sołectwa: Piotrowice Wielkie, Bogucin, Karolin, Garbów I, Garbów II, Gutanów, Janów, Piotrowice Kolonia.

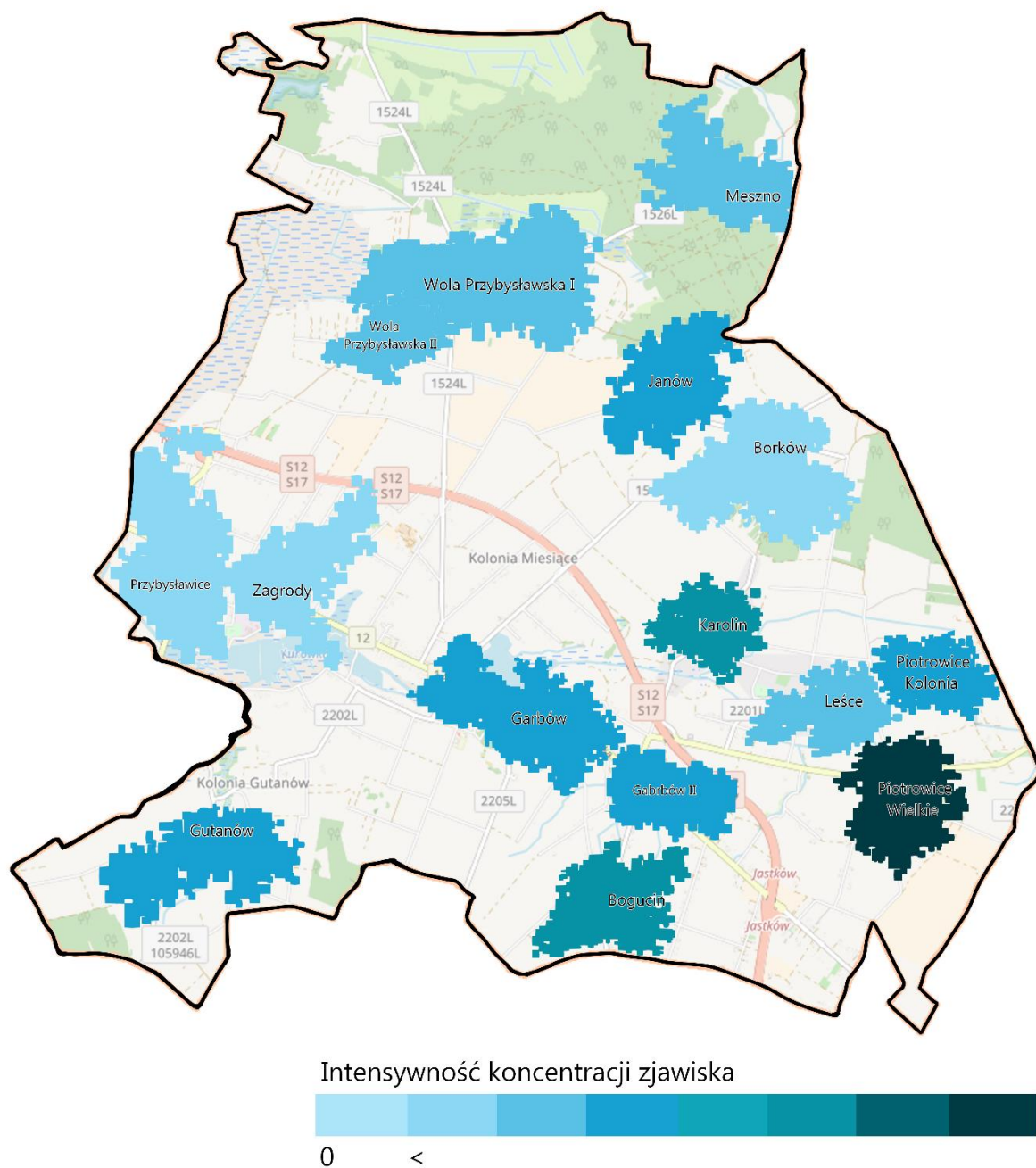
TABELA 21 NATĘŻENIE PROBLEMU UBÓSTWA W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY GARBÓW

Sołectwo	Wartość wskaźnika bardzo wysoka kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Piotrowice Wielkie	0	1	3	0	2	3	5
Bogucin	0	0	4	0	0	4	4

Karolin	0	0	4	0	0	4	4
Garbów I	0	0	3	0	0	3	3
Garbów II	0	0	3	0	0	3	3
Gutańów	0	0	3	0	0	3	3
Janów	0	1	1	0	2	1	3
Piotrowice Kolonja	0	0	3	0	0	3	3
Leśce	0	0	2	0	0	2	2
Meszno	0	0	2	0	0	2	2
Wola Przybysławska I	0	0	2	0	0	2	2
Wola Przybysławska II	0	0	2	0	0	2	2
Borków	0	0	1	0	0	1	1
Przybysławice	0	0	1	0	0	1	1
Zagrody	0	0	1	0	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

RYСУNEK 4 SFERA SPOŁECZNA, KONCENTRACJA ZJAWISKA UBÓSTWA W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Przestępczość

Bezpieczeństwo mieszkańców jest najważniejszą wartością świadczącą o jakości życia na danym terenie. Bezpieczeństwo przestrzeni świadczy o braku zagrożeń dla funkcjonujących w tej przestrzeni mieszkańców, w szczególności grup społecznie słabszych (dzieci, młodzieży, kobiet czy osób starszych). Analiza wskaźnikowa pozwala tylko na dokonanie oceny ilościowej zjawiska przestępczości na obszarze gminy Garbów, nie uwzględnia oceny jakościowej zjawiska.

Dane pozyskane z Komendy Miejskiej Policji w Lublinie wskazują przestępczość – liczbę zdarzeń z wyłączeniem zdarzeń w ruchu drogowym oraz liczbą wykroczeń/kolizji. Dane przeanalizowano w relacji do liczby mieszkańców - uzyskując wyniki koncentracji problemu przestępczości w analizowanej jednostce podziału na tle średniej wartości gminy.

TABELA 22 SFERA SPOŁECZNA - POZIOM ZJAWISKA PRZESTĘPCZOŚCI W PODZIALE NA SOŁECTWA GMINY GARBÓW

Sołectwo	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba zdarzeń z wyłączeniem zdarzeń w ruchu drogowym	Liczba zdarzeń z wyłączeniem zdarzeń w ruchu drogowym na 100 mieszkańców	Liczba wykroczeń/kolizji	Liczba wykroczeń kolizji na 100 mieszkańców
Bogucin	1180	12	1,02	21	1,78
Borków	284	2	0,7	0	0
Garbów I	1130	27	2,39	32	2,83
Garbów II	1027	0	0	0	0
Gutanów	486	12	2,47	2	0,41
Janów	234	2	0,85	0	0
Karolin	340	3	0,88	2	0,59
Leśce	527	6	1,14	2	0,38
Meszno	68	0	0	0	0
Piotrowice Kolonia	125	0	0	1	0,8
Piotrowice Wielkie	520	10	1,92	2	0,38
Przybysławice	791	8	1,01	7	0,88
Wola Przybysławska I	603	0	0	8	1,33
Wola Przybysławska II	790	12	1,52	0	0
Zagrody	951	20	2,1	5	0,53
GMINA	9056	114	1,26	82	0,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Średnia wartość wskaźnika- liczba zdarzeń z wyłączeniem zdarzeń w ruchu drogowym na 100 mieszkańców dla gminy Garbów wynosi 1,26. Koncentracja negatywnego zjawiska związanego z tym wskaźnikiem występuje w sołectwach Garbów I, Gutanów, Piotrowice Wielkie, Wola Przybysławska II, Zagrody.

W zakresie wskaźnika- liczba wykroczeń/kolizji na 100 mieszkańców - największe natężenie zjawiska wystąpiło w sołectwie Garbów I (wartość wskaźnika trzykrotnie przekroczyła średnią dla gminy która wyniosła 0,91). Sołectwa, na terenie których również występuje koncentracja problemu wykroczeń/kolizji to Bogucin i Wola Przybysławska I. Liczba wykroczeń/kolizji w sołectwie Garbów I stanowi ponad 39% wszystkich zdarzeń na terenie gminy.

Problem bezpieczeństwa w rodzinach jest trudny do zdiagnozowania. Wymaga przede wszystkim pogłębionych badań jakościowych w wybranych środowiskach.

Wyniki analizy problemu przestępczości, dokonane za pomocą ww wskaźników zostały uszeregowane według poziomu istotności.

TABELA 23 NATĘŻENIE PROBLEMU PRZESTĘPCZOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY GARBÓW

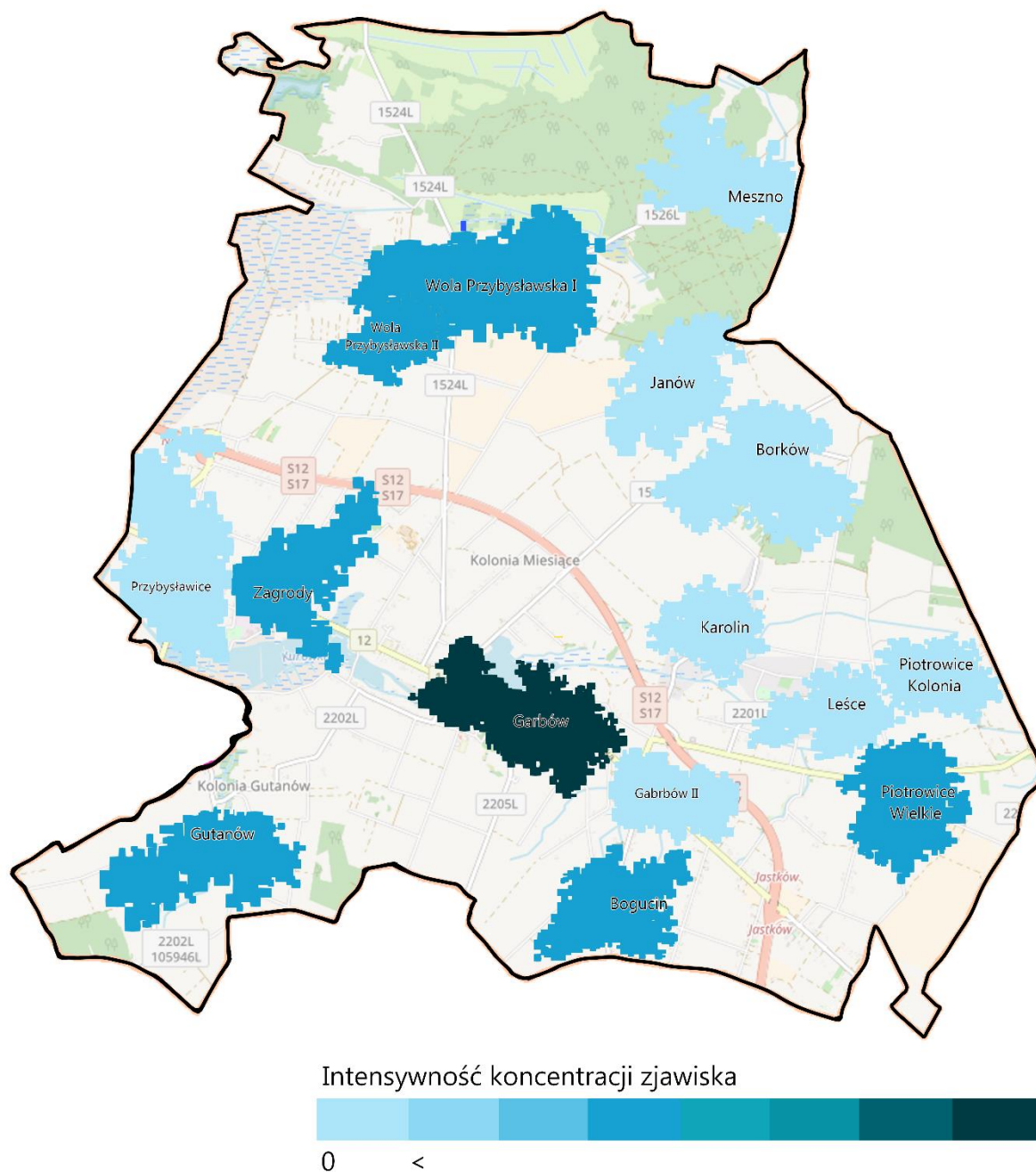
Sołectwo	Wartość wskaźnika bardzo wysoka kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Garbów I	1	0	1	3	0	1	4
Bogucin	0	0	1	0	0	1	1
Gutanów	0	0	1	0	0	1	1
Piotrowice Wielkie	0	0	1	0	0	1	1
Wola Przybysławska I	0	0	1	0	0	1	1
Wola Przybysławska II	0	0	1	0	0	1	1
Zagrody	0	0	1	0	0	1	1
Borków	0	0	0	0	0	0	0

Garbów II	0	0	0	0	0	0	0
Janów	0	0	0	0	0	0	0
Karolin	0	0	0	0	0	0	0
Leśce	0	0	0	0	0	0	0
Meszno	0	0	0	0	0	0	0
Piotrowice Kolonia	0	0	0	0	0	0	0
Przybysławice	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Zgodnie z przeprowadzoną analizą koncentracji zjawiska przestępczości na terenie gminy Garbów natężenie tego problemu społecznego występuje przede wszystkim w sołectwach: Garbów I, Bogucin, Gutanów, Piotrowice Wielkie, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II, Zagrody.

RYSUNEK 5 SFERA SPOŁECZNA, KONCENTRACJA ZJAWISKA PRZESTĘPCZOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY GARBÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Zamieszkiwanie przez mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z treścią ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2020 poz. 1062 t.j.) – osoba ze szczególnymi potrzebami zdefiniowana jest jako osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Za barierę ustawa uznaje przeszkodę lub ograniczenie architektoniczne, cyfrowe lub informacyjno-komunikacyjne, które uniemożliwia lub utrudnia osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Do analizy koncentracji zamieszkiwania potencjalnych osób ze szczególnymi potrzebami wykorzystano dane Gminy garbów oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Garbowie obrazujące cechy mieszkańców poszczególnych sołectw gminy. Analizie poddano:

- liczbę osób niepełnosprawnych na 100 mieszkańców,
- liczbę seniorów (liczony jako mężczyźni 65+ a kobiety 60+) na 100 mieszkańców.

TABELA 24 SFERA SPOŁECZNA - ANALIZA POZIOMU ZAMIESZKIWANIA MIEJSCOWOŚCI PRZEZ MIESZKAŃCÓW BĘDĄCYCH OSOBAMI ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Sołectwo	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni w wieku 65 i więcej)	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych na 100 mieszkańców	Liczba seniorów na 100 mieszkańców
Bogucin	1180	218	19	1,61	18,47
Borków	284	65	4	1,41	22,89
Garbów I	1130	273	22	1,95	24,16
Garbów II	1027	218	16	1,56	21,23
Gutanów	486	112	15	3,09	23,05
Janów	234	61	5	2,14	26,07
Karolin	340	72	8	2,35	21,18
Leśce	527	50	1	0,19	9,49
Meszno	68	13	1	1,47	19,12
Piotrowice Kolonia	125	25	1	0,8	20
Piotrowice Wielkie	520	111	11	2,12	21,35
Przybysławice	791	181	14	1,77	22,88
Wola Przybysławska I	603	145	17	2,82	24,05

Wola Przybysławska II	790	179	17	2,15	22,66
Zagrody	951	230	26	2,73	24,19
Gmina	9056	1953	177	1,95	21,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Z przedstawionego wyżej zestawienia wskaźników wynika, iż znaczącym problemem na terenie gminy Garbów jest problem niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne korzystające z pomocy społecznej zamieszkują przede wszystkim sołectwa Zagrody, Garbów I i Bogucin.

Mając na względzie wymóg zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w danych miejscowościach przeanalizowano liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących dane sołectwo. Wartość wskaźnika liczby osób niepełnosprawnych na 100 mieszkańców przekroczyła średnią wartość dla gminy w sołectwach: Gutanów, Janów, Karolin, Piotrowice Wielkie, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II, Zagrody.

Natomiast w zakresie zamieszkiwania przez osoby w wieku senioralnym dane sołectwo, jako grupy potencjalnie najbardziej wymagającej zapewnienia dostępności bowiem narażonej na niesamodzielność, wartości wskaźnika przekraczają średnią gminy w sołectwach: Borków, Garbów I, Gutanów, Janów, Przybysławice, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II, Zagrody.

TABELA 25 NATĘŻENIE ZAMIESZKIWANIA PRZEZ OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI W MIEJSCOWOŚCIACH GMINY GARBÓW

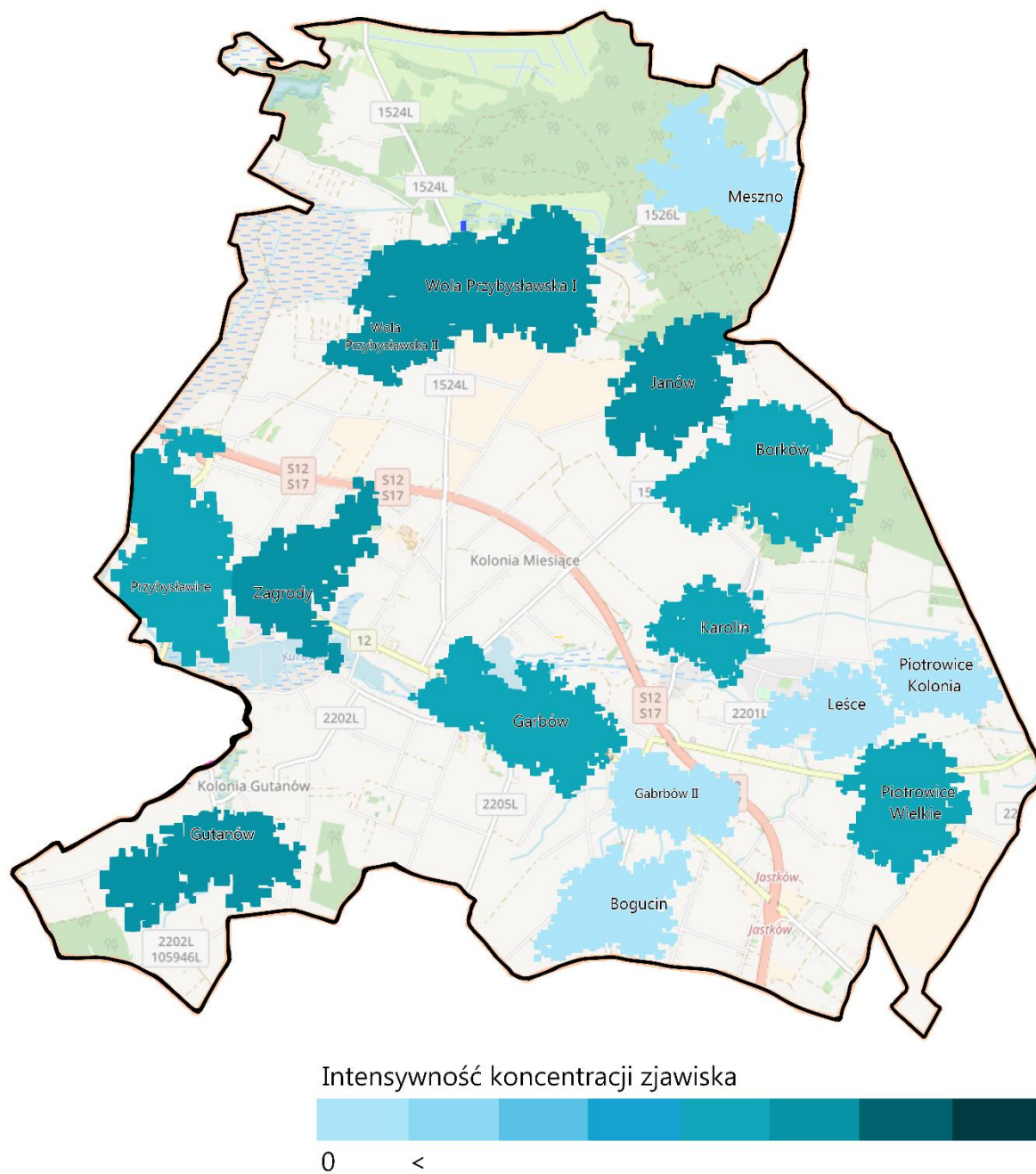
Sołectwa	Wartość wskaźnika bardzo wysoka kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Gutanów	0	0	2	0	0	2	2
Janów	0	0	2	0	0	2	2
Wola Przybysławska I	0	0	2	0	0	2	2
Wola Przybysławska II	0	0	2	0	0	2	2
Zagrody	0	0	2	0	0	2	2
Borków	0	0	1	0	0	1	1
Garbów I	0	0	1	0	0	1	1

Karolin	0	0	1	0	0	1	1
Piotrowice Wielkie	0	0	1	0	0	1	1
Przybysławice	0	0	1	0	0	1	1
Bogucin	0	0	0	0	0	0	0
Garbów II	0	0	0	0	0	0	0
Leśce	0	0	0	0	0	0	0
Meszno	0	0	0	0	0	0	0
Piotrowice Kolonia	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Przeprowadzona analiza koncentracji zjawiska przestępczości na terenie gminy Garbów wskazała, iż kumulacja tego problemu społecznego występuje przede wszystkim w sołectwach: Gutanów, Janów, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II, Zagrody.

RYSUNEK 6 SFERA SPOŁECZNA, KONCENTRACJA ZJAWISKA ZAMIESZKIWANIA PRZEZ OSOBY O SZCZEGÓLNYCH

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Poziom edukacji, poziom kapitału społecznego oraz uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym

Obiektywnie zmierzenie poziomu edukacji i zdiagnozowanie negatywnych zjawisk związanych z obszarem edukacji i kapitału społecznego w odniesieniu do poszczególnych sołectw w gminach wiejskich nie jest łatwym przedsięwzięciem. Celem przeprowadzenia diagnozy w zakresie koncentracji tego obszaru społecznego poddano analizie wskaźniki:

- wyniki z egzaminu klas ósmych przeprowadzanego w szkołach podstawowych - nie w każdej miejscowości zlokalizowana jest szkoła podstawowa; miejscowości przyporządkowano do wyników zgodnie z obwodami szkolnymi wyznaczonymi w gminie Garbów a dla potrzeb diagnozy przyjęto, że problemy występują na równi w każdej miejscowości przyporządkowanej do danej szkoły,
- liczba działających organizacji pozarządowych i grup nieformalnych na 100 mieszkańców,

Obiektywnie zmierzenie poziomu edukacji i zdiagnozowanie negatywnych zjawisk związanych z obszarem edukacji i kapitału społecznego w odniesieniu do poszczególnych sołectw w gminach wiejskich nie jest łatwym przedsięwzięciem. Brakuje danych statystycznych. Aby zbadać ten element wykorzystano wskaźnik jakim jest wynik z egzaminu klas ósmych przeprowadzanego w szkołach podstawowych. Nie w każdym sołectwie zlokalizowana jest szkoła podstawowa. Sołectwa przyporządkowano do wyników, zgodnie z obwodami szkolnymi wyznaczonymi w gminie Garbów. Dla potrzeb diagnozy przyjęto, że problemy występują na równi w każdej miejscowości przyporządkowanej do danej szkoły. Badaniu poddano wyniki według wskaźnika procentowego oraz osiągniętych na etapie egzaminów staninów.

Skala staninowa stosowana jest w pomiarze dydaktycznym. Odpowiada na pytanie jaką pozycję zajmuje wynik osiągnięty przez szkołę na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację. Skala staninowa wprowadza 9 przedziałów wyników.. W analizie wskaźnikowej przyporządkowano najwyższą wagę 3 dla miejscowości należących do obwodu szkolnego o najgorszym wyniku. Najlepsze wyniki ma Szkoła Podstawowa w Woli Przybysławskiej.

TABELA 26 STREFA SPOŁECZNA- ANALIZA POZIOMU EDUKACJI

Szkoła	Obwód	Rok szkolny 2020/2021						Liczba uczniów laureatów olimpiad i konkursów (poziom woj./kurat.)
		J. polski %	J. polski stanin	Mat. %	Mat. stanin	J. obcy nowożytny (dominujący) %	J. obcy nowożytny (dominujący) stanin	
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Garbowie	Garbów, Gutanów, Karolin, Meszno	66	7	57	7	71	6	1

Szkoła Podstawowa im. Bolesława Prusa, w Przybysławicach	Borków, Janów, Przybysławice, Zagrody	57,1	4	47,9	5	66,7	6	3
Szkoła Podstawowa im. Wandy Chotomskiej w Bogucinie	Bogucin, Piotrowice Wielkie	64	6	44	5	63	5	2
Szkoła Podstawowa w Woli Przybysławskiej	Wola Przybysławska	35	3	23	3	29	3	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Zmierzenie poziomu kapitału społecznego oparto o liczbę zarejestrowanych organizacji pozarządowych na poziomie każdego sołectwa. Organizacja pozarządowa to organizacja obywatelska, założona przez obywateli lub ich organizacje, działająca z własnej inicjatywy w interesie określonego interesu publicznego. Najczęściej spotykaną formą prawną organizacji jest stowarzyszenie. Definicja ustawowa organizacji pozarządowej zawarta jest w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2021r., poz. 1038,1243, 1535).

Na terenach wiejskich większość stowarzyszeń zajmuje się działalnością kulturalną lub szeroko rozumianym krzewieniem patriotyzmu i postaw obywatelskich. Dla potrzeb czytelności badania przyjęto, iż najwyższa waga punktowa w analizie wskaźnikowej przypisana zostanie do miejscowości, w których wskaźnik przyjmuje wartości niższe od średniej dla gminy Garbów. W siedmiu sołectwach wartość wskaźnika określającego poziom kapitału społecznego jest niższa od średniej wartości dla gminy Garbów. Z uwagi na brak danych trudno ocenić zasięg oddziaływania funkcjonujących organizacji oraz efektywność ich działania.

Wskaźnik koncentracji poziomu kapitału wyrażony w liczbie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych działających na terenie gminy Garbów w stosunku do 100 mieszkańców przyjmuje wartości niższe od średniej dla gminy szczególnie w sołectwach: Meszno, Piotrowice Kolonia, Wola Przybysławska II oraz w sołectwach: Bogucin, Karolin, Przybysławice, Zagrody.

TABELA 27 STREFA SPOŁECZNA-POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Sołectwa	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców
Bogucin	1180	0,25
Borków	284	0,7
Garbów I	1130	0,53
Garbów II	1027	0
Gutańów	486	0,62
Janów	234	0,85
Karolin	340	0,29
Leśce	527	0,76
Meszno	68	0
Piotrowice Kolonia	125	0
Piotrowice Wielkie	520	0,38
Przybysławice	791	0,25
Wola Przybysławska I	603	0,5
Wola Przybysławska II	790	0
Zagrody	951	0,21
GMINA	9056	0,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Adekwatnymi wskaźnikami jakimi gmina może zmierzyć poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym są wskaźniki badające zaangażowanie mieszkańców w sprawy ważne dla danej społeczności. Użyto tutaj wskaźnika - liczba uczestników na zebraniach wiejskich dotyczących wyboru sołtysa. Wskaźnik pozwala sprawdzić rzeczywiste zaangażowanie społeczne mieszkańców. Analizie poddano liczbę osób obecnych na zebraniach lokalnych poświęconych wyborom sołtysów i jednocześnie biorących udział w wyborze sołtysa w stosunku do wszystkich osób najniżej w stosunku liczby osób uprawnionych do wyboru w danej miejscowości.

Średnia frekwencja w zebraniach lokalnych dotyczących wyboru sołtysów w 2021 roku dla gminy Garbów wynosi 10,48%. Sołectwa, w których poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym jest znacznie niższy od średniej gminy to: Garbów II (wartość wskaźnika trzykrotnie niższa od średniej dla gminy) oraz Garbów I (wartość wskaźnika dwukrotnie niższa od średniej dla

gminy). Sołectwa, w których również występuje koncentracja niskiego poziomu zaangażowania mieszkańców w życie publiczne i kulturalne to: Borków, Piotrowice Wielkie, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II, Zagrody.

TABELA 28 STREFA SPOŁECZNA- POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

Sołectwa	Liczba mieszkańców ogółem	Frekwencja na zebraniach sołeckich, (wybór sołtysa)- ostatnie wybory	Frekwencja na wyborach sołtysa na 100 mieszkańców
Bogucin	1180	164	13,90
Borków	284	27	9,51
Garbów I	1130	46	4,07
Garbów II	1027	18	1,75
Gutanów	486	105	21,60
Janów	234	39	16,67
Karolin	340	74	21,76
Leśce	527	72	13,66
Meszno	68	16	23,53
Piotrowice Kolonia	125	14	11,20
Piotrowice Wielkie	520	46	8,85
Przybysławice	791	144	18,20
Wola Przybysławska I	603	40	6,63
Wola Przybysławska II	790	69	8,73
Zagrody	951	75	7,89
Gmina	9056	949	10,48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Wyniki analizy zostały uszeregowane według poziomu istotności w poniższej tabeli.

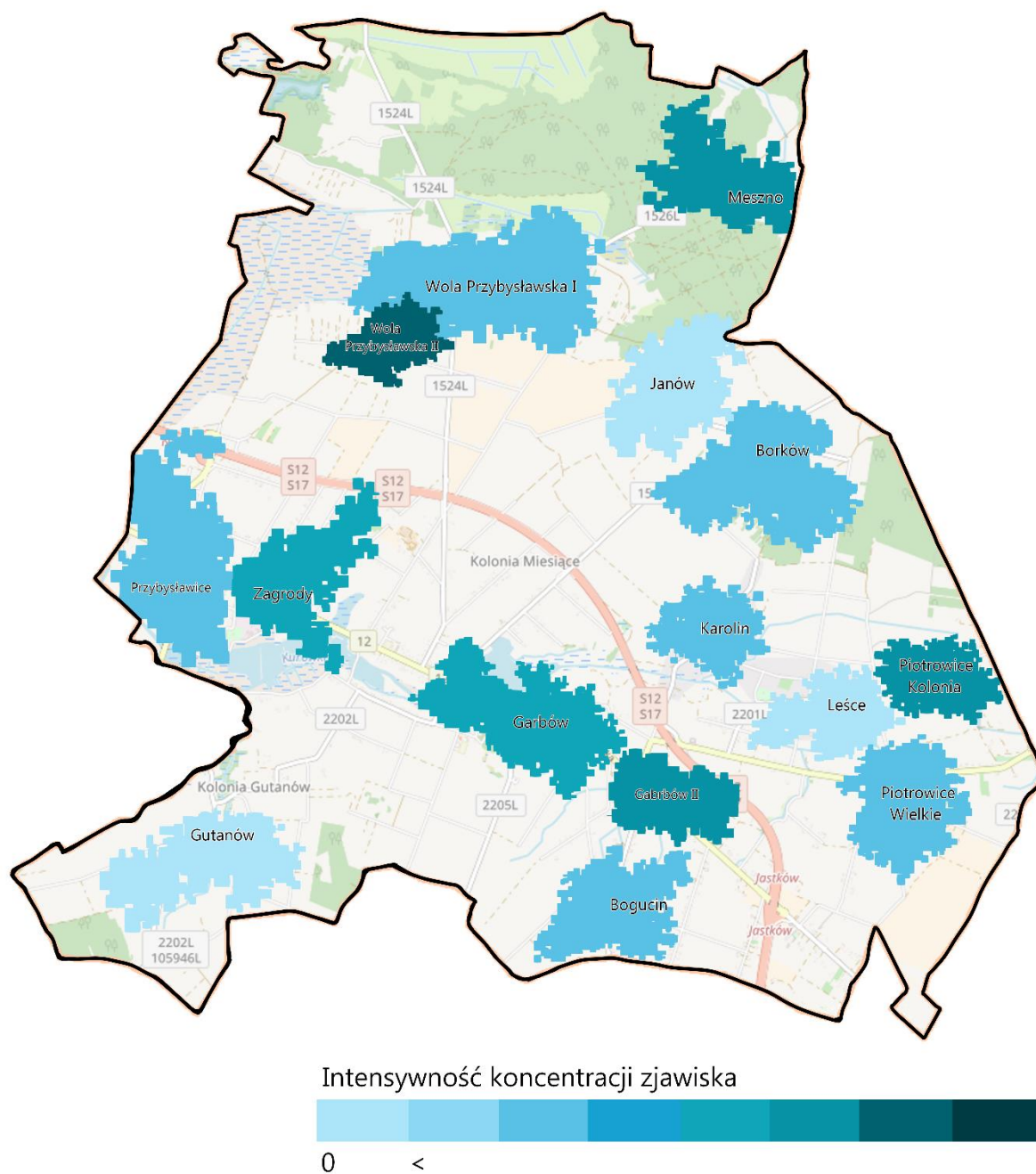
TABELA 29 USZERELOWANIE SOŁECTW WG. POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA SPOŁECZNA – POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

Solectwa	Wartość wskaźnika bardzo wysoka kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Wola Przybysławska II	1	0	1	3	0	1	4
Garbów II	1	0	0	3	0	0	3
Meszno	1	0	0	3	0	0	3
Piotrowice Kolonia	1	0	0	3	0	0	3
Garbów I	0	1	0	0	2	0	2
Zagrody	0	0	2	0	0	2	2
Bogucin	0	0	1	0	0	1	1
Borków	0	0	1	0	0	1	1
Karolin	0	0	1	0	0	1	1
Piotrowice Wielkie	0	0	1	0	0	1	1
Przybysławice	0	0	1	0	0	1	1
Wola Przybysławska I	0	0	1	0	0	1	1
Gutanów	0	0	0	0	0	0	0
Janów	0	0	0	0	0	0	0
Leśce	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Najwyższa koncentracja problemów związanych z niskim poziomem zaangażowania mieszkańców w życie publiczne i kulturalne, niskim poziomem kapitału społecznego i poziomem edukacji wystąpiła w sołectwach: Wola Przybysławska II, Garbów II, Meszno, Piotrowice Kolonia, Garbów I, Zagrody.

RYСУNEK 7 STREFA SPOŁECZNA - POZIOM EDUKACJI, POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Analiza pozostałych czynników dla ujawnienia negatywnych zjawisk powodujących degradację obszaru w gminie

Sfera gospodarcza, w szczególności stopień przedsiębiorczości i kondycja lokalnych przedsiębiorców

W diagnozie sfery gospodarczej poddano analizie wskaźniki:

- liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców,
- liczba podmiotów posiadających zadłużenie z tytułu opłat za podatki lokalne na 100 mieszkańców.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej na terenie gminy Garbów zarejestrowanych jest 728 podmiotów gospodarczych jako jednoosobowe działalności gospodarcze.

Rozwój przedsiębiorczości nie osłabił znaczenia rolnictwa w gospodarce gminy Garbów. Rolnictwo i usługi są w istocie podstawowymi funkcjami gminy. Łączna powierzchnia terenów rolniczych stanowi 48% powierzchni gminy.

Diagnoza sfery gospodarczej poszczególnych miejscowości odnosi się z jednej strony do wskazania nasycenia działalnością gospodarczą poszczególnych miejscowości, z drugiej koncentruje się na analizie kondycji przedsiębiorców.

Wiodący charakter rolnictwa w gospodarce lokalnej gminy Garbów powoduje różne podejście do definicji „podmiotu” w analizie wybranych dla sfery gospodarczej wskaźników. Zgodnie z ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 107, 398) działalnością gospodarczą uznano zarobkową działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Za przedsiębiorcę uznano osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą. Działalność gospodarcza podlega wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Rolnictwo stanowi wiodący sektor lokalnej gospodarki. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie na terenie gminy Garbów zlokalizowanych jest 1 760 gospodarstw domowych z czego, aż 1 517 gospodarstw deklaruje, iż osiąga dochody z rolnictwa.¹⁴ Działalność wytwórcza w rolnictwie zaliczana jest zatem do działalności gospodarczej, jednak nie stosuje się do niej przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Oznacza to brak obowiązku wpisania działalności rolniczej do wymienionych wyżej rejestrów gromadzących dane o przedsiębiorcach.

---

¹⁴ zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego 2010 – badaniem zostały objęte gospodarstwa rolne osób fizycznych i prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej. Ogółem w Powszechnym Spisie Rolnym 2010 badaniem objętych zostało ok. 1,8 mln podmiotów.

W przyjętych do analizy wskaźnikach wykorzystano dane gminy Garbów pochodzące z rejestrów Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz podatków i opłat lokalnych. Wskaźniki: liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców obejmuje informacje o przedsiębiorcach podlegających rejestracji w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zgodnie z ustawą o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej. Natomiast wskaźnik: liczba podmiotów posiadających zadłużenie z tytułu opłat za podatki lokalne na 100 mieszkańców odnosi się zarówno do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w myśl ww ustawy jak i podmiotów prowadzących działalność wytwórczą w rolnictwie.

W odniesieniu do wskaźnika: liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców kumulacja negatywnych zjawisk sfery gospodarczej wykazana jest w miejscowościach na terenie, których średnia wartość wskaźnika jest równa lub niższa od średniej dla gminy. W zakresie pozostałych wskaźników wykorzystywanych w analizie kumulacja negatywnych zjawisk będzie miała miejsce w przypadku wartości równej lub wyższej od średniej wartości wskaźnika dla gminy.

TABELA 30 SFERA GOSPODARCZA- POZIOM AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W GMINIE GARBÓW

Sołectwa	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów posiadających zadłużenie z tytułu opłat za podatki lokalne na 100 mieszkańców
Bogucin	1180	90	7,63	6,69
Borków	284	7	2,46	7,04
Garbów I	1130	153	13,54	7,26
Garbów II	1027	3	0,29	7,5
Gutanów	486	20	4,12	10,7
Janów	234	9	3,85	3,85
Karolin	340	20	5,88	6,47
Leśce	527	35	6,64	13,66
Meszno	68	0	0	22,06
Piotrowice Kolonia	125	0	0	28
Piotrowice Wielkie	520	25	4,81	12,69
Przybysławice	791	29	3,67	12,9
Wola Przybysławska I	603	60	9,95	11,28
Wola Przybysławska II	790	0	0	12,03
Zagrody	951	46	4,84	5,78
GMINA	9056	497	5,49	9,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Z przeprowadzonej analizy ilościowej wynika, iż najniższy poziom aktywności gospodarczej występuje w sołectwach: Garbów II, Meszno, Piotrowice Kolonia, Wola Przybysławska II (wartość wskaźnika - liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców ponad trzykrotnie niższa od średniej wartość tego wskaźnika dla gminy Garbów). Niski poziom aktywności gospodarczej odnotowano również w sołectwach: Borków (wartość wskaźnika dwukrotnie niższa od średniej dla gminy Garbów) oraz Gutanów, Janów, Piotrowice Wielkie, Przybysławice, Zagrody.

Natomiast liczba podmiotów posiadających zadłużenie z tytułu opłat za podatki lokalne na 100 mieszkańców koncentruje się w sołectwach: Meszno, Piotrowice Kolonia (wartość wskaźnika ponad dwukrotnie wyższa od średniej dla gminy) oraz w sołectwach: Gutanów, Leśce, Piotrowice Wielkie, Przybysławice, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II.

Wyniki analizy zostały uszeregowane według poziomu istotności w poniższej tabeli.

TABELA 31 USZERELOWANIE SOŁECTW WG. POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA GOSPODARCZA

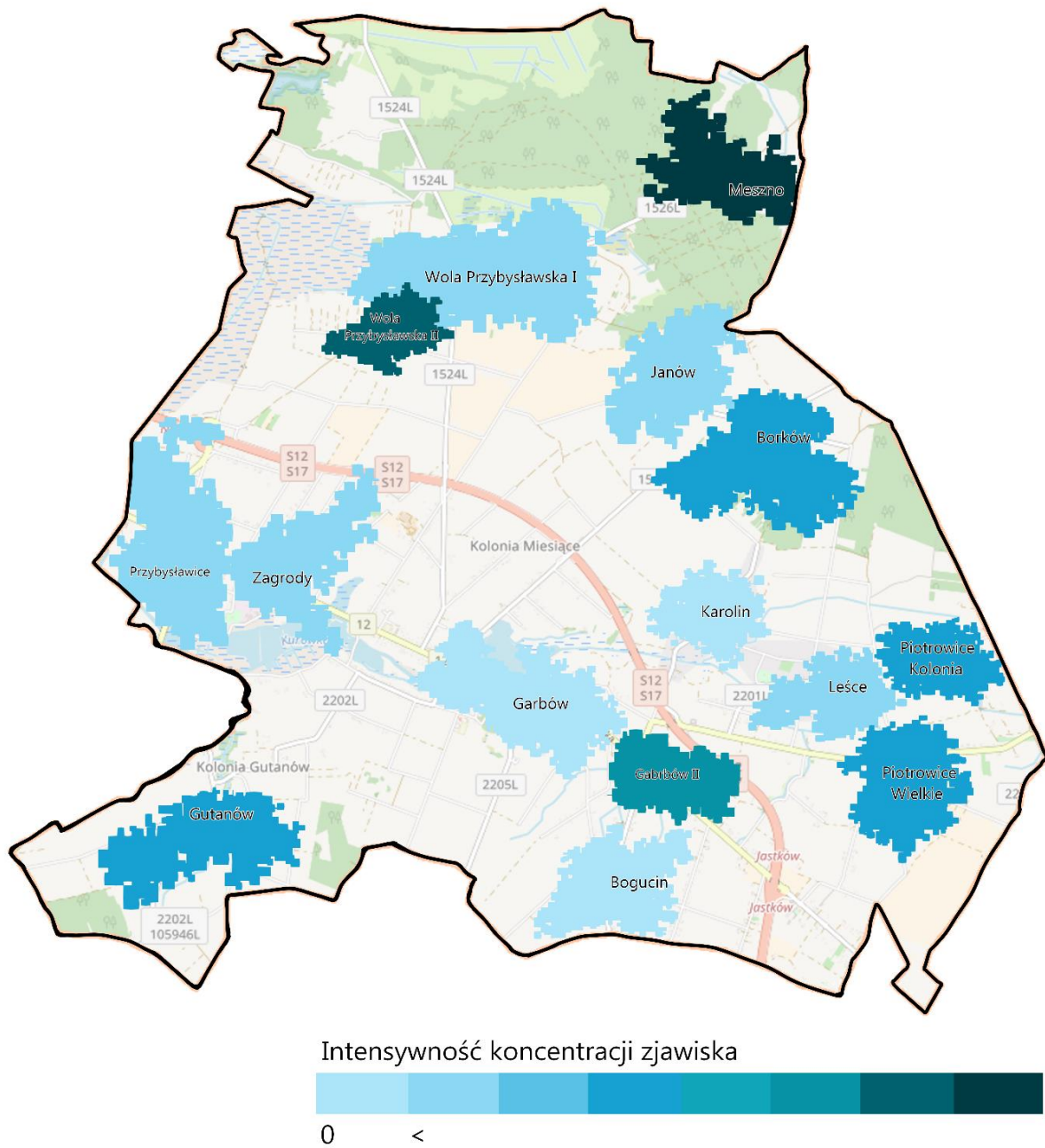
Miejscowości	Wartość wskaźnika bardzo wysoka kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Meszno	1	1	0	3	2	0	5
Wola Przybysławska II	1	0	1	3	0	1	4
Garbów II	1	0	0	3	0	0	3
Borków	0	1	0	0	2	0	2
Gutanów	0	0	2	0	0	2	2
Piotrowice Kolonia	0	0	2	0	0	2	2
Piotrowice Wielkie	0	0	2	0	0	2	2
Janów	0	0	1	0	0	1	1
Leśce	0	0	1	0	0	1	1
Przybysławice	0	0	1	0	0	1	1
Wola Przybysławska I	0	0	1	0	0	1	1

Zagrody	0	0	1	0	0	1	1
Bogucin	0	0	0	0	0	0	0
Garbów I	0	0	0	0	0	0	0
Karolin	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

RYSUNEK 8 SFERA GOSPODARCZA, W SZCZEGÓLNOŚCI STOPIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I KONDYCJA LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Sfera środowiskowa, w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska

Adekwatnymi wskaźnikami jakimi gmina wiejska może zmierzyć poziom przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska mogą być wskaźniki:

- liczba podłączonych do sieci wodociągowej gospodarstw na 100 gospodarstw,
- liczba dzikich wysypisk występujących na terenie gminy poszczególnych sołectwach

TABELA 32 SFERA ŚRODOWISKOWA – POZIOM PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA

Miejscowości	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba gospodarstw	Liczba podłączonych do sieci wodociągowej gospodarstw	Liczba podłączonych do sieci wodociągowej gospodarstw na 100 gospodarstw	Liczba dzikich wysypisk
Bogucin	1180	345	267	77,39	0
Borków	284	85	69	81,18	0
Garbów I	1130	297	208	70,03	0
Garbów II	1027	383	278	72,58	0
Gutańów	486	190	133	70	0
Janów	234	68	52	76,47	0
Karolin	340	87	76	87,36	0
Leśce	527	169	123	72,78	0
Meszno	68	22	18	81,82	0
Piotrowice Kolonia	125	41	32	78,05	0
Piotrowice Wielkie	520	189	124	65,61	0
Przybysławice	791	277	211	76,17	0
Wola Przybysławska I	603	213	165	77,46	0
Wola Przybysławska II	790	243	179	73,66	0
Zagrody	951	231	169	73,16	1
GMINA	9056	2840	2104	74,08	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Średnia wartość wskaźnika - liczba podłączonych do sieci wodociągowej gospodarstw (przyłączy) na 100 gospodarstw dla gminy Garbów, wynosi 74,08. Niższą do średniej dla gminy

wartość wskaźnika wykazano w sołectwach: Garbów I, Garbów II, Gutanów, Leśce, Piotrowice Wielkie, Wola Przybysławska II, Zagrody.

Niewłaściwa gospodarka odpadami przyczynia się do zmian klimatu i zanieczyszczenia powietrza, bezpośrednio wpływa na wiele ekosystemów i gatunków. Za składowisk odpadów uwalnia się metan – silny gaz cieplarniany przyczyniający się do powstawania zmian klimatycznych. Dzikie wysypiska są miejscami niebezpiecznymi i nieprzystosowanymi do składowania odpadów, co stwarza niebezpieczeństwo dla środowiska i dla człowieka. Porzucone w przypadkowych miejscach odpady prowadzą do zanieczyszczenia środowiska, w tym także wód gruntowych. Pomimo występowania dzikiego wysypiska na terenie gminy Garbów tylko w sołectwie Zagrody przypisano wysoką wartość wskaźnika ze względu na negatywne oddziaływanie zjawiska na środowisko i człowieka.

TABELA 33 USZEREGOWANIE SOŁECTW WG. POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA ŚRODOWISKOWA

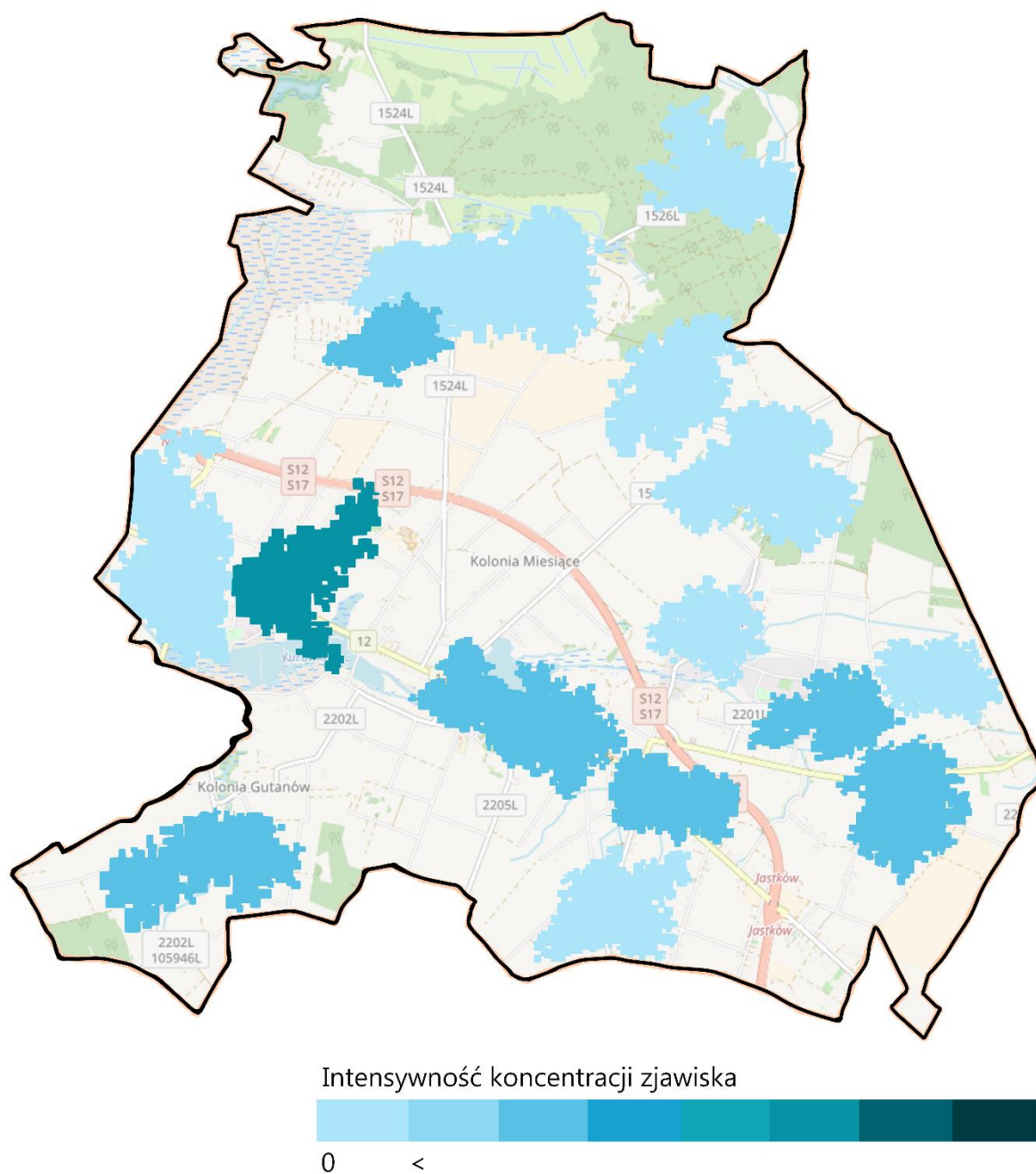
Sołectwo	Wartość wskaźnika bardzo wysoka kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Zagrody	0	1	1	0	2	1	3
Garbów I	0	0	1	0	0	1	1
Garbów II	0	0	1	0	0	1	1
Gutanów	0	0	1	0	0	1	1
Leśce	0	0	1	0	0	1	1
Piotrowice Wielkie	0	0	1	0	0	1	1
Wola Przybysławska II	0	0	1	0	0	1	1
Bogucin	0	0	0	0	0	0	0
Borków	0	0	0	0	0	0	0
Janów	0	0	0	0	0	0	0
Karolin	0	0	0	0	0	0	0

Meszno	0	0	0	0	0	0	0
Piotrowice Kolonja	0	0	0	0	0	0	0
Przybysławice	0	0	0	0	0	0	0
Wola Przybysławska I	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

W zestawieniu istotności wskaźników sfery środowiskowej na poziomie wszystkich sołectw sołectwo Zagrody osiągnęło najwyższą wartość. Oznacza to bardzo wysoką koncentrację problemów środowiskowych na ich obszarze. Problemy środowiskowe dotyczą również sołectwa, tj.: Garbów I, Garbów II, Gutanów, Leśce, Piotrowice Wielkie, Wola Przybysławska II.

RYSUNEK 9 SFERA ŚRODOWISKOWA, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA, OBECNOŚCI ODPADÓW STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA, ZDROWIA LUDZI LUB STANU ŚRODOWISKA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Poniżej przedstawiono stan infrastruktury technicznej, społecznej i dostępności podstawowych usług, w tym niedostosowanie rozwiązań do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1062). Podstawą dokonywania oceny w zakresie dostępności są zatem obszary wskazane w przepisach prawa jako kryteria dostępności i obejmują one poziom dostępności: przestrzennej, architektonicznej, organizacyjno – informacyjny.

Analiza obszaru całej gminy wskazała małe zróżnicowanie sołectw w tym zakresie. W poniższej tabeli każde sołectwo pokazuje ten sam wynik co oznacza, że na poziomie całej gminy stan infrastruktury technicznej we wszystkich sołectwach jest na porównywalnym poziomie. Stan infrastruktury energetycznej w całej gminie jest obecnie zadowalająca, całość obszaru gminy (poza sołectwem Meszno) objęta jest zasięgiem sieci internetowej. Cały teren gminy jest zwodociągowany. Sieć kanalizacji sanitarnej występuje tylko w sołectwach: Garbów I, Garbów II, Zagrody i częściowo w Przybysławicach.

TABELA 34 STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA W GMINIE GARBÓW

Sołectwa	Jakość nawierzchni dróg (zła, zadowalająca, dobra)	Bezpieczeństwo (chodnik) (jest +, brak -)	Komunikacja publiczna (miejsowość jest objęta lub nie) (jest +, brak -)	Kanalizacja (jest +, brak -)	Wodociągi (jest +, brak -)	Gaz (jest +, brak -)	Stan infrastruktury energetycznej: zły (wymaga inwestycji), zadowalający, dobry (nowa lub zmodernizowana)	Sieć Internet i komunikacja . DSL/WLAN/ GSM
Bogucin	zadowalająca	+	+	-	+	+	zadowalający	+
Borków	zadowalająca	+	+	-	+	-	zadowalający	+
Garbów I	zadowalająca	+	+	+	+	+	zadowalający	+
Garbów II	zadowalająca	+	+	+	+	+	zadowalający	+
Gutanów	zadowalająca	-	-	-	+	-	zadowalający	+
Janów	zadowalająca	-	+	-	+	-	zadowalający	+
Karolin	zadowalająca	+	-	-	+	-	zadowalający	+
Leśce	zadowalająca	-	+	-	+	-	zadowalający	+
Meszno	zadowalająca	-	-	-	+	-	zadowalający	-
Piotrowice Kolonia	zadowalająca	-	+	-	+	-	zadowalający	+
Piotrowice Wielkie	zadowalająca	+/-	+	-	+	-	zadowalający	+
Przybysławice	zadowalająca	+	+	+/-	+	+	zadowalający	+

Wola Przybysławska I	zadawalająca	-	+	-	+	-	zadawalający	+
Wola Przybysławska II	zadawalająca	-	+	-	+	-	zadawalający	+
Zagrody	zadawalająca	+	+	+	+	+	zadawalający	+

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

W zakresie obsługi komunikacyjnej jakość nawierzchni dróg jest zadowalająca. Istniejący układ komunikacyjny gminy stanowią: droga międzynarodowa, drogi krajowe, wojewódzkie oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. Przez teren Gminy przebiega droga międzynarodowa E 372 – biegnie od Warszawy, przez Garbów, Lublin i Zamość do przejścia granicznego z Ukrainą w Hrebennem. Szlakiem tej trasy biegnie droga krajowa nr 12 (relacji Dorohusk-Chełm-Lublin-Radom-Piotrków Trybunalski – jeden z najważniejszych ośrodków komunikacyjnych w Polsce) oraz nr 17 (Warszawa-Lublin-Zamość-Hrebenne). Przez Gminę Garbów przebiega także droga ekspresowa S17 i S12. Taki układ komunikacji zapewnia swobodny dostęp do centrum, w którym zlokalizowane są kluczowe dla mieszkańców usługi publiczne.

Poniższa tabela ma za zadanie pokazać potencjał miejscowości do prowadzenia działań rewitalizacyjnych, realizacji projektów społecznych i tym podobnych. Na terenie każdego sołectwa gminy Garbów (oprócz sołectwa Piotrowice Kolonia i Meszno) zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej wraz z ogólnodostępnymi miejscami użyteczności publicznej. W gminie Garbów liczebność i funkcjonalność obiektów związana jest przede wszystkim z zapotrzebowaniem społecznym na takie obiekty, liczbą mieszkańców danej miejscowości oraz związana jest z dostępnością gruntów stanowiących własność komunalną gminy. Największe pod względem liczebności mieszkańców sołectwa posiadają najwięcej obiektów użyteczności publicznej i miejsc przestrzeni. W związku z faktem, że analiza prowadzi do ukazania potencjałów miejscowości w kontekście wdrażania działań rewitalizacyjnych, nie przyznawano wag za to kryterium.

TABELA 35 STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA W GMINIE GARBÓW- DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTÓW I PRZESTRZENI DLA MIESZKAŃCÓW

Sołectwo	Liczba dostępnych obiektów użyteczności publicznej (np. szkoła, świetlica)	Liczba ogólnodostępnych miejsc przestrzeni publicznej (np. place zabaw, boiska, centra wsi)
Bogucin	2	3
Borków	2	1
Garbów I	4	3
Garbów II	1	1
Gutanów	1	1

Janów	1	1
Karolin	1	1
Leśce	1	1
Meszno	0	1
Piotrowice Kolonja	0	0
Piotrowice Wielkie	2	1
Przybysławice	2	1
Wola Przybysławska I	1	1
Wola Przybysławska II	1	2
Zagrody	0	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Analiza rozmieszczenia istniejących podstawowych usług, tj. usługi oświatowe, usługi kulturalne nie wskazuje na brak dostępu do tych obiektów. Dostęp do kultury zapewniany jest przez Gminną Biblioteka Publiczna im. Bronisława Pietraka w Garbowie. Biblioteka posiada osobowość prawną i jest wpisana do gminnego rejestru instytucji kultury. Biblioteka wchodzi w skład ogólnopolskiej sieci bibliotek a gminną sieć biblioteczną tworzą: Gminna Biblioteka Publiczna im. Bronisława Pietraka w Garbowie, Filia Biblioteczna w Bogucinie, Filia Biblioteczna w Piotrowicach Wielkich, Filia Biblioteczna w Przybysławicach.

Dostęp do edukacji publicznej zapewniany jest na terenie gminy przez cztery szkoły podstawowe ośmioklasowe z oddziałami przedszkolnymi. Na terenie gminy funkcjonują także 2 szkoły podstawowe prowadzone przez Stowarzyszenia (ośmioklasowa i trzyklasowa z oddziałami przedszkolnymi) oraz 3 niepubliczne przedszkola prowadzone przez inne podmioty. Zastosowany przez organ prowadzący szkoły podział gminy na obwody szkolne zapewnia optymalnie dobry dostęp do infrastruktury edukacyjnej dzieciom zamieszkującym peryferyjnie położone sołectwa.

W uwarunkowaniach funkcjonalności przestrzeni poszczególnych sołectw przeanalizowano poziom nasycenia obiektami związanymi z dziedzictwem kulturowym, za pomocą wskaźnika:

– liczba obiektów zabytkowych przypadających na 100 gospodarstw.

TABELA 36 STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA - OBIEKTY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Sołectwo	Liczba gospodarstw ogółem	Liczba obiektów zabytkowych ogółem	Nasylenie obiektami związanymi z dziedzictwem kulturowym - liczba obiektów zabytkowych przypadająca na 100 gospodarstw
Bogucin	345	1	0,29
Borków	85	0	0
Garbów I	297	4	1,35
Garbów II	383	1	0,26
Gutanów	190	1	0,53
Janów	68	0	0
Karolin	87	0	0
Leśce	169	1	0,59
Meszno	22	0	0
Piotrowice Kolonia	41	0	0
Piotrowice Wielkie	189	2	1,06
Przybysławice	277	1	0,36
Wola Przybysławska I	213	0	0
Wola Przybysławska II	243	0	0
Zagrody	231	1	0,43
GMINA	2840	12	0,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Średnia wartość wskaźnika nasylenia obiektami związanymi z dziedzictwem kulturowym dla gminy Garbów wynosi 0,22. Sołectwa, w których wartość wskaźnika jest równa lub niższa od średniej to: Borków, Janów, Karolin, Meszno, Piotrowice Kolonia, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II.

Zabytki zlokalizowane na terenie Gminy Garbów są istotnym potencjałem i bazą do prowadzenia działań rewitalizacyjnych ale ich stan techniczny jest niezadowalający i wymaga znacznej poprawy. W obiektach zabytkowych można lokować różne funkcje, które są ważne z punktu widzenia rozwiązywania problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze.

Wnioski z przeprowadzonej analizy wskaźnikowej sfery technicznej zestawiono w poniższej tabeli.

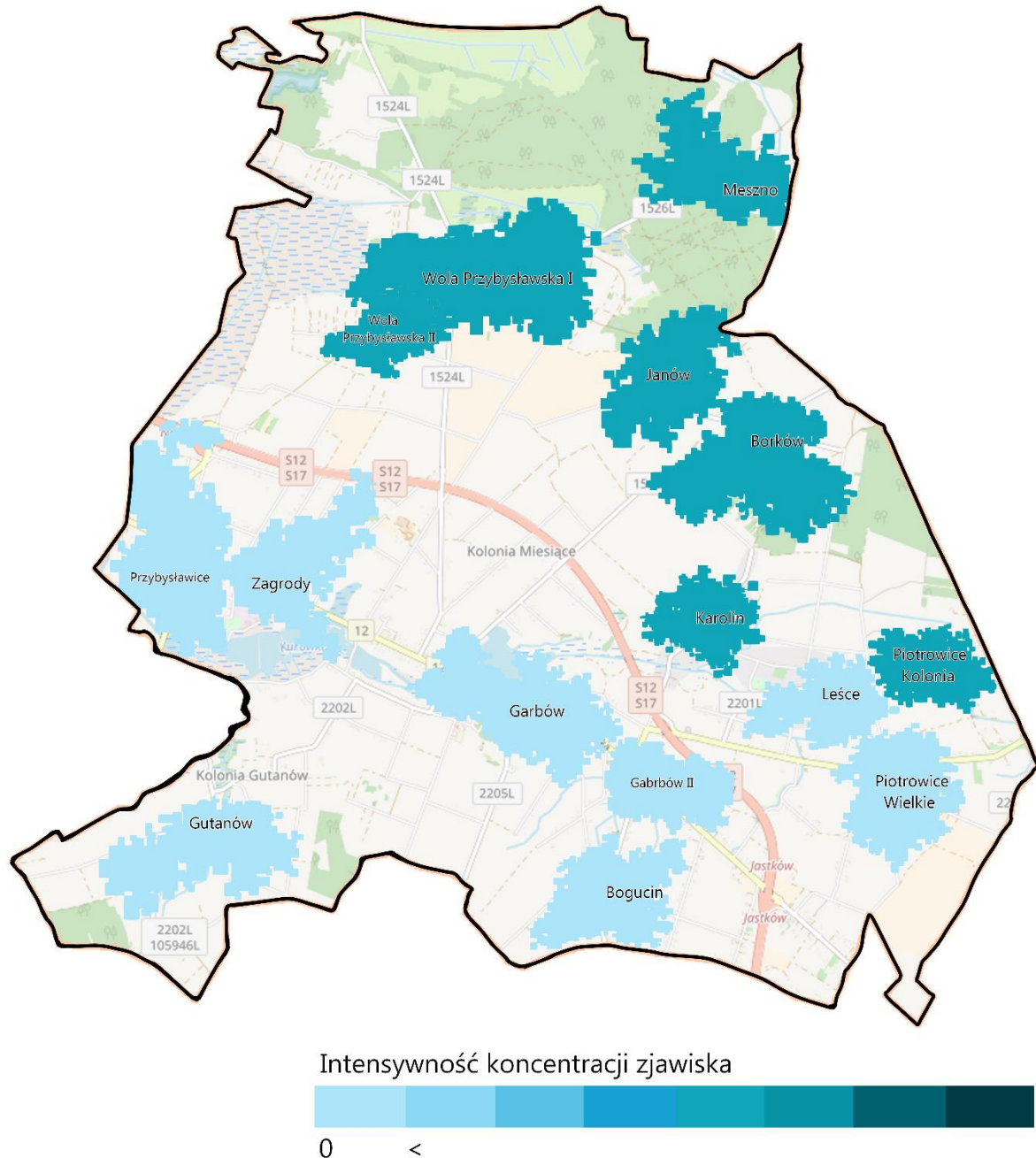
TABELA 37 USZEREGOWANIE MIEJSCOWOŚCI WEDŁUG POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW-
 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Solectwo	Wartość wskaźnika bardzo wysoka kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Borków	1	0	0	3	0	0	3
Janów	1	0	0	3	0	0	3
Karolin	1	0	0	3	0	0	3
Meszno	1	0	0	3	0	0	3
Piotrowice Kolonia	1	0	0	3	0	0	3
Wola Przybysławska I	1	0	0	3	0	0	3
Wola Przybysławska II	1	0	0	3	0	0	3
Bogucin	0	0	0	0	0	0	0
Garbów I	0	0	0	0	0	0	0
Garbów II	0	0	0	0	0	0	0
Gutanów	0	0	0	0	0	0	0
Leśce	0	0	0	0	0	0	0
Piotrowice Wielkie	0	0	0	0	0	0	0
Przybysławice	0	0	0	0	0	0	0
Zagrody	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

W odniesieniu do wykazanych w Tabeli 29. problemów sfery przestrzenno – funkcjonalnej przeprowadzono analizę istotności. Najwyższa koncentracja problemów analizowanej strefy występuje w sołectwach: Borków, Janów, Karolin, Meszno, Piotrowice Kolonia, Wola Przybysławska I, Wola Przybysławska II.

RYSUNEK 10 SFERA PRZESTRZENNO – FUNKcjONALNA – KONCENTRACJA NEGATyWNYCH ZJAWISK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Sfera techniczna – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Do katalogu takich zjawisk obrazujących omawianą sferę zaliczyć można zagadnienia techniczne, w szczególności degradację stanu technicznego obiektów budowlanych oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Przy tak sformułowanym zjawisku degradacji technicznej, dobrymi wskaźnikami jest stan infrastruktury służącej obsłudze nieruchomości.

W poniższej analizie poddano stan budynków użyteczności publicznej i przyznano punkty dla sołectw, gdzie mamy do czynienia z infrastrukturą wymagającą remontu lub poprawy. Stan budynków oceniany był pod kątem energooszczędności i technicznym, w tym wymagań związanych z dostosowaniem obiektów do potrzeb osób o szczególnych potrzebach. Zestawienie obiektów jest efektem badania jakościowego prowadzonego we wszystkich sołectwach przez wyznaczonych pracowników Gminy w Garbowie.

TABELA 38 STOPIEŃ DEGRADACJI STANU TECHNICZNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W PODZIALE NA SOŁECTWA GMINY GARBÓW

Miejscowości	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających prac modernizacyjnych/ dostosowania do potrzeb osób o szczególnych potrzebach	Jakość nawierzchni dróg (zła, zadowalająca, dobra)	Degradacja przestrzeni - liczba miejsc ogólnodostępnych wymagających modernizacji i dostosowania do potrzeb osób o szczególnych potrzebach na 100 mieszkańców	Liczba mieszkańców ogółem
Bogucin	1	zadowalająca	0,08	1180
Borków	1	zadowalająca	0,35	284
Garbów I	4	zadowalająca	0,35	1130
Garbów II	0	zadowalająca	0	1027
Gutanów	1	zadowalająca	0,21	486
Janów	1	zadowalająca	0,43	234
Karolin	1	zadowalająca	0,29	340
Leśce	1	zadowalająca	0,19	527
Meszno	0	zadowalająca	0	68
Piotrowice Kolonia	0	zadowalająca	0	125

Piotrowice Wielkie	2	zadowolająca	0,38	520
Przybysławice	2	zadowolająca	0,25	791
Wola Przybysławska I	0	zadowolająca	0	603
Wola Przybysławska II	1	zadowolająca	0,13	790
Zagrody	0	zadowolająca	0	951
GMINA	15	zadowolająca	0,17	9056

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Analiza wskazuje na kluczowe problemy w postaci ogólnej oceny degradacji przestrzeni w zakresie wyposażenia i stanu technicznego (np. nawierzchni, zieleni, małej architektury) wyrażone przez wskazanie obiektu do modernizacji oraz niedostosowania obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc ogólnodostępnych do korzystania przez osoby starsze, z trudnościami w poruszaniu się, osoby niepełnosprawne czy opiekunów dzieci w wózkach. Stwierdzone niedostosowanie oceniane było przez pryzmat występowania lub nie barier architektonicznych w dostępie i wewnątrz budynków, w postaci np. podjazdów, ramp, wind, odpowiedniej szerokości drzwi, wewnętrznych ciągów komunikacyjnych ułatwiających poruszanie się, odpowiednio skonstruowanych stanowisk dla klientów. Dodatkowo w ocenie brano pod uwagę stan energetyczny obiektów i ogólną ocenę stanu technicznego obiektów.

W zakresie oceny miejsc ogólnodostępnych ocena związana była z weryfikacją zapewnienia bezpiecznych dojazdów do obiektów, szerokości przejść i innych barier natury architektonicznej a także stanu technicznego miejsc ogólnodostępnych w zakresie: stanu infrastruktury, zieleni publicznej, małej architektury.

W zakresie liczby obiektów użyteczności publicznej wymagających prac modernizacyjnych (w tym pod kątem energooszczędności)/ dostosowania do potrzeb osób o szczególnych potrzebach, ze względu na istotność występowania w ogóle obiektów użyteczność publicznej w przestrzeni wsi przyznano:

- wagę 3 dla sołectw o liczbie obiektów równej lub powyżej 3 (sołectwo: Garbów I)
- wagę 2 dla sołectw o liczbie obiektów równej 2 (sołectwa: Piotrowice Wielkie, Przybysławice)
- wagę 1 dla sołectw o liczbie obiektów równej 1 (sołectwa: Bogucin, Borków, Gutanów, Janów, Karolin, Leśce, Wola Przybysławska II)

Ocena jakości dróg wymagających remontu nie wprowadzała różnicowania między poszczególnymi miejscowościami. Na poziomie całej gminy przyjmuje poziom średni – jest zadowolająca.

W analizie sfery technicznej ważną rolę odgrywa ocena stanu technicznego przestrzeni publicznych. W analizie przeprowadzonej przez pracowników Gminy Garbów dokonano oceny miejsc

ogólnodostępnych wymagających modernizacji i dostosowania do potrzeb osób o szczególnych potrzebach (wyniki oceny jakościowej stanowią przedstawił w sferze przestrzenno – funkcjonalnej), natomiast ocena ilościowa wskazująca potrzeby poprawy standardów technicznych stanowi element oceny sfery technicznej. Wskazano miejsca ogólnodostępne wymagające modernizacji na 100 mieszkańców, co pozwala na określenie istotności poprawy jej stanu technicznego i potencjalnego jej wykorzystywania. Najwyższa wartość wskaźnika wskazująca na najwyższe potrzeby w tym zakresie występuje w sołectwach: Garbów I, Piotrowice Wielkie, Borków, Janów. Sołectwa, których wartość wskaźnika także przekroczyła średnią wartość dla gminy Garbów to: Gutanów, Karolin, Leśce, Przybysławice.

Wnioski z przeprowadzonej analizy wskaźnikowej sfery technicznej zestawiono w poniższej tabeli.

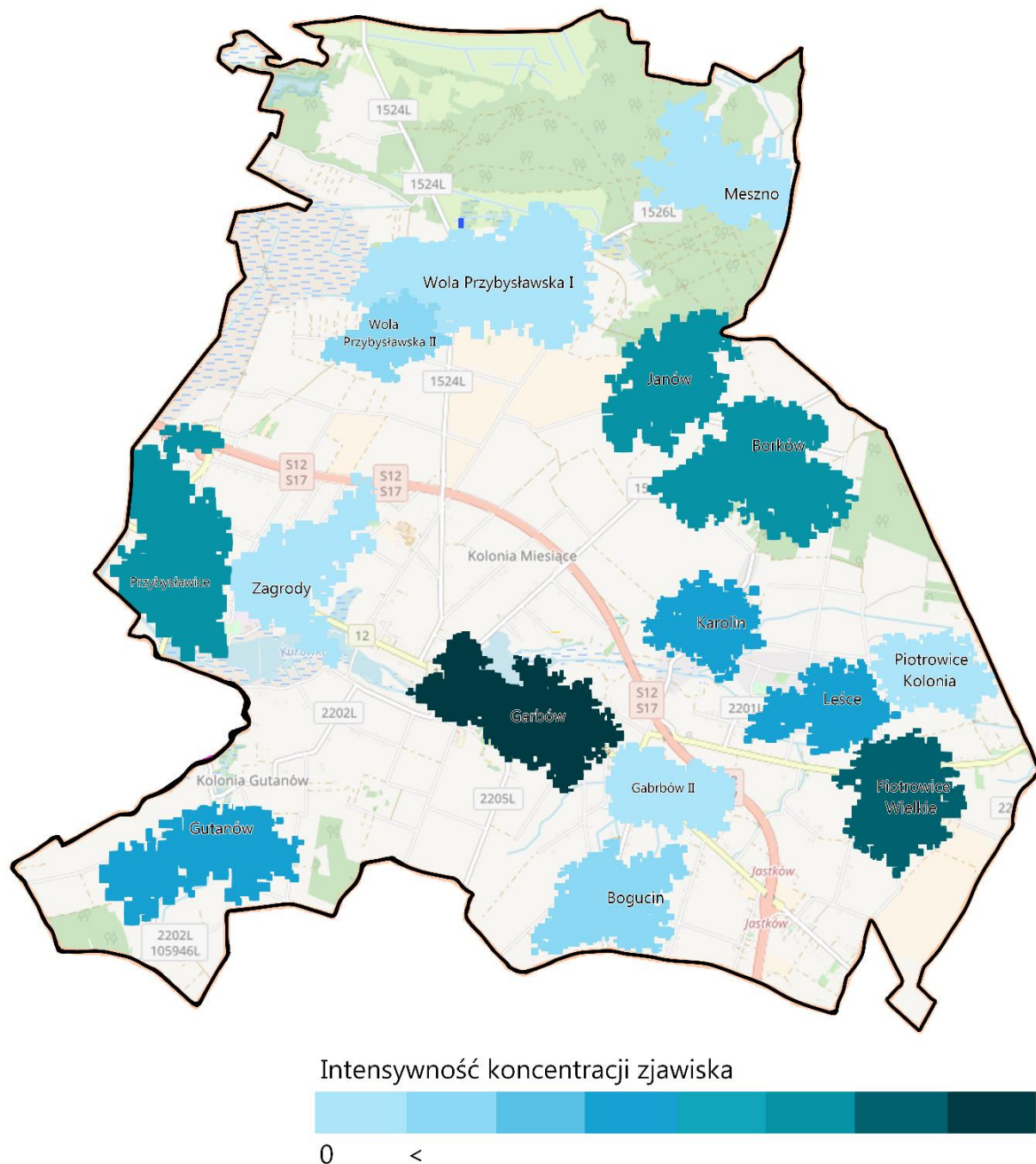
TABELA 39 USZEREGOWANIE MIEJSCOWOŚCI WEDŁUG POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA TECHNICZNA

Sołectwo	Wartość wskaźnika bardzo wysoka kolor szary	Wartość wskaźnika wysoka - kolor czerwony	Wartość wskaźnika niska - kolor żółty	Wartość wskaźnika bardzo wysoka współczynnik 3	Wartość wskaźnika wysoka współczynnik 2	Wartość wskaźnika niska współczynnik 1	Miejscowości według intensywności koncentracji negatywnych zjawisk
Garbów I	1	1	0	3	2	0	5
Piotrowice Wielkie	0	2	0	0	4	0	4
Borków	0	1	1	0	2	1	3
Janów	0	1	1	0	2	1	3
Przybysławice	0	1	1	0	2	1	3
Gutanów	0	0	2	0	0	2	2
Karolin	0	0	2	0	0	2	2
Leśce	0	0	2	0	0	2	2
Bogucin	0	0	1	0	0	1	1
Wola Przybysławska II	0	0	1	0	0	1	1

Garbów II	0	0	0	0	0	0	0
Meszno	0	0	0	0	0	0	0
Piotrowice Kolonja	0	0	0	0	0	0	0
Wola Przybysławska I	0	0	0	0	0	0	0
Zagrody	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Wyznaczanie obszaru zdegradowanego

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich odbywa się poprzez wskazanie miejscowości wykazujących stan kryzysowy (za obszar zdegradowany uważa się obszar, w którym stwierdzono występowanie stanu kryzysowego).

Obszar zdegradowany może stanowić jedną miejscowość lub kilka. Kluczem do ustalenia obszarów zdegradowanych było występowanie na terenie danej miejscowości takiego nagromadzenia negatywnych zjawisk, iż można uznać, że nagromadzenie negatywnych zjawisk osiąga na terenie miejscowości największe natężenie w porównaniu ze średnią dla gminy i innych badanych miejscowości. Niektóre miejscowości osiągnęły ten status ex aequo z innymi. W tym przypadku o fakcie zakwalifikowania do obszaru zdegradowanego decydował przede wszystkim poziom koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej a następnie poziom towarzyszącej zjawiskom społecznym koncentracji zjawisk w innych sferach.

TABELA 40 NAGROMADZENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK BADANYCH W ANALIZIE WSKAŹNIKOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH STREFACH

SOLECTWO	SFERA SPOLECZNA						SFERA GOSPODARCZA	SFERA ŚRODOWISKOWA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA	KUMULACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK-SUMA
	POZIOM UBÓSTWA	POZIOM BEZROBOCIA	ZAMIESZKIWANIE PRZEZ OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	POZIOM EDUKACJI, KAPITAŁU SPOLECZNEGO ORAZ POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM	POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI	SFERA SPOLECZNA-SUMA					
Garbów I	3	1	1	2	4	<u>11</u>	0	1	0	5	17
Piotrowice Wielkie	5	1	1	1	1	<u>9</u>	2	1	0	4	16
Wola Przybysławska II	2	0	2	4	1	<u>9</u>	4	1	3	1	18
Janów	3	3	2	0	0	<u>8</u>	1	0	3	3	15
Karolin	3	2	1	1	0	<u>7</u>	0	0	3	2	12
Piotrowice Kolonia	3	1	0	3	0	<u>7</u>	5	0	3	0	15
Wola Przybysławska I	2	1	2	1	1	<u>7</u>	1	0	3	0	11
Gutanów	3	0	2	0	1	6	2	1	0	2	11
Garbów II	3	0	0	3	0	6	3	1	0	0	10
Zagrody	1	0	2	2	1	6	1	3	0	0	10
Bogucin	4	0	0	1	1	6	0	0	0	1	7
Meszno	2	0	0	3	0	5	5	0	3	0	13
Przybysławice	1	1	1	1	0	4	2	0	0	3	9
Borków	1	0	1	1	0	3	2	0	3	3	11
Leśce	2	0	0	0	0	2	1	1	0	2	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Według klucza koncentracji negatywnych zjawisk jako obszar zdegradowany gminy Garbów wyznaczono:

- Podobszar I: Garbów I
- Podobszar II: Piotrowice Wielkie
- Podobszar III: Wola Przybysławska II

W każdym z podobszarów występuje bardzo wysoka/wysoka koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

TABELA 41 OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY GARBÓW

OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY GARBÓW		LICZBA MIESZKAŃCÓW (OSOBA)	UDZIAŁ W LICZBIE MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM (%)	POWIERZCHNIA (HA)	UDZIAŁ W POWIERZCHNI GMINY OGÓŁEM (%)
Podobszar I	Garbów I	1130	12,48	160,7	1,57%
Podobszar II	Piotrowice Wielkie	520	5,74	62,8	0,61%
Podobszar III	Wola Przybyławska II	790	8,72	28,1	0,27%
OBSZAR ZDEGRADOWANY ŁĄCZNIE		2440	26,94	251,6	2,45%
GMINA GARBÓW		9056	100%	10256	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

Wyznaczanie obszaru rewitalizacji

Obszarem rewitalizacji może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego część jeśli łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy. Limit ludności gminy weryfikowany jest na podstawie danych będących w dyspozycji Gminy Garbów. W limit powierzchni gminy wliczane są przede wszystkim tereny zamieszkałe oraz niezamieszkałe niezbędne do prowadzenia działań rewitalizacyjnych i wykazania spójności i skuteczności dla przyszłej interwencji na terenie wyznaczonego obszaru. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 485) nie definiuje wprost terenów zamieszkałych i niezamieszkałych. W art. 10 ust. 3 ustawy wymienione zostały tereny niezamieszkałe jako tereny przemysłowe, pokolejowe i powojkowe, a także inne niezamieszkałe tereny mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym. Art. 9 ust 1 wskazuje, iż obszarem zdegradowanym (będącym następnie podstawą do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji) jest stan kryzysu wykazujący się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. Tereny niezamieszkałe wchodzące w obszar rewitalizacji to m.in. położone na terenie miejscowości Garbów I działki, na których zlokalizowany jest zespół pałacowo-parkowy w Garbowie I – obszar ważny, o dużym potencjale rozwoju, możliwy do wykorzystania do prowadzenia działań rewitalizacyjnych mających wpływ na zdiagnozowane problemy społeczne. W związku ze specyfiką obszarów wiejskich i zliczania w powierzchni terenów do potrzeb wyodrębnienia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przyjęto jako zasadę wyznaczanie zgodnie z granicami działek ewidencyjnych w odniesieniu do terenów zamieszkałych i służących bezpośrednio osadnictwu danej miejscowości. W przypadkach mieszanego przeznaczenia działki, obszar wyznaczano zgodnie z obszarem zabudowy wskazanym w dokumentach planistycznych. Projekt uchwały, o której mowa w art. 8 nie przewiduje się zastosowania narzędzi wskazanych w art. 11 ust. 5 ustawy o rewitalizacji.

Aby prawidłowo określić obszar rewitalizacji uznano za konieczne ustalenie dodatkowych kryteriów. Według ustawy na obszarze rewitalizacji powinno istnieć nagromadzenie negatywnych zjawisk przynajmniej w takim zakresie jak na obszarze zdegradowanym. Ze względu na brak danych według, których można by wyliczyć wskaźniki z analizy wskaźnikowej na poziomie np. poszczególnych części miejscowości (nr adresowych), przyjęto, że nagromadzenie negatywnych zjawisk występuje w tym samym stopniu na całym terenie zamieszkałym danej wsi. Przyjęto, że część obszaru zdegradowanego zostanie uznana za obszar rewitalizacji w przypadku wykazywania wysokiej koncentracji problemów społecznych a także problemów w innych sferach. W szczególności powinna na jego obszarze znajdować się infrastruktura (zdegradowane obiekty lub obszary), których przebudowa i adaptacja, ukierunkowana jest na poprawę jakości korzystania z przestrzeni, likwidację izolacji obszarów problemowych oraz poprawę jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych co przyczyni się do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych. Za obszar rewitalizacji gminy Garbów uznano:

- Podobszar I: Garbów I
- Podobszar II: Piotrowice Wielkie
- Podobszar III: Wola Przybysławska II

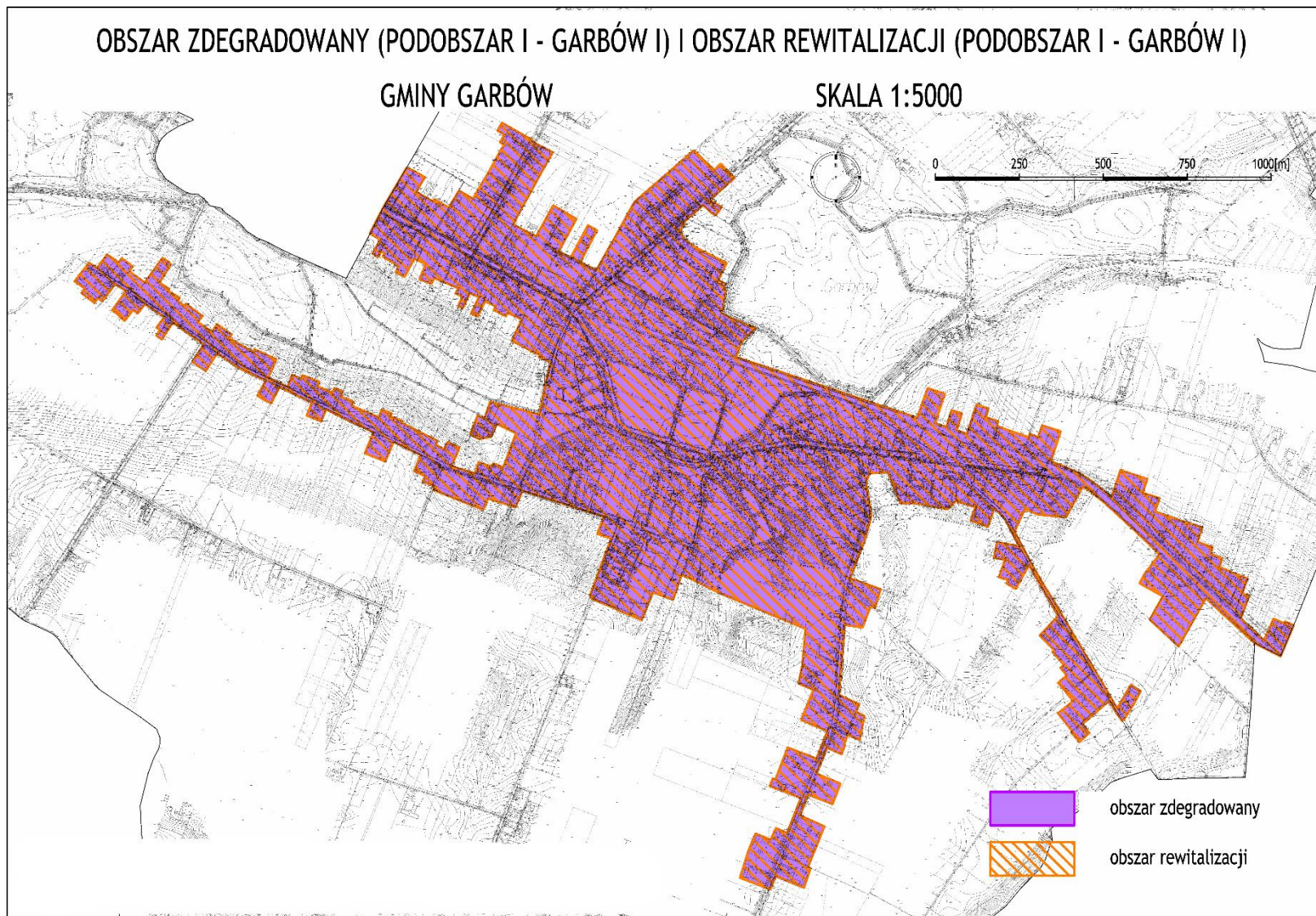
TABELA 42 OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW

OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW	LICZBA MIESZKAŃCÓW (OSOBA)	UDZIAŁ W LICZBIE MIESZKAŃCÓW OGÓLEM (%)	POWIERZCHNIA (HA)	UDZIAŁ W POWIERZCHNI GMINY OGÓLEM (%)
Garbów I	1130	12,48	160,7	1,57%
Piotrowice Wielkie	520	5,74	62,8	0,61%
Wola Przybysławska II	790	8,72	28,1	0,27%
OBSZAR REWITALIZACJI ŁĄCZNIE	2440	26,94	251,6	2,45%
GMINA GARBÓW	9056	100%	10256	100%

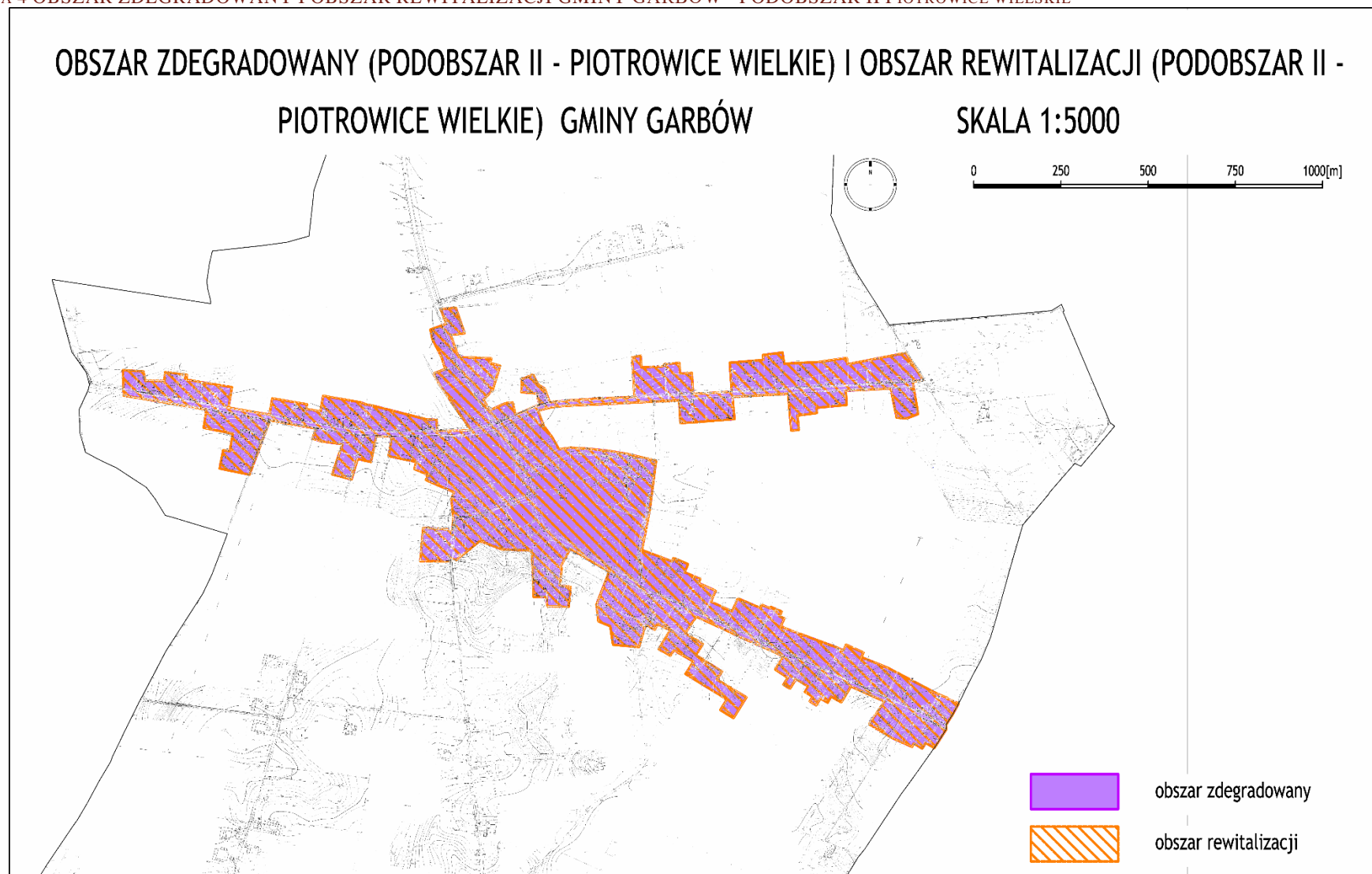
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Garbów

MAPA 3 OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW - PODOBSZAR I GARBÓW I

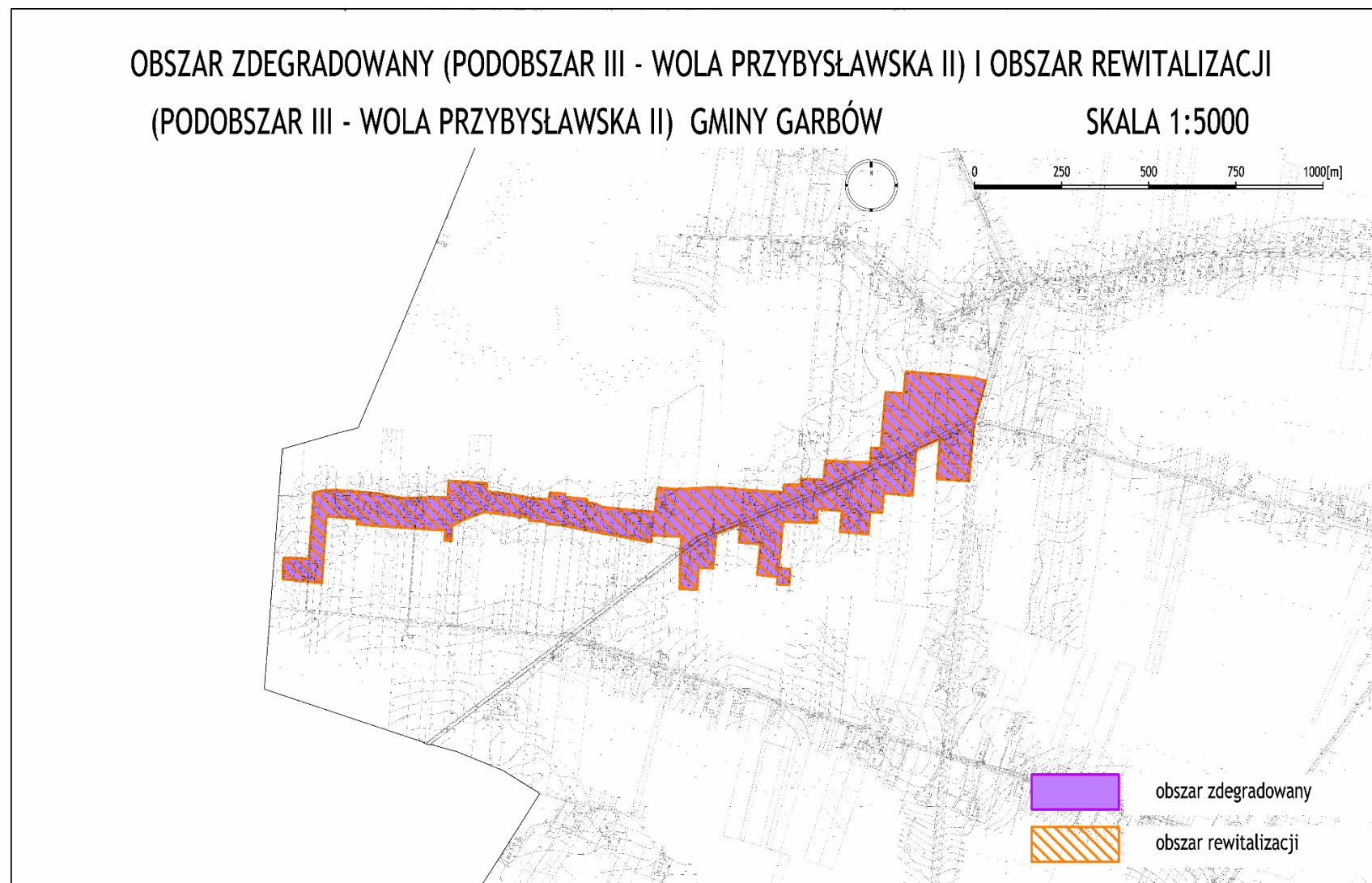

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Źródło:

opracowanie

własne

Liczba ludności na terenie całej gminy na koniec 2021 roku to 9056 osób, łącznie na terenie rewitalizacji zamieszkuje 2440 osób, co stanowi 26,94% mieszkańców gminy. Powierzchnia całej gminy Garbów to 10256 ha. Obszar rewitalizacji stanowią tereny o powierzchni 251,60 ha, które stanowią 2,45% powierzchni gminy.

Na obszarze rewitalizacji występuje największa kumulacja negatywnych zjawisk i problemów społecznych. Przeprowadzona diagnoza ukazała koncentrację problemu bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego. Analiza wskaźnikowa wykazała przekroczenie średniej dla gminy Garbów w sołectwach Garbów I i Piotrowice Wielkie. W jednym z największych pod względem liczby ludności sołectwie tj. Garbowie I, liczba osób bezrobotnych rejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lublinie obejmuje aż 21% wszystkich osób bezrobotnych zamieszkujących gminę Garbów. Występujący na obszarze problem bezrobocia długotrwałego wymaga szerszego spojrzenia i powiązania z innymi zjawiskami społecznymi. Często wiąże się z ubóstwem, konsekwencjami długotrwałej choroby, uzależnieniem od alkoholu czy trudnościami w codziennym funkcjonowaniu osoby bezrobotnej, którym towarzyszą bierność, apatia i wycofanie. Bezrobocie długotrwałe wymaga konsekwentnej i długotrwałej pracy socjalnej, ukierunkowanej przede wszystkim na aktywizację społeczną a dopiero po jej osiągnięciu podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnego. Analiza wskaźnikowa wykazała wysoki wskaźnik nagromadzenia negatywnego zjawiska w zakresie korzystania z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby w sołectwie Piotrowice Wielkie.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje również natężeniem problemu przestępczości. Problem ten diagnozowany był głównie przez pryzmat bezpieczeństwa publicznego - na obszarze rewitalizacji występuje koncentracja zdarzeń i wykroczeń odnotowanych w publicznych statystykach policji; (ponad trzykrotne przekroczenie wartości średniej dla gminy Garbów w sołectwie Garbów I).

W szeregu negatywnych zjawisk społecznych obszaru rewitalizacji zdiagnozowano również potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami. Wyznaczony obszar charakteryzuje się koncentracją zamieszkiwania zarówno przez osoby z niepełnosprawnością jak również przez osoby w wieku senioralnym.

Również w sferze przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej diagnoza ujawniła szereg dysfunkcji związanych z koniecznością dostosowania przestrzeni publicznych czy obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Sferę społeczną zamykają problemy niskiego zaangażowania społeczności lokalnej i uczestniczenia w życiu publicznym. Kwestie deficytów aktywności społecznej potwierdza również niski kapitał społeczny obszaru rewitalizacji.

Poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji współwystępuje koncentracja szeregu problemów z innymi, objętych analizą sfer. Najbardziej kluczowe dotyczą sfery przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej. Obejmują koncentrację infrastruktury wymagającej modernizacji i dostosowania do zmieniających się potrzeb społeczności

lokalnej i problemów jakości i funkcjonalności przestrzeni. Zabytki zlokalizowane na obszarze rewitalizacji Garbów są istotnym potencjałem i bazą do prowadzenia działań rewitalizacyjnych ale ich stan techniczny jest niezadowalający i wymaga znacznej poprawy. W obiektach zabytkowych można lokować różne funkcje, które są ważne z punktu widzenia rozwiązywania problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze. Ponadto podkreślić należy, iż na obszarze rewitalizacji koncentrują się zjawiska o potencjalnym negatywnym wpływie na stan powietrza i ziemi.

Wyodrębniony obszar rewitalizacji posiada istotne znaczenie z punktu widzenia rozwoju lokalnego gminy. W istocie obejmuje trzy strategiczne pod względem funkcjonalnym i wpływu na rozwój całej gminy miejscowości:

- **Podobszar I – Garbów I-** obszar zamieszkały przez 1130 mieszkańców, tereny zamieszkałe 160,7 ha; miejscowość centralna, koncentrująca usługi publiczne i komercyjne o znaczeniu gminnym; poza bardzo wysoką koncentracją problemów społecznych w zakresie przestępczości i wysoką w obszarze niskiego uczestnictwa w życiu publicznym charakteryzuje się bardzo wysoką i wysoką koncentracją negatywnych zjawisk sfer technicznej, szczególnie w zakresie koncentracji obiektów i przestrzeni ogólnodostępnej o niskiej jakości technicznej i potrzebie dostosowania do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami; struktura wieku oraz zróżnicowanie społeczne wskazują wysoką koncentrację zamieszkiwania przez osoby ze szczególnymi potrzebami, tj. osoby z niepełnosprawnością, osoby w wieku senioralnym; na terenie Garbowa I zlokalizowany jest cenny pod względem historycznym Zespół pałacowo-parkowy z II poł. XIX wieku stanowiący potencjał w zakresie bazy do prowadzenia działań rewitalizacji społecznej. Poza tym na terenie sołectwa zlokalizowane są wszystkie kluczowe instytucje i usługi publiczne dla mieszkańców, tj. Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna. Na terenie sołectwa funkcjonuje największa w gminie szkoła, z dużym i niewykorzystanym terenem stanowiącym własność komunalną. W budynku zespołu pałacowo-parkowego działa Multimedialna Izba Tradycji. W sołectwie zlokalizowana jest także parafia rzymskokatolicka, dysponująca zabudowaniami, które ze względu na zły stan techniczny nie są wykorzystywane ale w przyszłości mogą stanowić potencjał rewitalizacyjny i we współpracy z samorządem czy organizacjami społecznymi wykorzystywane do świadczenia usług społecznych na rzecz mieszkańców. Potencjałem sołectwa są również działające organizacje i zrzeszenia, tj. Ochotnicza Staż Pożarna, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Grabowskiej, Stowarzyszenie na rzecz rozwoju inicjatyw lokalnych i oświatowych „Wektor” w Garbowie, Koło Gospodyń Wiejskich.
- **Podobszar II-Piotrowice Wielkie**– obszar zamieszkały przez 520 mieszkańców, o powierzchni - tereny zamieszkałe 62,8 ha; obszar charakteryzujący się wysoką koncentracją problemów społecznych, szczególnie ubóstwa; struktura wieku oraz zróżnicowanie społeczne wskazują koncentrację zamieszkiwania przez osoby ze szczególnymi potrzebami, tj. osoby

z niepełnosprawnością, osoby w wieku senioralnym; dodatkowo na obszarze zdiagnozowano wysoką koncentrację negatywnych zjawisk sfer technicznej, szczególnie w zakresie koncentracji obiektów i przestrzeni ogólnodostępnej o niskiej jakości technicznej i potrzebie dostosowania do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami; obszar posiada potencjał dziedzictwa kulturowego w postaci zespołu pałacowo – parkowego; na terenie sołectwa działa również Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich oraz prowadzona jest filia biblioteki. Sołectwo położone jest również w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika retencyjnego, który w przyszłości poza pełnieniem ważnej funkcji regulacyjnej gospodarki wodnej, może zostać zagospodarowany w sposób umożliwiający aktywny odpoczynek dla mieszkańców.

- **Podobszar III – Wola Przybysławska II** – obejmuje obszar zamieszkały przez 790 mieszkańców, o powierzchni - tereny zamieszkałe 28,1 ha; charakteryzuje się najwyższą koncentracją problemów sfery społecznej w obszarze niskiego kapitału społecznego i bardzo niskiego poziomu edukacji; dodatkowo na obszarze występuje bardzo wysoka koncentracja negatywnych zjawisk gospodarczych tj. znikoma liczba podmiotów gospodarczych; w strefie przestrzenno-funkcjonalnej występuje małe nasycenie obiektami zabytkowymi; struktura wieku oraz zróżnicowanie społeczne wskazują koncentrację zamieszkiwania przez osoby ze szczególnymi potrzebami, tj. osoby z niepełnosprawnością, osoby w wieku senioralnym. Na terenie sołectwa zlokalizowany jest obiekt użyteczności publicznej w postaci remizy OSP oraz przestrzeń publiczna stanowiąca własność komunalną. Stan techniczny obu obiektów nie jest zadowalający, co w istotny sposób ogranicza ich wykorzystywanie przez mieszkańców

LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI I REKOMENDACJE

Przeprowadzona analiza wskazała na kilka kluczowych potencjałów, które mogą i powinny być wykorzystane w trakcie prowadzenia procesu rewitalizacji w gminie Garbów:

- **Garbów I:**
  - zespół parkowo – pałacowy z zabytkowym parkiem stroniący własność komunalną,
  - obecność kluczowych instytucji, ważnych dla interesariuszy procesu rewitalizacji, tj. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna, szkoła podstawowa,
  - aktywna parafia, angażująca się w sprawy społeczności lokalnej, prowadząca działania kulturalne, animujące lokalne środowisko,
  - zaplecze organizacji pozarządowych, tj. OSP w Garbowie, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Garbowskiej, Stowarzyszenie na rzecz rozwoju inicjatyw lokalnych i oświatowych „Wektor” w Garbowie, Koło Gospodyń Wiejskich.

- współpraca i zaangażowanie Lokalnej Grupy Działania Kraina wokół Lublina w troskę o kultywowanie dziedzictwa kulturalnego gminy,
- niezagospodarowane obiekty i przestrzenie, którym można nadać nowe funkcje i wykorzystywać w działaniach rewitalizacyjnych, np. przestrzeń wokół szkoły, niewykorzystywane obiekty parafialne, pałac w Garbowie;
- warunki krajobrazowe i bliska odległość do Lublina wpływająca na możliwość rozwoju turystyki aktywnej, bazującej na lokalnym dziedzictwie kulturowym;
- **Piotrowice Wielkie:**
  - zespół parkowo – pałacowy z zabytkowym parkiem, stanowiący własność komunalną,
  - obiekt remizy OSP wraz z przyległym terenem, umożliwiający zagospodarowanie i nadanie nowych funkcji społecznych zaspokajających potrzeby mieszkańców,
  - działalność filii biblioteki; Koła Gospodyń Wiejskich.
- **Wola Przybysławska II:**
  - obiekt remizy OSP i działalność organizacji na terenie sołectwa (Koło Gospodyń Wiejskich, Ludowy Klub Sportowy, Ochotnicza Straż Pożarna),
  - przestrzeń publiczna, z boiskiem trawiastym, stanowiąca własność komunalną gminy.

W zakresie prowadzenia procesu rewitalizacji w gminie Garbów rekomenduje się:

- pobudzanie rozwoju przez wzrost aktywności społecznej poprzez podejmowanie przedsięwzięć inwestycyjnych ukierunkowanych na świadczenie usług społecznych dostosowanych do potrzeb mieszkańców oraz tworzenie przyjaznej przestrzeni dla podejmowania aktywności społecznej, kulturalnej, rekreacyjnej mieszkańców;
- wykorzystanie dziedzictwa kulturowego – obiektów parkowo – pałacowych do prowadzenia działań rewitalizacyjnych, poprzez ich odnowę i nadanie im nowych funkcji użytkowych – społecznych, kulturalnych, turystycznych;
- poprawę dostępu do usług społecznych dostosowanych do potrzeb wszystkich mieszkańców niezależnie od kryterium dochodowego, tj. usługi opiekuńcze – wychowawcze dla dzieci, poprawę jakości kształcenia i oferty zajęć pozaszkolnych, dostosowanie usług opiekuńczych i oferty kulturalnej do struktury ekonomicznej mieszkańców;
- przeciwdziałanie degradacji infrastruktury i podejmowanie działań wspierających rozwiązywanie problemów związanych z dostępnością w obiektach użyteczności publicznej przez likwidację barier przestrzennych, architektonicznych, informacyjno-komunikacyjnych oraz poprawę energooszczędności obiektów;
- wzmacnianie zdolności do samoorganizacji i zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalnej społeczności przez wspieranie inicjatyw oddolnych, wsparcie doradcze, organizacyjne organizacji pozarządowych i grup nieformalnych;

- wykorzystywanie potencjału turystycznego obszaru i rozwijanie infrastruktury wspierającej turystykę aktywną bazującą na zasobach przyrodniczo – krajobrazowych oraz bogatym dziedzictwie kulturowym, tradycjach, rzemiośle, kulinariach jako impulsu rozwoju gospodarczego obszarów zdegradowanych;
- podejmowanie przedsięwzięć zapewniających powszechny charakter, ukierunkowanych na problemy osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin, w tym profilaktyka zdrowotna rodzin ze szczególnym nastawieniem na dzieci i młodzież oraz seniorów;
- troska o poprawę środowiska poprzez realizację przedsięwzięć służących poprawie istniejących rozwiązań technicznych i przestrzennych; zapewnienie w sposób przyjazny dla środowiska dostosowania obszaru rewitalizacji do zmieniających się funkcji i potrzeb mieszkańców, w zakresie np.: rozwoju zieleni publicznej, tworzenia miejsc do odpoczynku, turystyki aktywnej;
- realizację przedsięwzięć związanych z rozwiązywaniem zdiagnozowanych problemów, tj. centra aktywności społecznej, działania edukacyjne i aktywizacyjne; świadczenie usług społecznych.

SPIS TABEL, MAP, WYKRESÓW

TABELA	14	OBSZAR	ZDEGRADOWANY	GMINY
GARBÓW.....				4
TABELA	15	OBSZAR	REWITALIZACJI	GMINY
GARBÓW.....				7
TABELA	16	PODSTAWOWE	INFORMACJE	O
GARBÓW.....				10
TABELA	17	WSPÓŁCZYNNIK	FEMINIZACJI	W
GARBÓW.....				12
TABELA	18	STAN ORGANIZACJI	SZKÓŁ	PODSTAWOWYCH
GARBÓW.....				17
TABELA	19	STAN ORGANIZACJI	SZKÓŁ	PODSTAWOWYCH
LATACH				2015-
2021.....				18
TABELA	20	STAN ORGANIZACJI	ODDZIAŁÓW	PRZEDSZKOLNYCH
LATACH 2015-2021.....				18
TABELA				21
MIESZKANIOWE.....				20
TABELA	22	SIEĆ	ROZDZIELCZA	NA
GARBÓW.....				100
				KM2
				W
				GMINY
				21
TABELA	23	KORZYSTAJĄCY	Z	INSTALACJI
SIECIOWYCH				JAKO
JAKO %				OGÓŁU
LUDNOŚCI (W				%).....
				22
TABELA	24	GOSPODARSTWA	DOMOWE	Z
DOCHODAMI				Z
Z RÓŻNYCH				ŹRÓDEŁ.....
				23
TABELA	25	GOSPODARSTWA	Z	UPRAWĄ
WG RODZAJU				I
POWIERZCHNI				ZASIEWÓW.....
				23
TABELA	13	POWIERZCHNIA	GOSPODARSTW	ROLNYCH
WG GRUP				OBSZAROWYCH
UŻYTKÓW				ROLNYCH (HA).....
				23
TABELA	26	WYBRANE	PRZYCZYNY	PRZYZNANIA
POMOCY				SPOŁECZNEJ
(LICZBA OSÓB				W
RODZINACH				OBJĘTA
POMOCA).....				37
TABELA	15	WARTOŚĆ	ZREALIZOWANYCH	DOCHODÓW
I WYDATKÓW				BUDŻETU
GMINY				GARBÓW
(W				ZŁ).....
				38
TABELA	16	WYKONANIE	DOCHODÓW	BUDŻETU
GMINY				GARBÓW (W
ZŁ) W				LATACH
2016-2021				WG
KLASYFIKACJI				BUDŻETOWEJ.....
				40
TABELA	17	WYKONANIE	WYDATKÓW	BUDŻETU
GMINY				GARBÓW (W
ZŁ) W				LATACH
2016-2021				WG
KLASYFIKACJI				BUDŻETOWEJ.....
				41
TABELA	18	SFERA	SPOŁECZNA	–
PROBLEM				BEZROBOCIA.....
				46
TABELA	19	NATĘŻENIE	PROBLEMU	BEZROBOCIA
W				POSZCZEGÓLNYCH
SOŁECTWACH				GMINY
GARBÓW.....				48
TABELA	20	SFERA	SPOŁECZNA	-
LICZBA				OSÓB
OBJĘTYCH				POMOCA
SPOŁECZNĄ				W
POSZCZEGÓLNYCH				MIEJSCOWOŚCIACH
GMINY				GARBÓW.....
				51
TABELA	21	NATĘŻENIE	PROBLEMU	UBÓSTWA
W				POSZCZEGÓLNYCH
SOŁECTWACH				GMINY
GARBÓW.....				52
TABELA	22	SFERA	SPOŁECZNA	-
POZIOM				ZJAWISKA
PRZESTĘPCZOŚCI				W
PODZIALE				NA
SOŁECTWA				GMINY
GARBÓW.....				55
TABELA	23	NATĘŻENIE	PROBLEMU	PRZESTĘPCZOŚCI
W				POSZCZEGÓLNYCH
MIEJSCOWOŚCIACH				GMINY
GARBÓW.....				56
TABELA	24	SFERA	SPOŁECZNA	-
ANALIZA				POZIOMU
ZAMIESZKIWANIA				MIEJSCOWOŚCI
PRZEZ				MIESZKAŃCÓW
BĘDĄCYCH				OSOBAMI
ZE				SZCZEGÓLNYMI
POTRZEBAMI.....				59

TABELA 25 NATĘŻENIE ZAMIESZKIWANIA PRZEZ OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI W MIEJSCOWOŚCIACH GMINY GARBÓW.....	60
TABELA 26 STREFA SPOŁECZNA- ANALIZA POZIOMU EDUKACJI.....	63
TABELA 27 STREFA SPOŁECZNA-POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO.....	65
TABELA 28 STREFA SPOŁECZNA- POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM.....	66
TABELA 29 USZEREGOWANIE SOŁECTW WG. POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA SPOŁECZNA – POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM.....	67
TABELA 30 SFERA GOSPODARCZA- POZIOM AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	70
TABELA 31 USZEREGOWANIE SOŁECTW WG. POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA GOSPODARCZA.....	71
TABELA 32 SFERA ŚRODOWISKOWA – POZIOM PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA.....	74
TABELA 33 USZEREGOWANIE SOŁECTW WG. POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA ŚRODOWISKOWA.....	75
TABELA 34 STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA W GMINIE GARBÓW.....	78
TABELA 35 STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA W GMINIE GARBÓW- DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTÓW I PRZESTRZENI DLA MIESZKAŃCÓW.....	79
TABELA 36 STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA - OBIEKTY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.....	81
TABELA 37 USZEREGOWANIE MIEJSCOWOŚCI WEDŁUG POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNA.....	82
TABELA 38 STOPIEŃ DEGRADACJI STANU TECHNICZNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W PODZIALE NA SOŁECTWA GMINY GARBÓW.....	84
TABELA 39 USZEREGOWANIE MIEJSCOWOŚCI WEDŁUG POZIOMU ISTOTNOŚCI WSKAŹNIKÓW- SFERA TECHNICZNA.....	86
TABELA 40 NAGROMADZENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK BADANYCH W ANALIZIE WSKAŹNIKOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH STREFACH.....	88
TABELA 41 OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY GARBÓW.....	89
TABELA 42 OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW.....	90
MAPA12 POŁOŻENIE GMINY GARBÓW NA TLE WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO.....	10
MAPA GARBÓW.....	13
MAPA 3 OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW - PODOBSZAR I GARBÓW I.....	11
MAPA 4 OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW - PODOBSZAR II PIOTROWICE WIELSKIE.....	91
MAPA 5 OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GARBÓW - PODOBSZAR III WOLA PRZYBYSŁAWSKA II.....	92
	93
WYKRES 27 ŁĄCZNA LICZBA LUDNOŚCI W GMINIE GARBÓW W LATACH 2015–2021.....	11

WYKRES	28	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA – LUDNOŚĆ NA 1 KM ²	12
WYKRES	29	PRZYROST NATURALNY ORAZ URODZENIA ŻYWE I ZGONY NA 1 000 LUDNOŚCI W GMINIE GARBÓW	12
WYKRES	30	MAŁŻEŃSTWA NA 1 000 LUDNOŚCI	13
WYKRES	31	STRUKTURA DEMOGRAFICZNA LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LATACH 2015–2021	13
WYKRES	32	SALDO MIGRACJI STAŁYCH WEWNĘTRZNYCH W GMINIE GARBÓW W LATACH 2014–2020	14
WYKRES	33	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI OGÓŁEM I WG PŁCI W GMINIE GARBÓW	15
WYKRES	34	FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH I PREZYDENCKICH W LATACH 2014–2020	16
WYKRES	35	WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO	19
WYKRES	36	POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GMINY GARBÓW WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA	22
WYKRES	37	PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON	24
WYKRES	38	PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH	24
WYKRES	39	STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG KLAS WIELKOŚCI	25
WYKRES	40	STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007	25
WYKRES	41	ZMIANY W LICZBIE PODMIOTÓW ZAREJESTROWANYCH W REJESTRZE REGON	26
WYKRES	42	ILOŚĆ ODPADÓW ODEBRANYCH W CIĄGU ROKU W GMINIE GARBÓW	34
WYKRES	43	ŚCIEKI ODPROWADZONE OGÓŁEM (DAM ³)	35
WYKRES	44	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW	35
WYKRES	45	ILOŚĆ ODEBRANYCH ODPADÓW ZMIESZANYCH I SELEKTYWNYCH W GMINIE GARBÓW	35
WYKRES	46	PORADY LEKARSKIE W RAMACH PODSTAWOWEJ I AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ	36
WYKRES	47	BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI	37
WYKRES	48	GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WG KRYTERIUM DOCHODOWEGO	38
WYKRES	49	PORÓWNANIE PLANOWANYCH I ZREALIZOWANYCH DOCHODÓW W LATACH 2017–2021 (W ZŁ)	39
WYKRES	50	PORÓWNANIE PLANOWANYCH I ZREALIZOWANYCH WYDATKÓW W LATACH 2017–2021 (W ZŁ)	39
WYKRES	51	PORÓWNANIE ZREALIZOWANYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW W LATACH 2017–2021	40
WYKRES	52	WYDATKI BUDŻETU GMINY GARBÓW PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2015–2021	40

RYSUNEK 1 SFERA SPOŁECZNA, KONCENTRACJA ZJAWISKA BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY GARBÓW.....	49
RYSUNEK 2 SFERA SPOŁECZNA, KONCENTRACJA ZJAWISKA UBÓSTWA W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY.....	54
RYSUNEK 3 SFERA SPOŁECZNA, KONCENTRACJA ZJAWISKA PRZESTĘPCZOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY GARBÓW.....	58
RYSUNEK 4 SFERA SPOŁECZNA, KONCENTRACJA ZJAWISKA ZAMIESZKIWANIA PRZEZ OSOBY O SZCZEGÓLNYCH.....	62
RYSUNEK 5 STREFA SPOŁECZNA - POZIOM EDUKACJI, POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM.....	68
RYSUNEK 6 SFERA GOSPODARCZA, W SZCZEGÓLNOŚCI STOPIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I KONDYCJA LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW.....	73
RYSUNEK 7 SFERA ŚRODOWISKOWA, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA, OBECNOŚCI ODPADÓW STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA, ZDROWIA LUDZI LUB STANU ŚRODOWISKA.....	77
RYSUNEK 8 SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA – KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK.....	83
RYSUNEK 9 SFERA TECHNICZNA – KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK.....	87

ŹRÓDŁA DANYCH

1. URZĄD GMINY W GARBOWIE
2. GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY BANK DANYCH LOKALNYCH
3. GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY POWSZECHNEGO SPISU ROLNEGO
4. OŚRODEK OPIEKI SPOŁECZNEJ W GARBOWIE
5. KOMENDA MIEJSKA POLICJI W LUBLINIE
6. STRONA INTERNETOWA, [HTTPS://PL.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/GARBÓW \(GMINA\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Garbów_(gmina))
7. STRONA INTERNETOWA [HTTPS://GARBOW.PL/TURYSTYKA-I-SPORT/WALORY-PRZYRODNICZE/N,62309,WALORY-PRZYRODNICZE-GMINY.HTML](https://garbow.pl/turystyka-i-sport/walory-przyrodnicze/n,62309,walory-przyrodnicze-gminy.html)
8. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY GMINY GARBÓW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART.3 UST.3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE W ROKU 2021
9. STRATEGIA ROZWOJU GMINY GARBÓW NA LATA 2016-2023
10. RAPORT O STANIE GMINY GARBÓW ZA ROK 2021
11. RAPORT O STANIE GMINY GARBÓW ZA 2020R.